

Sametingets årsmelding 2017

Vedtatt av Sametingets plenum sak 008/18

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Ávjovárgeaidnu 50
9730 Karasjok/Karášjohka
Telefon +47 78 47 40 00
samediggi@samediggi.no
www.samediggi.no

Innhold

Del 1 - Leders beretning	9
Del 2 - Introduksjon til virksomheten og hovedtall	12
1.1 <i>Sametingets politiske organisering</i>	14
1.2 <i>Sametingets administrasjon</i>	19
1.3 <i>Internettstatistikk for Sametinget</i>	21
1.3.1 Statistikk for Sametingets nettside 2017	21
1.3.2 Statistikk sosiale medier 2017	21
1.3.3 Facebook.....	21
1.3.4 Instagram	22
1.3.5 Twitter.....	22
1.4 <i>Nøkkeltall</i>	23
Del 3 - Årets aktiviteter og resultater	24
Virkemidler, drift politisk og administrativt nivå mot revidert budsjett	25
Bevilgninger fra departementene	25
Virkemiddelregnskapet 2017	26
Omdisponeringer	27
Konsultasjoner	28
1 Språk	31
1.1 <i>Bruken av samiske språk</i>	31
1.1.1 Tospråklighetstilskudd til kommuner - direkte tilskudd	31
1.1.2 Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner - direkte tilskudd.....	32
1.1.3 Revitalisering av skoltesamisk språk - prosjekt	33
1.1.4 Samiske språksentre - direkte tilskudd.....	33
1.1.5 Språkundersøkelsen - prosjekt	33
1.1.6 Terminologi- og stedsnavnskurs	34
1.1.7 Oppfølgingen av NOU 2016: 18 - Hjertespråket.....	34
1.2 <i>Utvikling av samiske språk</i>	34
1.2.1 Språkprosjekter - søkerbasert tilskudd.....	35
1.3 <i>Språkmotivasjon</i>	36
1.3.1 Samisk språkkampanje - prosjekt	36
1.3.2 Stipend til elever med samisk i videregående skole - søkerbasert.....	36
1.3.3 Utdeling av språkmotiveringspris i 2017	37
1.4 <i>Sámi Giellagáldu</i>	37
1.4.1 Sámi Giellagáldu - prosjekt	38
2 Samarbeidsavtaler	39

2.1	<i>Regionalt samarbeid</i>	39
2.2	<i>Samarbeidsavtaler med kommuner</i>	39
2.3	<i>Kommune- og regionreformen</i>	40
3	Kunnskap	42
3.1	<i>Samisk barnehagetilbud</i>	42
3.2	<i>Innholdet i samisk barnehagetilbud</i>	42
3.2.1	Tilskudd til samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling - søkerbasert tilskudd	44
3.2.2	Seminar for barnehageansatte - konferanse	45
3.2.3	Sámi mánát ođđa searvelanjain - prosjekt	45
3.3	<i>Språkarbeid i barnehager</i>	46
3.3.1	Tilskudd til samisk språkopplæring - søkerbasert tilskudd	46
3.3.2	Tilskudd til prosjekter og utviklingsarbeid - søkerbasert tilskudd	47
3.3.3	Tilskudd til samisk språkopplæring - direkte tilskudd.....	47
3.4	<i>Pedagogisk materiell</i>	47
3.4.1	Pedagogisk materiell og leker - søkerbasert tilskudd	49
3.5	<i>Samisk grunnopplæring</i>	49
3.6	<i>Den samiske elevens rettigheter, den voksnes rettigheter og skolens innhold og verdigrunnlag</i>	49
3.6.1	Tradisjonell kunnskap og samisk utmarksbruk i grunnskolen - søkerbasert tilskudd	51
3.7	<i>Rammevilkår for læringsmiljø</i>	52
3.7.1	Nettverk for samiskopplæring - prosjekt.....	53
3.7.2	Artic Indigenous Education Conferance (AIEC).....	53
3.7.3	Felles skole Sirbmá oppvekstsenter - prosjekt	53
3.8	<i>Læremidler</i>	54
3.8.1	Tilskudd til utvikling av læremidler - søkerbasert tilskudd	54
3.8.2	Ovttas - Aktan - Aktasne - direkte tilskudd	56
3.8.3	Sørsamisk læremiddel- og terminologiutvikling - direkte tilskudd.....	56
3.8.4	Revidering av læreplaner - prosjekt.....	57
3.9	<i>Høyere utdanning og forskning</i>	57
3.10	<i>Myndighet og ansvar</i>	57
3.11	<i>Utdanning og forskningsbehov</i>	58
3.12	<i>Rekruttering til samisk høyere utdanning og forskning</i>	58
3.12.1	Stipend for høyere utdanning - søkerbasert tilskudd	59
3.13	<i>Implementering av samisk perspektiv i høyere utdanning og forskning</i>	59
3.14	<i>Tradisjonell kunnskap</i>	59
3.14.1	Tradisjonell kunnskap - søkerbasert tilskudd	59
4	Arealer, miljø og klima	61

4.1	<i>Forvaltning av arealer</i>	62
4.1.1	Stiftelsen Protect Sápmi - direkte tilskudd	62
4.1.2	Annen oppfølging av samiske rettigheter arealer og ressurser - søkerbasert tilskudd....	62
4.1.3	Ferdigstillelse av Areal- og miljømeldingen	63
4.2	<i>Tradisjonell kunnskap i forvaltning av arealer</i>	63
4.3	<i>Klima</i>	64
4.4	<i>Utmarksbruk - Meahcásteapmi</i>	64
5	Næringer	65
5.1	<i>Primærnæringer</i>	65
5.1.1	Tilskudd til primærnæringer - søkerbasert tilskudd	65
5.1.2	Fiskeri	66
5.1.3	Reindrift	67
5.1.4	Jordbruk	68
5.1.5	Rowvilt	68
5.2	<i>Variert næringsliv, kombinasjons- og utmarksnæringer, verdiskaping og nyetableringer</i> 69	
5.2.1	Tilskudd til næringsliv, bedriftsutvikling, kombinasjons- og utmarksnæringer - søkerbasert tilskudd	69
5.2.2	Kombinasjons og utmarksnæringer	70
5.2.3	Samisk reiseliv - prosjekt	70
5.2.4	Samisk reiseliv - søkerbasert tilskudd.....	70
5.3	<i>Samisk kulturnæring</i>	71
5.3.1	Tilskudd til samisk kulturnæring - søkerbasert tilskudd	71
5.3.2	Kompetansebasert kulturnæring - prosjekt	72
5.3.3	Samisk musikkfestuke i Alta - direkte tilskudd	72
5.4	<i>Duodji</i>	72
5.4.1	Tilskudd til Duodjeinstituhtta - direkte tilskudd	73
5.4.2	Opplæringskontoret i reindrift og duodji - direkte tilskudd	73
5.5	<i>Næringsavtale for duodji</i>	74
5.5.1	Driftstilskudd - søkerbasert tilskudd.....	74
5.5.2	Investerings og utviklingstilskudd - søkerbasert tilskudd	75
5.5.3	Duodjistipend - søkerbasert tilskudd.....	75
5.5.4	Velferdsordninger - søkerbasert tilskudd	76
5.5.5	Kompetanse, opplæring, kurs.....	76
5.5.6	Salgsfremmende tiltak - søkerbasert tilskudd	76
5.5.7	Duojáriid Ealáhus Searvi - direkte tilskudd	77
5.5.8	Sámi Duodji - direktetilskudd.....	77
5.5.9	Fag- og økonomisk utvalg	77
5.5.10	Hospitering.....	77
5.5.11	Salg, markedsføring og merkevarebygging.....	78
5.5.12	Duodjitiltak i forbindelse med jubileumsåret 2017	78
6	Kultur	79

6.1	<i>Et tydeligere ansvar for samisk kultur</i>	79
6.2	<i>Gode rammevilkår for samiske kunstnere</i>	80
6.2.1	Samisk kunstneravtale - avtale	80
6.2.2	Tilskudd til joik og samisk musikk - søkerbasert tilskudd	81
6.2.3	Joikesenter - prosjekt.....	81
6.2.4	Tilskudd til Internasjonalt Samisk Filminstitutt- direkte tilskudd	81
6.2.5	Tilskudd til Noereh! - direkte tilskudd	82
6.2.6	Tilskudd til kulturtiltak - søkerbasert tilskudd	82
6.2.7	Tråante 2017 - prosjekt.....	83
6.3	<i>Samiske kulturinstitusjoner som arena for formidling og opplevelse av samisk kultur</i>	84
6.3.1	Festivaler - direkte tilskudd	84
6.3.2	Teatre - direkte tilskudd.....	86
6.3.3	Museer - direkte tilskudd.....	87
6.3.4	Åpning av Ä'vv Saa'mi mu'zei/Skoltesamisk museum - prosjekt.....	89
6.3.5	Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner - direkte tilskudd.....	89
6.3.6	Tilskudd til arenaer for kunst og kulturformidling - søkerbasert tilskudd.....	89
6.4	<i>Samisk litteratur og medier</i>	90
6.4.1	Forfatterskap - prosjekt	91
6.4.2	Tilskudd til utvikling og fremming av litteratur - søkerbasert tilskudd.....	91
6.4.3	Tilskudd til samiske forlag - søkerbasert tilskudd.....	92
6.4.4	Samiske medier - direkte tilskudd	92
6.4.5	Tilskudd til Samiske bokbusser - direkte tilskudd.....	92
6.4.6	Konferanse om samisk litteratur og kultur - konferanse.....	93
6.5	<i>Samisk idrett</i>	94
6.5.1	Samisk idrett - direkte tilskudd.....	94
7	Kulturminnevern	95
7.1	<i>Rammebetingelser for samisk kulturminnevern</i>	95
7.2	<i>Forvaltning av kulturminner</i>	96
7.2.1	Tilskudd til samisk kulturminnevern - søkerbasert tilskudd	98
7.2.2	Direktetilskudd til Sametinget til fredede bygninger i privat eie (Statsbudsjettet Post 71) - søkerbasert tilskudd	99
7.2.3	Bygningsvernprosjektet i regi av Riksantikvaren	99
7.2.4	Østsamisk kulturmiljø i Skoltebyen - prosjekt	101
7.2.5	Skjøtsels- og formidlingsarbeid på Ceavccageađgi/Mortensnes kulturminneområde - prosjekt	101
7.2.6	BARK - Prosjekt	101
7.2.7	Kulturlandskap av nasjonal interesse (KULA)	102
7.3	<i>Synliggjøring av den samiske kulturarven</i>	102
7.3.1	Skilt for å vise severdigheter.....	102
7.3.2	Forvaltningsplan for Samiske bygninger.....	103
8	Helse og sosial	104

8.1	<i>En god helse og likeverdige helse- og sosialtjenester</i>	104
8.1.1	Brukerrettede tilbud for eldre samer - direkte tilskudd.....	106
8.1.2	Samisk legeförening - direkte tilskudd.....	106
8.1.3	Helse- og sosialprosjekter - søkerbasert tilskudd.....	106
8.2	<i>En likeverdig barnevernstjeneste for samisk barn</i>	107
8.3	<i>Etiske retningslinjer for samisk helseforskning</i>	108
8.3.1	Ekstern arbeidsgruppe for utvikling av etiske retningslinjer for samisk helseforskning, inkludert forvaltning og bruk av samisk human biologisk materiale - prosjekt.....	108
8.4	<i>Vold i nære relasjoner</i>	108
9	Andre tiltak	110
9.1	<i>Samiskrelatert statistikk i Norge</i>	110
9.2	<i>Tilskudd til samiske hovedorganisasjoner</i>	110
9.3	<i>Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget</i>	110
9.4	<i>Forskning på sametingsvalget</i>	111
9.5	<i>Øvrige saker</i>	111
9.5.1	Konsultasjonsregler.....	111
9.5.2	Budsjettordning for Sametinget.....	111
9.5.3	Gruvedrift i Nussir og Gumpjenjuni.....	111
9.5.4	Høyesterettsdommer.....	112
9.5.5	Sannhets- og forsoningskommisjon.....	112
10	Internasjonalt samarbeid	114
10.1	<i>Nordisk samekonvensjon</i>	115
10.1.1	Tilskudd til internasjonalt arbeid - direkte tilskudd.....	116
10.1.2	Oppfølging av WCIP - Prosjekt.....	117
11	Likestilling	118
11.1	<i>Konsultasjoner om felles likestillings- og diskrimineringslov</i>	118
11.2	<i>FNs kvinnekommisjon (CSW)</i>	118
11.3	<i>Overgrepssakene i Tysfjord kommune</i>	118
11.4	<i>FNs kvinnekomite (CEDAW)</i>	119
12	Politisk nivå	120
12.1	<i>Politisk organisering</i>	120
12.1.1	Sametingets plenum.....	120
12.1.2	Sametingets plenumsledelse.....	120
12.1.3	Sametingets fagkomiteer og plenumssamlinger.....	121
12.1.4	Sametingets kontrollutvalg.....	121
12.1.5	Samisk parlamentarisk råd (SPR).....	122
12.1.6	Sametingsrådet.....	122

12.1.7	Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU).....	122
12.1.8	Sametingets eldreråd.....	123
12.1.9	Sametingets klagenemnd	124
12.2	<i>Virkemidler til plenumsledelsens disposisjon</i>	124
12.2.1	Tilskudd til politiske grupper i Sametinget	124
12.2.2	Opposisjonens arbeidsvilkår	125
12.2.3	Tilskudd til lister ved sametingsvalget 2017	125
12.2.4	Sametingsvalget 2017	125
13	Administrativt nivå	128
13.1	<i>Sametingets administrasjon</i>	128
13.1.1	Administrasjonens overordnede mål	128
13.1.2	Den effektive sametingspolitikeren og medarbeideren - digitalisering i Sametinget	128
	Del 4 - Styring og kontroll i virksomheten	130
	Del 5 - Vurdering av fremtidsutsikter	132
	Del 6 - Årsregnskap	135

Del 1 - Leders beretning

Året 2017 var vårt jubileumsår. Vi har markert 100 års kamp for samisk demokrati, rettferdighet, mangfold og å styrke. Sametinget har over lengre tid prøvd å beskrive offentlige aktører om deres ansvar og posisjon gjennom å sette søkelys på samisk kunst og kultur. Tråante 2017 arrangementet, de samiske kunstneres deltakelse i Document 14 og samisk kunst og kultur som tema på årskonferansen til Norsk Kulturråd, er et resultat av dette arbeidet.

Sametinget har i 2017 fortsatt prosessen med for å endre budsjetteringsmodell for Sametinget. Sametinget håper at en ny budsjettmodell vil gi Sametinget større rom til selvbestemmelse som et folkevalgt organ og i tråd med de internasjonale forpliktelsene som regjeringen har.

Sametinget fikk en økning på 1,6 % i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2017. Dette er mindre enn den beregnede prisstigningen. Derfor er realøkningen i Sametingets budsjett betraktelig mindre på viktige sektorer sammenliknet med tilsvarende sektorer på statsbudsjettet. For at det samiske samfunnet skal kunne utvikle seg, er det viktig at Sametinget har økonomiske rammer til å oppfylle sitt samfunnsoppdrag.

Sametinget har i 2017 påbegynt oppfølgingen av NOU 2016: 18 - Hjertespråket. I begynnelsen av året arrangerte Sametinget høringsseminarer på ulike områder i Sápmi, og utfordret både institusjoner, organisasjoner og enkeltpersoner om å sende inn uttalelser til utredningen. Det var stor deltakelse på seminarene, og veldig mange sendte inn høringsuttalelser. Etter høringsperioden har Sametinget startet oppfølgingen av enkelte forslag i Hjertespråket ved blant annet å definere samiske språkområder med forskjellige kommunekategorier og startet utforming av en språkreform.

Sametinget har i 2017 jobbet med sentrale saker i forhold til oppvekst og skole. Sametinget har påvirket det samiske innholdet i den nye rammeplanen for barnehagene og i den nye overordnede delen til læreplanene. Resultatet fra arbeidet er tilfredsstillende sett i sammenheng med de rammevilkårene som var satt. Sametinget er tilfreds med at det ble bestemt at Senter for samisk i opplæringen skal få status som nasjonalt senter i 2018, etter at Sametinget har krevd dette gang på gang. Sametinget har i 2017 fokusert på studentrekruttering til samiske lærerutdanninger. Arbeidet har gitt gode resultater.

I fiskeripolitikken har Sametinget prioritert rekrutteringen til fiskeriene. De seneste årene har det vært tiltakende konflikter mellom det økende fiskeoppdrettet og kystfiskeriene, noe som fører til at arealvernet for kystfisket kommer stadig høyere på agendaen.

Høyesterett har i 2016 og 2017 avsagt dommer i flere saker av stor samerettslig prinsipiell betydning. I 2017 har blant annet reindrifta tapt i rettssystemet i inngrepssaker. Sametinget er innstilt på å ha dialog med de samiske partene i disse sakene med tanke på hvordan de følges opp videre.

I det samiske kulturminnevernarbeidet har de viktigste sakene i 2017 først og fremst vært oppfølgingen av endringen og fastsettelsen av en ny fredningsgrense for samiske kulturminner i kulturminneloven, arbeidet med regionreformen samt slutføringen av arbeidet med den regionale planen for kulturminner i Finnmark. For samisk bygningsvern er det spesielt verdt å trekke frem vedtaket i Sametingets plenum av en helt ny forvaltningsplan for samiske byggverk og det avsluttende arbeidet med registreringen av samiske bygninger med den svært vellykkede avslutningsmarkeringen på Gállogieddi i Evenes i slutten av august.

Sametinget er tilfreds med at Stortinget vedtok å etablere en Sannhets- og forsoningskommisjon i 2017. Sametinget legger til grunn at utformingen av mandatet og oppgaven gjøres i samarbeid med Sametinget i Norge. Før granskingsprosessen igangsettes er det viktig å sikre at mandatets form og innhold har legitimitet i det samiske samfunnet.

På slutten av 2017 ble det klart hvor mange det er i Tysfjord som lider på grunn av de seksuelle overgrepene. Sametinget følger arbeid med oppfølging av overgrepssakene i Tysfjord tett. Det er også igangsatt et eget oppfølgingsprosjektet Jasska – trygghet.

Dette er kun en liten del av de aktivitetene som har vært i Sametinget i 2017. I denne årsmeldingen kan du lese mer om dette.

Karášjohka, 31. januar 2018

Aili Keskitalo
Sametingets president

Del 2 - Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Det første sameting ble åpnet av Hans Majestet Kong Olav V den 9. oktober 1989.

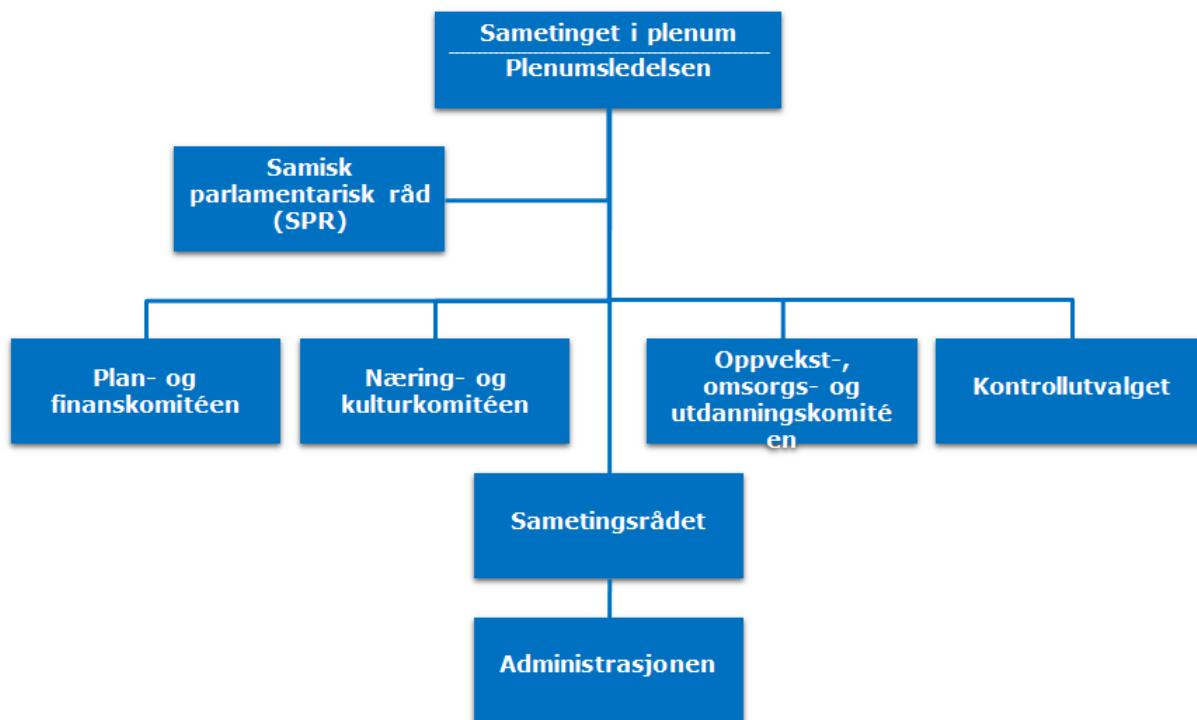
Sametinget er det samiske folkets folkevalgte parlament i Norge og er et selvstendig folkevalgt organ. Som samenes folkevalgte organ i Norge er Sametingets mål å arbeide for anerkjennelse av samenes grunnleggende rettigheter som grunnlag for å ivareta og styrke samisk kultur, språk og samfunnsliv og eksistensen av ulike samiske tradisjoner. Sametinget skal styrke samenes politiske stilling og fremme samenes interesser i Norge samt bidra til en likeverdig og rettferdig behandling av det samiske folket.

Sametinget er et demokratisk instrument for samisk selvbestemmelse og for utvikling av nyttige og nødvendige tjenester og tilbud til den samiske befolkningen. Sametinget er samenes talerør nasjonalt og internasjonalt. Sametinget vil bidra til at rettighetene i FNs erklæring om urfolks rettigheter implementeres i lovverk og praktisk politikk som påvirker vår hverdag.

Sametinget styres etter det parlamentariske prinsipp, hvor det sittende Sametinget baserer sin virksomhet på tillit i plenum. Sametinget i plenum er Sametingets øverste organ og myndighet. Tinget regulerer sin virksomhet innenfor de rammer som er gitt i Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven). Plenum fastsetter tingets arbeidsorden, med regler og retningslinjer for all annen virksomhet i regi av Sametinget. Det avholdes henholdsvis fire komité- og plenums møter i året. Komité- og plenums møtet i mars og september gjennomføres i samme uke, mens komité- og plenums møtene i mai-juni og november-desember avholdes i adskilte uker, hvorav komité møtene arrangeres to uker i forkant av plenums møtet.

Sametingsvalget holdes hvert fjerde år på samme dagen som stortingsvalget. Sametinget er øverste valgmyndighet til sametingsvalget. Det er 7 valgkretser som dekker hele landet, hver valgkrets får tildelt mandater etter antall manntallsførte i kretsen.

Til sammen velges det 39 representanter fra hele landet.

1.1 Sametingets politiske organisering

Plenumsledelsen består av fem medlemmer som velges etter forholdstallsprinsippet av og blant Sametingets representanter.

Sametingets plenumsledelse bestod fram til ny konstituering 12.10.17 av:

- Jørn Are Gaski (AP), plenumsleder
- Anita Ravna (NSR), nestleder
- Mathis Nilsen Eira (NSR)
- Aud Marthinsen (FrP)
- Marie Therese Nordsletta Aslaksen (Samer sørpå)

Fra og med konstitueringen 12.10.17 bestod plenumsledelsen av:

- Elisabeth Erke (AP), plenumsleder
- Tor Gunnar Nystad (NSR), nestleder
- Aili Guttorm (NSR)
- Thomas Åhren (NSR)
- Tor H. Mikkola (Nordkalottfolket)

Plenumsledelsen oppgave er å innkalle til Sametingets komité- og plenumsmøter og lede plenumsmøtene etter reglene i Sametingets forretningsorden. Dette omfatter også å behandle permisjonssøknader, og å ta nødvendige avgjørelser i spørsmål om Sametingets saksforberedelse og spørsmål om tolking av regulativ og reglement. Plenumsledelsen fremmer innstilling til plenum i reglement om saksbehandlingen i Sametinget og godtgjørelse til Sametingets politikere.

Plenumsledelsen skal på vegne av Sametingets plenum, ivareta representasjonsoppgaver, eventuelt utpeke andre til slike oppgaver, og utpeke Sametingets deltakere til møter, konferanser med mer. I tillegg har plenumsledelsen som oppgave å forestå og forvalte Sametingets valgmanntall og valg til Sametinget.

Alle Sametingets representanter er medlem av en av de tre fagkomitéene som behandler saker og gir sin innstilling til Sametinget i plenum:

- Plan- og finanskomitéen
- Oppvekst- og utdanningskomitéen
- Nærings- og kulturkomitéen

Fagkomitéene er opprettet for å utnytte den samlede samepolitiske kunnskap som finnes blant Sametingets representanter, samtidig som man legger til rette for at representantene involveres i forberedelsene av saker til behandling i Sametingets plenum. Komitéene fremmer på bakgrunn av et forslag fra Sametingsrådet, eventuelt plenumsledelsen, innstilling til plenum i de sakene plenumsledelsen oversender komiteene.

Plenumsmøtene har vært tolket av fire faste tolker fra/til norsk (svensk), nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk, alt etter hvilket språk som ble brukt fra talerstolen.

Møtene i fagkomiteene har vært tolket fra nordsamisk til norsk, med én tolk i hver komité. I 2017 fram til ny konstituering 12.10.17 var fagkomiteene sammensatt på følgende måte:

<u>Oppvekst-, omsorg- og utdanningskomiteen</u>	
Ellinor Marita Jáma, leder	Áarjel-Saemiej Gielh
Lars Oddmund Sandvik, nestleder	Árja
Tor Gunnar Nystad	NSR
Kjellrun Wilhelmsen	Nordkalottfolket
Johan Vasara	Arbeiderpartiet
Solveig Jensen	Arbeiderpartiet
Ragnhild M. Aslaksen	Arbeiderpartiet
Aili Kirste Solheim Strømeng	Høyre
Sandra Márjá West	NSR
Christina Henriksen	NSR / SáB
Aili Keskitalo	NSR
Jørn Are Gaski	Arbeiderpartiet
Fred-Rene Ø. Buljo	Árja

Plan- og finanskomiteen	
Ellen Kristina Saba, leder	Høyre
Toril Bakken Kåven, nestleder	Nordkalottfolket
Thomas Åhrén	NSR
Geir Johnsen	Arbeiderpartiet
Aud Marthinsen	Frp
Hartvig Hansen	Uavhengig
Marit Kirsten A. Gaup	Arbeiderpartiet
Knut Inge Store	Arbeiderpartiet
Jovna Zakarias Dunfjell	Áarjel-Saemiej Gielh
Anita P. Ravna	NSR
Ann-Mari Thomassen	NSR
Henrik Olsen	NSR
Viktor Inge Paulsen	NSR

Nærings- og kulturkomiteen	
John Kappfjell, leder	Arbeiderpartiet
Silje Karine Muotka, nestleder	NSR
Mathis Nilsen Eira	NSR
Beaska Niillas	NSR / SáB
Kirsti Guvsám	NSR
Lisa-Katrine Mo	Arbeiderpartiet
Per Mathis Oskal	Arbeiderpartiet
Per A. Bæhr	Johttisápmelaččaid listu
Marie Therese Aslaksen	Samer sørpå
Arthur Tørfoss	Frp
Isak Mathis O. Hætta	Dáloniid listu
Jan Áge Biti	Árja
Kjetil Romsdal	Nordkalottfolket

Etter konstitueringen 12.10 og for valgperioden 2017-2021 består fagkomiteene av:

Plan- og finanskomiteen	
Cecilie Hansen, leder	SP
Ronny Wilhelmsen, nestleder	Arbeiderpartiet
Runar Myrnes Balto	NSR
Aili Guttorm	NSR
Tor Gunnar Nystad	NSR
Thomas Åhrén	NSR
Karen Anette Anti	NSR
Klemet Erland Hætta	NSR
Tom Sottinen	Arbeiderpartiet
Synnøve Søndergaard	Arbeiderpartiet
Lars Filip Paulsen	Høyre
Toril Bakken Kåven	Nordkalottfolket
Isak Mathis O. Hætta	Kautokeino fastboendes forening

Oppvekst-, omsorg- og utdanningskomiteen	
Márjá-Liissá Partapuoli, leder	NSR / SáB
Jørn Are Gaski, nestleder	Arbeiderpartiet
Piera Heaika Muotka	NSR
Gunn Anita Jacobsen	NSR
Anne Henriette Reinås Nilut	NSR
Niko Valkeapää	NSR
Ann Karin Kvernmo	NSR
Nils Mikkelsen Utsi	NSR
Ellinor Marita Jáma	Åarjel-Saemiej Gielh
Elisabeth Erke	Arbeiderpartiet
Kåre Olli	Arbeiderpartiet
Kjellrun Wilhelmsen	Nordkalottfolket
Ann-Elise Finbog	Samefolkets Parti

Nærings- og kulturkomiteen	
Bjørn Inge Mo, leder	Arbeiderpartiet
Nora Marie Bransfjell, nestleder	NSR
Mathis Nilsen Eira	NSR
Sandra Andersen Eira	NSR
Jovna Vars Smuk	NSR / SáB
Sandra Márjá West	NSR
Hans Ole Eira	Senterpartiet
Anders Somby jr.	Johttisápmelaččaid listu
John Kappfjell	Arbeiderpartiet
Arild Pettersen Inga	Arbeiderpartiet
Arthur Tørfoss	Frp
Tor H. Mikkola	Nordkalottfolket
Inger Eline E. Fjellgren	Árja

Fram til konstitueringen 12.10.2017 bestod Sametingsrådet av:

President Vibeke Larsen	Uavhengig representant
Visepresident Lars Filip Paulsen	Høyre
Rådsmedlem Mariann Wollmann Magga	Arbeiderpartiet
Rådsmedlem Per Mathis Oskal	Arbeiderpartiet
Rådsmedlem Inger Eline Eriksen	Árja

Etter konstitueringen 12.10.2017 og for valgperioden 2017-2021 består Sametingsrådet av:

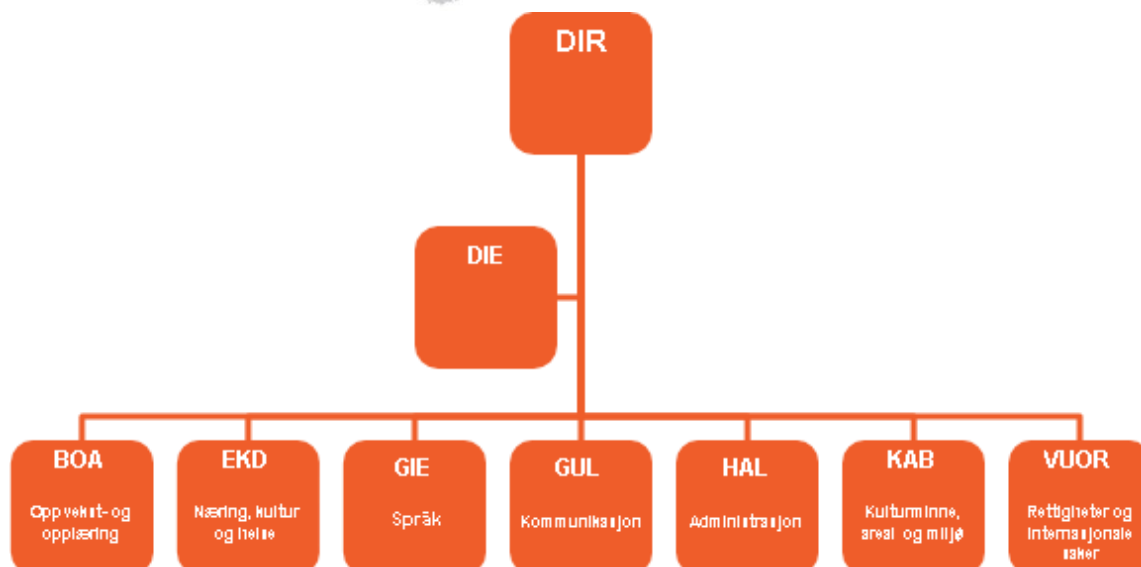
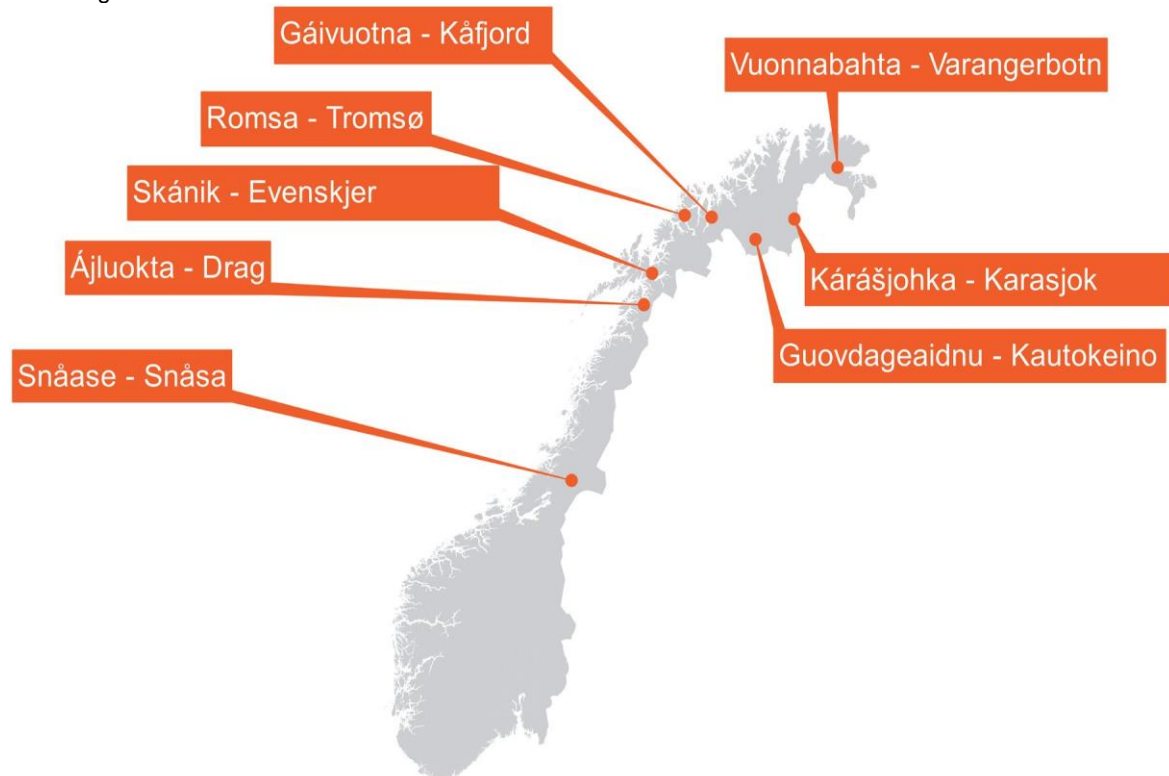
President Aili Keskitalo	NSR
Rådsmedlem Henrik Olsen	NSR
Rådsmedlem Silje Karine Muotka	NSR
Rådsmedlem Mikkel Eskil Mikkelsen	NSR
Rådsmedlem Berit Marie P. E. Eira	Johttisápmelaččaid listu

Sametingsrådet fungerer som Sametingets «regjering» og står for den daglige politiske virksomheten.

1.2 Sametingets administrasjon

Sametinget har en desentralisert administrasjon med en kontorstruktur som er geografisk spredt på 8 ulike steder. Sametingets parlamentsbygning og hovedadministrasjon ligger i Karasjok. Kontorene er lokalisert i samiske områder og er på de fleste stedene lokalisert sammen med andre samiske institusjoner. Dette bidrar både til gode fagmiljø og til viktige kompetanse arbeidsplasser i forholdsvis små arbeidsmarkeder. I tillegg bidrar spredt kontorstruktur til godt søker tilfang ved rekruttering og til god trivsel ved at ansatte har mulighet til å velge hvor de vil arbeide.

Sametingets kontorsteder

Sametingets administrative organisering

Sametingets administrasjon er organisert i en stab og 7 fagavdelinger. Fagavdelingene er igjen delt opp i ulike fagseksjoner. Øverste leder i administrasjonen er direktør Rune Fjellheim. Øvrige ledelse består av følgende avdelingsdirektører:

- Rávdná Buljo Gaup, Plenumstaben
- Inger Eline Eira Buljo, Oppvekst og opplæring
- Magne Svineng, Næring-, kultur- og helse
- Anne Britt Klemetsen Hætta, Språk
- Jan Roger Østby, Kommunikasjon
- Tommy Somby, Administrasjon
- Sunniva Skålnes, Kulturminner, areal og miljø
- Hege Fjellheim, Rettigheter og internasjonale saker

I 2017 mottok Sametinget bevilgninger fra 6 ulike departementer, hvorav bevilgningen fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet utgjorde 64 %. I tillegg mottok Sametinget bevilgninger fra disse i 2017; Kunnskapsdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Kulturdepartementet, Helse og omsorgsdepartementet og Barne-, likestillings og inkluderingsdepartementet.

Antall årsverk har gått ned fra 145,3 i 2016 til 142,3 pr. 31.12.2017. Ett årsverk defineres som en person i 100 % stilling i et helt år. Kjønnsfordelingen i Sametingets administrasjon som helhet viser 67 % kvinner og 33 % menn, som er en nedgang andel menn på 2 prosentpoeng fra 2016. I ledelsen er kjønnsfordelingen 55% kvinner og 45% menn.

Sametinget har som mål om at det legemeldte sykefraværet ikke skal overstige 5,6 %. Utviklingen av det legemeldte sykefraværet er på 6,2 % i 2015, til 5,6 % i 2016 og til 7,5 % i 2017. Dette er over vårt oppsatte mål og skyldes i hovedsak en økning i langtidssykemeldinger. Nedenfor vises utviklingen av legemeldt sykefravær for årene 2013 - 2017.

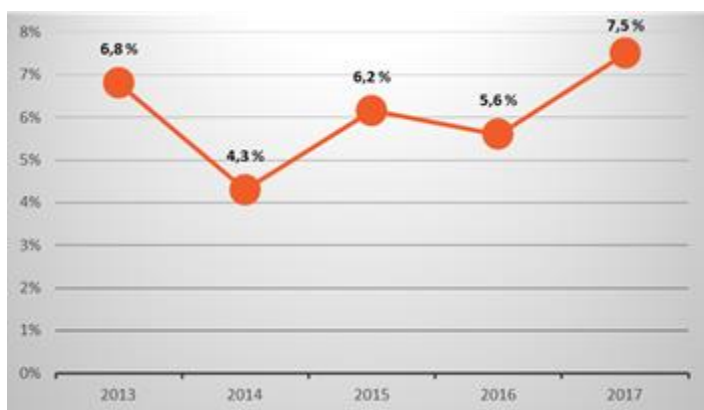

Fig. Sykefravær statistikk.

Turnover i Sametinget var i 2016 på 4,2 % og i 2017 har vi hatt en økning på turnover til 12,5 %. En turnover på 12,5 % innebærer at av 100 personer som er ansatt ett år, er det omtrent 12 personer som ikke er ansatt i Sametinget året etter.

1.3 Internettstatistikk for Sametinget

1.3.1 Statistikk for Sametingets nettside 2017

Sametinget lanserte ny nettside i begynnelsen av 2017. Nettsiden er laget i samarbeid med Netlife Research AS. Antall besøk på nettsida i 2017 var 180 094. Dette er en økning på hele 35 %. I 2016 besøkte 133 033 Sametingets nettside. Antall unike brukere var 95.831 i forhold til 76 401. Dette betyr en økning på 25 % i antall brukere. Antall sidevisninger økte også med 31 % til 492 839 fra 375 705.

Antall sidevisninger per bruker er omtrent som før. Statistikken viser at det er nye brukere om øker trafikken. Det vil si at en gjennomsnittlig bruker er like mye på nettstedet som tidligere, men med flere brukere enn før.

Trafikken kommer i utgangspunkt fra søkemotorer (Google) og derfra får vi ca. halvparten av alle besøk. Vi ser en økning på 20 % mer trafikk fra sosiale medier.

Når det kommer til innholdet vårt er det forsiden som er mest populær og som står for ca. 27 % av all trafikk. Deretter kommer kjernesiden for "Tilskudd og stipend" på andre plass med ca. 3% av trafikken. På tredje og fjerde plass har vi sider for valg og innmelding i valgmanntallet. Deretter kommer siden for "Om Sametinget" og siden for "Arrangementer". Denne statistikken viser at det er bred interesse for innholdet, siden trafikken er spredt tynnere ut over veldig mange sider. Det er ikke bare noen få sider med høy trafikk.

Når det gjelder geografi er det åpenbart norsk trafikk som er størst med 92 % av alle besøk. Deretter kommer Sverige (2 %), USA (1,2 %) og Finland (1 %). I Norge står Finnmark for 33 % av trafikken og Oslo for 20 %. Deretter Troms med 11 % og Nordland med 6 %.

Ved bruk av nettlesere ser vi at vi har 40 % som bruker Chrome og 22 % som bruker Safari. Internet Explorer er nede på tredje plass med 17 % og Firefox med 8 %.

Vi har fremdeles det meste av trafikken vår på desktop, men det endrer seg sakte. I 2017 var 67 % på desktop som er ned fra 74 % i 2016. Dette skyldes økning i mobile enheter der vi har gått opp til 25 % fra 19 % i 2016. Tablet har ligget stabilt på ca. 6,5 % i begge år.

1.3.2 Statistikk sosiale medier 2017

Sametinget bruker Facebook, Twitter, Instagram og YouTube.

1.3.3 Facebook

Utvikling antall likerklikk:

1.1.2017: 5008

1.1.2018: 6030

Her er utviklinga på antall likerklikk over de to siste årene, fra 1.1.16 til 4.1.18:

Følgere:

57% av følgere er kvinner og 41% er menn.

23% er mellom 45-54 år, 20% er mellom 35-44 år, 18% er mellom 25 og 34, 17% er mellom 55-64 år, 10% er 65+ år og 8% er 18-24 år.

4512 fra Norge, 508 fra Sverige, 241 fra Finland, 137 fra USA, 63 fra Tyskland, 53 fra Russland, 47 fra Danmark, 30 fra Spania, 26 fra Polen, 25 fra Storbritannia.

Følgere i fra Norge: 644 fra Oslo, 470 fra Tromsø, 398 fra Karasjok, 366 fra Kautokeino, 263 fra Alta, 128 fra Trondheim, 114 fra Bergen, 90 fra Nordland, 76 fra Lakselv

Rekkevidde:

Total rekkevidde (antall personer som har sett aktivitet relatert til siden):

Gjennomsnitt denne perioden, fra 1.1.17-1.1.18: 3308

Gjennomsnitt forrige periode, fra 1.1.16-1.1.17: 2172

Topp 5 rekkevidde på innlegg:

- Innlegg med bilder fra åpningsdagen til det 8. sameting: 37 698 personer nådd
- Video hvor Vibeke Larsen med sitt sametingsråd synger til Nuoraj-TV: 32 831 personer nådd
- Video om vårjakt på ender: 23 429 personer nådd
- Bilde av de nye sametingsrepresentantene: 19 168 personer nådd
- Video - oppfordring om innmelding i valgmanntallet: 18 500 personer nådd

1.3.4 Instagram

925 følgere. 70 % kvinner, 30 % menn. De fleste av følgerne er i aldersgruppen 25-34 år.

Flest eksponeringer (total antall ganger innlegget har blitt vist) har det vært på bildet av de nye sametingsrepresentantene, som har fått 2052 eksponeringer og 130 hjerter.

I Instagram ser man bare statistikk for den siste uka.

1.3.5 Twitter

2672 følgere, 51% kvinner, 49% menn.

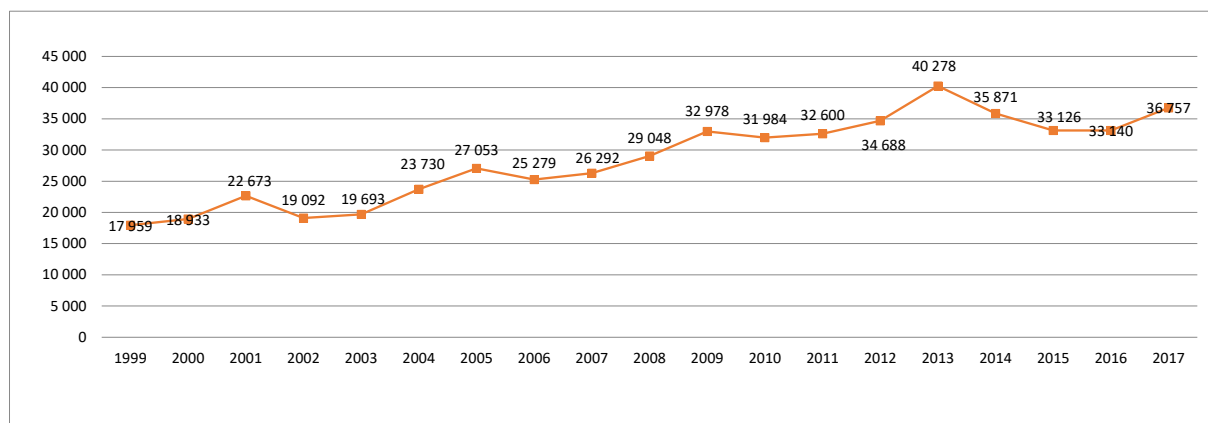
I Twitter kan man bare se statistikk for den siste måneden og uka, og månedsvis statistikk.

1.4 Nøkkeltall

Nøkkeltall 2015-2017	2015	2016	2017
Samlet bevilgning	428 590 000	437 601 000	465 691 000
Virkemidler totalt	284 656 795	297 432 590	300 150 255
-Andel virkemidler av samlet bevilgning	66,4 %	68,0 %	64,5 %

Driftsutgifter politisk og adm.nivå	140 881 710	143 861 933	159 931 301
Driftsutgifter politisk nivå	6,8 %	7,2 %	7,8 %
Driftsutgifter administrativt nivå	26,1 %	25,7 %	26,5 %
Lønnsutgifter pr. årsverk adm.nivå	536 374	634 483	600 706
Lønnsandel adm. i forhold til driftsutg. adm.	69,2 %	79,7 %	69,2 %

Volumtall 2015-2017	2015	2016	2017
Antall klager	31	25	25
Antall årsverk	143,3	145,4	142,3
- Andel kvinner	64 %	65 %	67 %
- Andel menn	36 %	35 %	33 %

Utviklingen i antall dokumenter som er registrert i Sametingets arkivsystem.

Del 3 - Årets aktiviteter og resultater

Virkemidler, drift politisk og administrativt nivå mot revidert budsjett

Regnskapet for 2017 presenteres i forhold til revidert budsjett for 2017.

Det vises til Sametingets reviderte budsjett for 2017, sak 19/17, vedtatt 1. juni 2017, hvor refordelingen av budsjettet for 2017 er foretatt.

	Regnskap	Budsjett 2017	Avvik	i %
Driftsinntekter				
Bevilgninger fra departementene	465 691 000	465 691 000	0	0,0 %
Sum driftsinntekter	465 691 000	465 691 000	0	0,0 %
Virkemidler				
Virkemidler	300 150 255	302 511 238	2 360 983	0,8 %
Sum virkemidler	300 150 255	302 511 238	2 360 983	0,8 %
Driftskostnader				
Drift politisk nivå	36 326 978	36 576 000	249 022	0,7 %
Drift administrativt nivå	123 604 324	124 027 000	422 676	0,3 %
Sum driftskostnader	159 931 301	160 603 000	671 699	0,4 %
RESULTAT	5 609 444	2 576 762	3 032 682	
Anvendelse av årsresultatet				
Til annen egenkapital	-5 609 444			
Sum anvendelse	0			

Bevilgninger fra departementene

Fordeling av bevilgningene fra departementene er som følger:

	Regnskap	Budsjett 2017	Avvik	i %
Kommunal- og moderniseringsdepartementet - KMD	304 167 000	304 167 000	0	0,0 %
Kunnskapsdepartementet - KD	42 551 000	42 551 000	0	0,0 %
Kunnskapsdepartementet - KD	16 565 000	16 565 000	0	0,0 %
Kunnskapsdepartementet - KD- Hjertespråk	5 000 000	5 000 000	0	0,0 %
Miljøverndepartementet - MD	3 541 000	3 541 000	0	0,0 %
Kulturdepartementet - KUD	81 900 000	81 900 000	0	0,0 %
Helse- og omsorgsdepartementet - HOD	5 547 000	5 547 000	0	0,0 %
Barne-, likestillings- og inkluderingsdept. - BLD	1 000 000	1 000 000	0	0,0 %
Sum	460 271 000	460 271 000	0	0,0 %
Samefolkets fond	5 420 000	5 420 000	0	0,0 %
Sum	465 691 000	465 691 000	0	0,0 %

Sametinget hadde ved sak 19/17, Sametingets reviderte budsjett 2017, en bevilgning på totalt Kr 465 691 000.

I tillegg til ovennevnte bevilgninger, har Sametinget mottatt tilleggsbevilgninger og tilskudd som er inntektsført under andre hovedposter i regnskapet.

Beskrivelse	Fra	Beløp
NOU 2016:18 Hjertespråk	KMD	1 000 000
Samisk idrett	KUD	750 000
Internasjonalt arbeid	UD	1 100 000
Bevaring av fredete bygninger i privat eie	Riksantikvaren	2 200 000
Identifisering av samiske hus i Norge	Riksantikvaren	4 200 000
Kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse i Troms (KULA)	Riksantikvaren	100 000
Bevaringsprogr. for utvalgte arkeologiske kulturminner og -miljø	Riksantikvaren	495 000
Bevaringsprogr. for utvalgte arkeologiske kulturminner og -miljø	Riksantikvaren	32 000
	Troms	
Giellagaldu	fylkeskommune	750 000
	Trondheim	
Tråante 2017 - Nasjonal feiring felles samisk jubileum	kommune	480 000
	Nord-Trøndelag	
Tråante 2017 - Nasjonal feiring felles samisk jubileum	fylkeskommune	280 000
	Sør-Trøndelag	
Tråante 2017 - Nasjonal feiring felles samisk jubileum	fylkeskommune	280 000
	Nordland	
Tråante 2017 - Nasjonal feiring felles samisk jubileum	fylkeskommune	100 000
Sum		11 767 000

Virkemiddelregnskapet 2017

	Regnskap	Budsjett 2017	Avvik	i %
Språk	82 493 074	83 788 000	1 294 926	1,5 %
Samarbeidsavtaler	2 703 616	1 500 000	-1 203 616	-80,2 %
Kunnskap	43 305 032	45 134 000	1 828 969	4,1 %
Arealer og miljø	1 339 151	1 250 000	-89 151	-7,1 %
Næring	32 786 248	33 068 000	281 752	0,9 %
Kultur	125 841 427	125 470 238	-371 189	-0,3 %
Kulturminnevern	2 698 259	3 175 000	476 740	15,0 %
Helse- og sosial	2 973 202	3 185 000	211 798	6,6 %
Andre tiltak	4 387 000	4 387 000	0	0,0 %
Urfolks rettigheter og internasjonalt arbeid	1 623 246	1 554 000	-69 246	-4,5 %
Sum	300 150 255	302 511 238	2 360 983	0,8 %

Totalt viser virkemiddelregnskapet for 2017 et overskudd på kr 2 360 983.

Sametingsrådet fordeler de søkerbaserte virkemidlene innenfor Sametingets budsjett med unntak av de virkemidlene som er lagt til plenumsledelsens disposisjon.

I 2017 er omdisponeringsfullmakten brukt til å dekke underskudd på enkelte tilskuddsposter mot andre tilskuddsposter som har et overskudd, jf. tabellen nedenfor. Plenum er informert om dette under rådets beretning ved plenum i desember 2017.

Omdisponeringer

Sametingsrådet vedtok i september og i november i sak SR 188/17 og SR 216/17 Omdisponeringer av regnskapet. Denne omdisponeringen ble rapportert i rådets beretning under plenum i desember 2017.

Post	Beskrivelse	Budsjett 2017	Milder som ble omdisponert 31.08.17	Omdisponert 31.08.17	Milder som kan omdisponeres 31.10.17	Omdisponeres til følgende poster 31.10.17	Budsjett 2017 etter omdisponering
11000	Språkprosjekter	3 310 000	0	723 000	0	1 000 000	5 033 000
11100	Stipend for samiske elever i videregående skole	3 000 000	-323 000	0	0	0	2 677 000
12000	Giellagaldu	3 000 000	0	0	-800 000	0	2 200 000
13100	Språkundersøkelsen	400 000	-400 000	0	0	0	0
Sum språk		9 710 000	-723 000	723 000	-800 000	1 000 000	9 910 000
21000	Utvikling av læringsressurser	19 740 000	0	0	-737 000	0	19 003 000
21110	Stipend til høyere utdanning	2 450 000	0	0	0	686 000	3 136 000
21130	Tradisjonell kunnskap og samisk utmarksbruk i grunnskolen	500 000	-100 000	0	0	0	400 000
21200	Samiske barnehager/samisk avdeling	7 341 000	0	0	-1 000 000	0	6 341 000
21210	Samisk språkopplæring	2 739 000	0	0	-316 000	0	2 423 000
21220	Prosjekter og utviklingsarbeid barnehage	2 739 000	0	0	0	847 000	3 586 000
21230	Pedagogisk materiell og leder barnehage	1 539 000	0	0	-247 000	0	1 292 000
21300	Årbediehtu	1 000 000	0	0	-433 000	0	567 000
22900	Felles Skole Sirbma oppvekstsenter/ohcejojka	500 000	-100 000	0	0	0	400 000
Sum kunnskap		38 548 000	-200 000	0	-2 733 000	1 533 000	36 748 000
15015	Vilgesvárri	170 000	-217 000	0	0	0	-47 000
17100	Andre kulturtiltak	3 610 238	-713 000	0	0	0	2 897 238
17300	Arenaer for kunst- og kulturformidling	1 509 000	0	1 030 000	0	0	2 539 000
17500	Konferanse om samisk litteratur og kultur	100 000	0	100 000	0	0	200 000
Sum kultur		5 389 238	-930 000	1 130 000	0	0	5 589 238
40000	Tilskudd til primærnæringer	5 500 000	0	1 100 000	0	400 000	7 000 000
40510	Tilskudd til næringsliv og bedriftsutvikling	5 400 000	0	1 100 000	0	200 000	6 700 000
40511	Kombinasjons- og utmarksnæringer	2 200 000	-2 200 000	0	0	0	0
41002	Tilskudd til samisk kulturnærings	1 000 000	0	300 000	0	0	1 300 000
41011	Samisk reiseliv - prosjekt	1 000 000	-500 000	0	0	0	500 000
41012	Samisk reiseliv - søkerbasert	1 000 000	0	200 000	0	100 000	1 300 000
41054	Duodji kompetansetiltak	400 000	0	0	-300 000	0	100 000
41061	Hospitering	100 000	0	0	-100 000	0	0
Sum næring		16 600 000	-2 700 000	2 700 000	-400 000	700 000	16 900 000
45000	Regionalutvikling	1 500 000	0	0	0	700 000	2 200 000
Sum Samarbeidsavtaler		1 500 000	0	0	0	700 000	2 200 000
Sum virkemidler			-4 553 000	4 553 000	-3 933 000	3 933 000	0

Konsultasjoner

Oversikt over konsultasjoner gjennomført i 2017

Sak	Konsultasjonspart	Status	Resultat
Regionreform –ny inndeling av regionalt folkevald nivå	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Avsluttet	Enighet
Høringsutkast- Overordnet del- verdier og prinsipper i grunnopplæringen-	Kunnskapsdepartementet (Administrativt)	Avsluttet	Enighet
Overordnet del- verdier og prinsipper i grunnopplæringen	Kunnskapsdepartementet	Avsluttet	Enighet
Programplan for samisk forskningsprogram III	Forskningsrådet	Avsluttet	Ikke enighet
Programplan for P-SAMISK III	Forskningsrådet	Avsluttet	Enighet
Felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanningen	Kunnskapsdepartementet	Avsluttet	Enighet
Regions- og kommunereformen – kommunedelingen	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Avsluttet	Enighet
Forvaltningsansvar for midler til oppfølging av enkelte tiltak i Handlingsplan for samisk språk fra Fylkesmannen i Nordland til Sametinget	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Avsluttet	Enighet
Ny budsjettmodell for Sametinget	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Pågående	Konsultasjon ikke fullført
Ny rammeplan for barnehagen	Kunnskapsdepartementet	Avsluttet	Enighet
Forskrifter til rammeplan for ny barnehagelærerutdanning	Kunnskapsdepartementet	Avsluttet	Enighet
Oppdragsdokumentene til høgskoler og universitet som har samisk i sin portefølje	Kunnskapsdepartementet	Avsluttet	Enighet
Revidering av kompetansestrategi for fremtidens barnehage (2018-2022)	Kunnskapsdepartementet	Avsluttet	Enighet
Endring av regelverk for konsekvensutredninger	Miljø- og klimadepartementet	Avsluttet	Enighet
Konsultasjoner innen regulering av fiske for 2018	Nærings- og fiskeridepartementet / Fiskeridirektoratet	Avsluttet	Enighet
Forslag om å heve kvotetak i kystflåten i gruppen 11 – 15 meter, og til 8 kvoter over 15 meter	Nærings- og fiskeridepartementet	Avsluttet	Ikke enighet
Om fiske av kongekrabbe i 2018	Nærings- og fiskeridepartementet	En årlig sak	Ikke enighet
Innføring av distrikts kvoteordning for torsk – Gamvik og Lebesby kommune	Nærings- og fiskeridepartementet	Avsluttet	Enighet
Prøvefiske etter reker	Nærings- og fiskeridepartementet / Fiskeridirektoratet	Under behandling	Enighet
Fiske på Kystkvoten i 2018	Nærings- og fiskeridepartementet / Fiskeridirektoratet	Årlig sak Avsluttet	Enighet
Regjeringens Havstrategien for næringsutvikling	Nærings- og fiskeridepartementet	Avsluttet	Enighet

Sak	Konsultasjonspart	Status	Resultat
Om bruken av Kystfiskekvoten – Arbeidsgrupperapport utarbeidet av NFD og Sametinget	Nærings- og fiskeridepartementet	Pågående	Konsultasjon ikke fullført
Avsetning av en egen kystfiskekvote på 2 000 tonn sild til åpen gruppe	Nærings- og Fiskeridepartementet	Pågående	Konsultasjon ikke fullført
Slutføring av prosessen med fastsetting av ny forskrift om oppgaveplikt i fiske etter anadrome laksefisk	Miljødirektoratet	Avsluttet	Enighet
Stortingsmelding om reindrift	Landbruks- og matdepartementet	Avsluttet	Ikke enighet
Endring av 100 årsgrensa i kulturminneloven	Klima- og miljødepartementet	Avsluttet i januar 2018	Enighet
Regionreformen, kulturminnevern	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Avsluttet	Enighet
Nasjonal helse- og sykehusplan	Helse- og omsorgsdepartementet	Avsluttet	Enighet
Oppdragsdokumenter 2018 for de regionale helseforetakene	Helse- og omsorgsdepartementet	Avsluttet	Ikke enighet
Organisering av utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenesten til den samiske befolkningen	Helse og omsorgsdepartementet	Pågående	Konsultasjon ikke fullført
Tildelingsbrev innenfor barnevern 2017	Barne- og likestillingsdepartementet	Avsluttet	Enighet
Konsultasjonsregler i sameloven	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Pågående	Konsultasjon ikke fullført
Gruvedrift Nussir og Gumppenjuni	Klima- og miljødepartementet	Pågående	Konsultasjon ikke fullført
Felles likestillings- og diskrimineringslov		Avsluttet	Ikke enighet
Nasjonal ramme for vindkraft på land	Norges vassdrags- og energidirektorat	Pågående	Enighet
Utvidelse og revisjon av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark	Miljødirektoratet	Avsluttet	Ikke enighet
Reipkrokelta	Norges vassdrags- og energidirektorat	Avsluttet	Ikke enighet
Mellomdalelva	Norges vassdrags- og energidirektorat	Avsluttet	Ikke enighet
Smalakelta	Norges vassdrags- og energidirektorat	Avsluttet	Ikke enighet
Vasselva	Norges vassdrags- og energidirektorat	Avsluttet	Ikke enighet
Leirbukta kraftverk	Norges vassdrags- og energidirektorat	Avsluttet	Enighet
Lavangselva kraftverk	Norges vassdrags- og energidirektorat	Pågående	Enighet
Stokkfjellet vindkraftverk	Olje- og energidepartementet	Avsluttet	Ikke enighet
Kopperå vindkraftverk	Olje- og energidepartementet	Avsluttet	Enighet

Sak	Konsultasjonspart	Status	Resultat
Stikkelvika kraftverk og regulering av Kjerringvatnet (Sametinget deltok som observatør ved konsultasjon med reinbeitedistriktet.)	Olje- og energidepartementet	Pågående klagebehandling hos OED	Ikke enighet
Øvre Foldvik kraftverk	Norges vassdrags- og energidirektorat	Pågående	Konsultasjon ikke fullført
Småkraftpakke Beiarn	Norges vassdrags- og energidirektorat	Pågående	Konsultasjon ikke fullført
Småkraftverk i Namsskogan	Norges vassdrags- og energidirektorat	Pågående	Konsultasjon ikke fullført
Konsultasjon i forbindelse med forsøksordningen med grunneierrepresentasjon for nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	Klima- og miljødepartementet	Avsluttet	Ikke enighet
Skogvern	Klima- og miljødepartementet	Avsluttet	Enighet
Hålogalandsvegen	Statens Vegvesen/ Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Avsluttet	Enighet
Evenes flystasjon	Forsvarsbygg/Forsvaret/ Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Pågående	Konsultasjon ikke fullført
Registrering av samiske språk med er i Folkeregisteret	Finansdepartementet	Avsluttet	Enighet

1 Språk

Hovedmål:

- Alle samer må sikres bruk av samiske språkarenaer, samiske tjenestetilbud og sitt eget språk.

Samletabell - språk

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Bruken av samiske språk	72 429 036	73 878 000	1 448 964
Utvikling av samiske språk	4 572 700	3 310 000	-1 262 700
Språkmotivasjon	3 314 758	3 600 000	285 242
Sámi Giellagáldu	2 176 579	3 000 000	823 420
Sum	82 493 074	83 788 000	1 294 926

1.1 Bruken av samiske språk

Samletabell - bruken av samiske språk

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Tospråklighetstilskudd til kommuner	46 453 975	46 824 000	370 025
Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner	5 113 000	5 200 000	87 000
Revitalisering av skoltesamisk språk	0	200 000	200 000
Samiske språksentre	20 155 000	20 034 000	-121 000
Språkundersøkelse	0	400 000	400 000
Terminologi- og stedsnavnskurs	277 838	324 000	46 162
Oppfølging av NOU 2016: 18 - Hjertespråket	429 223	896 000	466 777
Sum	72 429 036	73 878 000	1 448 964

1.1.1 Tospråklighetstilskudd til kommuner - direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Den samiske befolkningen har en reell mulighet til å bruke samisk i møte med offentlige institusjoner.

Overskuddet på kr 370 025 på posten, skyldes tilbaketrekning fra kommunene i; Tysfjord, Kåfjord, og Karasjok.

Kommunene og fylkeskommunen i forvaltningsområdet for samisk språk er viktige samarbeidspartnere i arbeidet for å styrke de samiske språkene. Kommunene i forvaltningsområdet for samisk språk skal legge til rette for at samene skal kunne bevare og utvikle sitt språk etter samelovens språkregler. Sametinget bevilger tospråklighetsmidler til kommunen slik at kommunene skal klare å oppfylle språkreglene og utvikle det samiske språket.

Sametinget har i 2017 hatt politiske møter med kommunene i forvaltningsområdet, hvor temaet har vært kommunenes ansvar og Sametingets forventninger til kommunenes forvaltning av tospråklighetsmidlene og utvikling av samiske aktiviteter.

Sametinget har fornyet tilskuddsvilkårene slik at kommunene kan forbedre språkaktivitetene og språkutviklingen. Sametinget inviterte alle kommunene og fylkeskommunene i forvaltningsområdet til møte om dette. Møtene ble arrangerte på Værnes, i Tromsø og i Karasjok.

Tema på møtet var den treårig aktivitetsplanen 2018-2020 som kommunene skal utarbeide og følge opp etter de nye reglene. Kommunene og fylkeskommunene har nå utarbeidet de treårige planene som skal vise kommunenes mål for utviklingen av samisk språk, og utviklingsaktiviteter i samisk språk som er tilpasset barn i barnehage- og skolealder.

Ny kommune i forvaltningsområdet fra juni 2017 er Hattfjelldal kommune.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sendt forslag om endring av forskrift til samelovens språkregler til høring, dette i forbindelse med at Røros kommune har søkt om innlemmelse i forvaltningsområdet for samisk språk. Sametinget har blitt informert om at kommunestyret i Skånland i februar 2017 vedtok å søke om innlemmelse i forvaltningsområdet for samisk språk.

I forbindelse med oppfølgingen av NOU 2016: 18 - Hjertespråket har Sametinget på plenums møte i desember behandlet saken Kommunekategorier – Samiske språkområder, der ble det vedtatt at navnet "Samelovens forvaltningsområde" endres til "Samisk språkområde".

1.1.2 Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner - direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Den samiske befolkningen har en reell mulighet til å bruke samisk i møte med offentlige institusjoner.

Overskuddet på posten på kr 87 000 skyldes tilbaketrekning fra Finnmark Fylkeskommune. Fylkeskommunene i forvaltningsområdet for samisk språk mottar tospråklighetstilskudd for å følge opp samelovens språkregler. Sametinget hadde møter med kommunene og fylkeskommunene i forvaltningsområdet for samisk språk, hvor temaet var de 3-årige planene.

Sametinget og fylkeskommunene holder på å fornye og forene de regionale samarbeidsavtalene og språksamarbeidsavtalene mellom Sametinget og fylkeskommunene. Sametinget og Troms fylkeskommune hadde et politisk møte om samarbeidsavtalen mellom Sametinget og Troms fylkeskommune. Det har også vært et politisk møte mellom Sametinget og Trøndelag fylkeskommune.

Sametinget deltok på Troms fylkeskommunes samekonferanse 2017, der de sentrale emnene var regionsreformens samiske dimensjon, sannhets- og forsoningskommisjonenes betydning for Troms og oppfølgingen av NOU "Hjertespråket". På seminaret ble det reist spørsmål angående fornying av samarbeidsavtalen mellom Troms fylkeskommune og Sametinget.

Konferansens deltakere var samiske miljøer i Troms, politikere og offentlige myndigheter.

1.1.3 Revitalisering av skoltesamisk språk - prosjekt

Revitalisering av skoltesamisk språk ble fremmet av representanter under behandling av Sametingets budsjett 2017. Sametinget har forsøkt å initiere samarbeid med skoltesamisk miljø for å sette i gang et revitaliseringsprosjekt sammen med de, uten å lykkes. Miljøet er lite og det skoltesamiske museet hadde åpning av museet i juni 2017 som krevde mye ressurser av dem. Overskuddet på posten på kr 200 000 skyldes at det ikke har vært ressurser i fagmiljøet til å følge opp prosjektet.

Som en del av revitaliseringen av skoltesamisk språk har Sametinget hatt dialog om transkribering av Isak Sabas tekster til skoltesamisk. Sametinget har avtalt at 23 leu'dd skal tilpasses dagens skoltesamiske skriftspråk. Leu'dd-ene er innsamlet fra Neiden området.

1.1.4 Samiske språksentre - direkte tilskudd

Mål for ordningen:

- Samiske språksentre arbeider aktivt med samisk språkutvikling i sine virkeområder

Underskuddet på posten på kr 121 000 skyldes overforbruk.

De samiske språksentrene har sendt inn 3-årige aktivitetsplaner til Sametinget, hvor de beskriver sine språkaktiviteter. Aktivitetstilskuddet er en del av tilskuddet til språksentrene og skal anvendes til språkkurs og språkarenaer. Planene skal være et middel for bedre å kunne måle måloppnåelsen med tilskuddet. Språksentrene er Sametingets viktigste samarbeidspartnere i arbeidet med å bevare og utvikle samisk språk, og språksentrene utfører et meget viktig arbeid i de samiske områdene. Gjennom aktivitetene til språksentrene arrangeres det mange språkarenaer og språkkurs, og det samiske folket gis anledning til å bruke sitt eget språk gjennom språksentrenes aktiviteter.

Sametinget er meget glad for at det etableres flere språksentre i Sápmi. Det er planlagt etablering av språksentre i Kvænangen, Hattfjelldal, Oslo og Bodø.

1.1.5 Språkundersøkelsen - prosjekt

Overskuddet på posten på kr 400 000 skyldes at administrasjonen selv har gjennomført questbacken og materialet er sendt til Faglig analysegruppe for samisk statistikk for oppfølging. SSB har i 2017 gjort en metodeutviklingsstudie for å se på mulig metode for å utarbeide en statistisk populasjon som kan være utgangspunkt for språkundersøkelser i Norge.

Språkundersøkelsen som er gjennomført i 2017 bygger på undersøkelsen fra 1996. Det har blitt lagt til noen nye spørsmål og kommuner som har blitt innlemmet i språkforvaltningsområdet etter 1996 er tatt med i undersøkelsen. Dermed er det mulig å sammenligne språkbruken i det offentlige nå med situasjonen som var i kommuneadministrasjonene for 20 år siden, og slik få nye opplysninger om offentlig språkbruk.

1.1.6 Terminologi- og stedsnavnskurs

Overskuddet på posten på kr 46 162 skyldes mindre utgifter enn forventet. Det er blitt gjennomført tre fagkurs i stedsnavnregistrering høsten 2017. Disse kursene er blitt holdt i nordsamisk språkområde, lulesamisk språkområde og sørsamisk språkområde. Kursets formål var å få flere til å samle inn samiske stedsnavn. Det har vært totalt 40 deltakere.

Flere kommuner velger å ta i bruk samiske stedsnavn, dette gjelder også kommunenavn. Nye kommunenavn og fylkesnavn som er vedtatt i 2017 på samisk er Hársttáid suohkan, Suorttá suohkan og Trööndelagen fylhkentjielte.

1.1.7 Oppfølgingen av NOU 2016: 18 - Hjertespråket

Overskuddet på posten på kr 466 777 skyldes at prosjektet ikke kom i gang før høsten 2017. Sametinget vedtok i behandling av Sametingets reviderte budsjett 2017 i sak 19/17 å sette av midler til oppfølging av NOU 2016: 18 - Hjertespråket.

Sametinget har i lengere tid fremhevet behovet for å fornye og styrke rettighetene og ordningene for samiske språk. NOU 2016: 18 - Hjertespråket foreslår tiltak som gjelder både lovendringer og endringer i dagens ordninger, og foreslår tiltak som skal styrke situasjonen for de samiske språkene i Norge. Oppfølgingen er en prioritert sak for Sametinget, og Sametinget forventer at NOU-en blir fulgt opp raskt og helhetlig også fra regjeringens side. Oppfølgingsarbeidet er blitt tatt opp både i konsultasjons- og høringsmøter med regjeringen. Sametinget har deltatt i og vært med på å arrangere høringsseminarer i forbindelse med høringen av NOU-en. Saken har vært behandlet av plenum to ganger, og det ble vedtatt at Sametinget skal etablere nytt språkområde med forskjellige kommunekategorier. Sametinget vurderer å etablere fem kommunekategorier; språkressurskommuner, språkutviklingskommuner, språkvitaliseringskommuner, bykommuner og andre mulige språkkommuner. Sametingets vurdering er at disse fem kategoriene på best mulig måte vil ivareta språkutfordringene i de ulike kommunene. Plenum har også vedtatt å støtte språkutvalgets råd om at både kommunene, departementet og Sametinget kan ta initiativ til å få med nye kommuner.

Sametinget har fulgt opp NOU 2016:18 - Hjertespråket gjennom forskjellige prosesser, blant annet i barnehageprosjektet "Samiske barn i nye fellesrom" og registrering av samisk språk i folkeregisteret.

1.2 Utvikling av samiske språk

Samletabell - utvikling av samiske språk

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Språkprosjekter	4 572 700	3 310 000	-1 262 700
Sum	4 572 700	3 310 000	-1 262 700

I utredningen NOU 2014:8 Tolking i offentlig sektor – et spørsmål om rettssikkerhet og likeverd, var det et lovforslag angående de offentlige myndighetenes ansvar for bruk av tolk. Justis- og

beredskapsdepartementet arbeider med dette lovforslaget. Sametinget hadde møte med departementet i mars 2017, der det ble enighet om å konsultere lovforslaget før den sendes på offentlig høring. En offentlig høring om forslaget til ny tolkelov blir trolig i 2018.

Etter den nye folkeregisterloven, som trådte i kraft i oktober 2017, er det mulig å registrere bruken av samisk språk i folkeregistret. Sametinget har krevd at også bruken av skoltesamisk og pitesamisk skal kunne registreres. I det siste konsultasjonsmøte med finansdepartementet ble det oppnådd enighet om at lovforskriften for folkeregisteret inkluderer de samiske språkene som har rettigheter i språkforvaltningsområdene.

Norge har ratifisert Europarådets minoritetsspråkpakten, og skal hvert tredje år rapportere på det. Sametinget har sendt inn en skyggerapport, der det blant annet blir fremhevet at lule- og sørsamisk bør ha samme status som nordsamisk i pakten. Sametinget inviterte Europarådets ekspertkomite til å besøke Sametinget, og ekspertkomiteen var på Sametinget i forbindelse med deres besøk i Norge. Sametinget deltok på 25-års jubileumsseminaret til Europarådets språkpakt i Budapest, hvor det ble diskutert om språkpaktens betydning for regions- eller minoritetsspråkene og språkpaktens forbedringspotensial.

1.2.1 Språkprosjekter - søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen - Språkprosjekter:

- Bidra til utviklingen av samiske språk og terminologi gjennom prosjekttilskudd
- Skape et mangfold av samiskspråklige aktiviteter i lokalsamfunnene

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
11000 Språkprosjekter	4 572 700	3 310 000	3 660 000	-1 262 700
	Innvilget 2017 trukket	Tilbake- trukket 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
11000 Språkprosjekter	5 284 000	636 300	75 000	4 572 700

	Total antall	Antall innvilgede	Antall avslag
11000 Språkprosjekter	34 søknader	23 søknader	11 søknader

Underskuddet på posten skyldes merforbruk og Sametingsrådet har omdisponert midler til posten jamfør rådssaker SR 188/17 og SR 216/17 Omdisponeringer av regnskap.

Det er gitt tilskudd til sju språkapplikasjoner, tre språkrøktprosjekter for barn og unge, tre språksentre under etablering, tre utvikling av ordbøker, to terminologiprosjekter, to voksenopplæringskurs, to prosjekter som har som mål å styrke språkoverføringen mellom generasjoner og til et stedsnavnprosjekt.

I år har Bodø, Hattfjelldal og Oslo fått tilskudd til prosjekter som danner grunnlaget for opprettelse av nye samisk språksenter.

1.3 Språkmotivasjon

Samletabell - språkmotivasjon

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Samisk språkkampanje	526 771	500 000	-26 770
Stipend til elever med samisk i fagkretsen i vid. skole	2 677 000	3 000 000	323 000
Språkmotiveringspris	110 987	100 000	-10 987
Sum	3 314 758	3 600 000	285 242

1.3.1 Samisk språkkampanje - prosjekt

Underskuddet på posten på kr 26 770 skyldes at Workshopene ble dyrere enn budsjettet.

Språkkampanjen Sámás Mánáin ble avsluttet våren 2017. Sametinget opplevde stor engasjement rundt kampanjen blant samiske foreldre. Kampanjeforeldrene ønsker å gjøre en forskjell og være våre ambassadører ute i samfunnet. De vil fortsette å være ambassadører som gir råd og veiledning om språkvalg, arbeid med språk, hvilke muligheter man som foreldre har, og rett til samisk i barnehage og skole.

Kampanjen har nådd bredt ut med budskapet, og dette har bidratt til at folk i større grad vet hvor de skal henvende seg om de har problemer med språkvalg eller føler seg usikker. Veiledningsheftet deles fortsatt ut til foreldre, og facebooksidene holdes fortsatt oppe.

Sametinget har vært i kontakt med flere helsestasjoner og anmodet stasjonene om å gi råd og veiledning om samisk språkvalg, samt tilby babypakker til samiske foreldre. Det kan dessverre virke som om helsestasjoner ikke alltid følger oppfordringer fra Sametinget. Behovet for opplæring av helsearbeidere i flerspråklighet og bruksverdien av det må intensiveres slik at flere foreldre velger samisk som hjemmespråk.

1.3.2 Stipend til elever med samisk i videregående skole - søkerbasert

Mål for tilskuddsordningene:

- Å få flere samisktalende fagarbeidere på alle samfunnsområder.
- Å bidra til at flere snakker samisk, særlig motivere ungdom til opplæring i samiske språk.
- Motivere foreldre til å velge samisk som hjemmespråk.

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
11100 Stipend til elever med samisk i vid. skole	2 677 000	3 000 000	3 000 000	323 000

Overskuddet på posten skyldes en nedgang i søkere med samisk som førstespråk.

2013	2014	2015	2016	2017
		Samisk som 1. språk: 196	Samisk som 1. språk: 208	Samisk som 1. språk: 199
		Samisk som 2 . språk: 195	Samisk som 2 . språk: 234	Samisk som 2. språk - nivå 2: 103
		Samisk som fremmedspråk: 78	Samisk som fremmedspråk: 65	Samisk som 2. språk - nivå 3 og 4: 162
				Samisk som fremmedspråk: 47
Totalt: 553	Totalt: 503	Totalt: 469	Totalt: 507	Totalt: 511

For å motivere ungdom til å velge samisk som fag i videregående skole, bevilger Sametinget stipend til elever som har samisk i fagkretsen. For skoleåret 2016/17 var det 199 elever med samisk som førstespråk, 265 elever med samisk som andrespråk (på alle nivå) og 47 elever med samisk som fremmedspråk som fikk stipend.

I 2017 ble det tildelt totalt 511 stipend. Sammenlignet med tildelingene i 2016 er det økning av tildeling av stipend for samisk som andre språk, men en nedgang for samisk som førstespråk og samisk som fremmedspråk.

Sametinget sendte informasjon om stipendet til alle videregående skoler i Nord-Norge og Trøndelag og til alle fylkeskommunene sør for Trøndelag.

1.3.3 Utdeling av språkmotiveringspris i 2017

Underskuddet på posten på kr 10 987 skyldes høyere annonseringskostnader enn forutsatt.

Jane Astrid Juuso fra Nesseby ble tildelt Sametingets språkmotiveringspris for 2017. Jane Astrid Juuso har gjennom sitt arbeid på kommunens språksenter Isak Saba guovddáš jobbet iherdig for å opprette sosiale arenaer hvor samisk språk blir prioritert. Dette har omfattet både barn, ungdom, voksne og eldre, og hun har vært en ildsjel for å aktivisere og videreføre samisk språk i Nesseby kommune. Juuso har også jobbet faglig med språkvitalisering gjennom studieopplegget "Válddán giellan ruovttoluotta/Jeg tar språket mitt tilbake". Prisen var på kr 100 000 samt et kunstdiplom laget av Sven Niklas Blindh.

1.4 Sámi Giellagáldu

Samletabell - Sámi Giellagáldu

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Sámi giellagáldu	2 176 579	3 000 000	823 420
Sum	2 176 579	3 000 000	823 420

1.4.1 Sámi Giellagáldu - prosjekt

Mål for tilskuddsordningen - Sámi Giellagáldu:

- Bidra til permanent drift av et nordisk språksamarbeidsorgan som fungerer som øverste vedtaksorgan i samiskfaglige spørsmål. Sámi Giellagáldu er et samarbeid mellom Sametingene i Finland, Norge og Sverige.

Overskuddet på posten på kr 823 420 skyldes i hovedsak vakante stillinger og i tillegg besparelse på reiseutgifter da en god del av møtene er foretatt over telefon. Sametinget har fått bevilget statlige Interreg midler og regional medfinansiering fra Troms fylkeskommune etter søknad på kr 750 000 i 2017. Disse midlene er inntektsført på posten.

For Sametinget er et grenseoverskridende nordisk språksamarbeid meget viktig i bevaring av de samiske språkernes felles grunnlag. Dette er viktig for at man skal kunne bruke de samiske språkene og kommunisere over riksgrensene. Sametingene i Finland, Sverige og Norge igangsette mai 2015 et videreføringsprosjekt for Sámi Giellagáldu. Prosjektet varer ut mai 2018.

Sámi Giellagáldu er det faglige sakkyndige organet for de samiske språkene i Norden og tilbyr fri rådgivning i språkbruk til språkbrukerne. Sámi Giellagáldu har fem språkseksjoner som normerer nye termer og skriftspråk. Den nordsamiske språkseksjonen har i 2017 normert i alt 128 termer. Den lulesamiske seksjonen har normert 170 nye termer. Den lulesamiske seksjonen ser behovet for at det også for lulesamisk utarbeides liknende veiledningshefte i rettskriving som det som allerede finnes for nordsamisk. Den sørsamiske seksjonen har normerte 287 nye termer. Av de foreslåtte nye termene er omkring 86 termer allerede til en viss grad i bruk i sørsamisk. Seksjonen normerte bruken av bindestrek og bruken av stor bokstav i navneord i teksten.

Sámi Giellagáldu lanserte nye nettsider (giella.org) høsten 2017. De nye nettsidene er utviklet på grunnlag av brukernes behov. Det er nå lettere for språkbrukerne å finne opplysninger vedrørende de samiske språkene. På nettsidene til Giellagáldu er det egne sider både for sør-, lule- og nordsamisk men også for enaresamisk og skoltesamisk. På disse sidene vil språkbrukerne finne nye termer og de nyeste skriftspråklige normene. I tillegg finnes det på nettsidene offisielle opplysninger om de samiske språkene og informasjon om Sámi Giellagáldu på norsk, svensk og finsk.

2 Samarbeidsavtaler

Hovedmål:

- Det samiske folk skal selv, på egne premisser, ha mulighet til å utvikle sine samfunn, sitt språk og kultur på best mulig måte.

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Regionalt samarbeid	2 703 553	1 500 000	-1 203 553
Oppfølging av kommunereformen	63	0	-63
Sum	2 703 616	1 500 000	-1 203 616

2.1 Regionalt samarbeid

Mål med tilskuddsordningen:

- Et aktivt og målrettet samarbeid med regionale og lokale myndigheter for å styrke og utvikle samisk kultur, språk og samfunnsliv.

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
45000 Tilskudd til regionalutviklingsprosjekter	2 703 553	1 500 000	2 000 000	-1 203 553
	Innvilget 2017	Tilbake- trukket 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
45000 Tilskudd til regionalutviklingsprosjekter	3 112 000	331 500	76 947	2 703 553

Underskuddet på posten skyldes merforbruk sametingsrådet har omdisponert midler til posten jfr. rådssak SR 188/17 og SR 216/17 Omdisponeringer av regnskapet.

2.2 Samarbeidsavtaler med kommuner

Mål for innsatsområdet:

- Å ivareta samisk språk og kultur for den samiske befolkningen i disse samarbeidsavtalekommunene.

Sametinget har samarbeidsavtaler med bykommunene Oslo, Bodø og Tromsø. I tillegg jobbes det med å få på plass en samarbeidsavtale med Alta kommune. Sametinget har også vært i dialog med Sør-Varanger kommune om inngåelse av samarbeidsavtale.

Sametinget og Tromsø kommune har i 2017 igangsatt en revideringsarbeid av samarbeidsavtalen. Viktige oppfølgingspunkt i det videre revideringsarbeidet blir hvordan partnerne gjennom avtalen kan etablering av et samisk hus med bred forankring hos de som skal bruke ett samisk hus samt å få på plass tilstrekkelige samiske barnehageplasser i Tromsø. Tromsø kommune har gitt eget hørings svar til NOU 2016: 18 – Hjertespråket.

Sametinget har hatt oppfølgingsmøte med Oslo kommune i januar og mai 2017. I 2017 har blant annet driftsstøtte til Samisk Hus i Oslo vært tema. I disse møtene har det blitt gitt løpende informasjon om flytting av Samisk hus i Oslo til nye lokaler i Dronningens gate 8 i Oslo. Flyttingen har den konsekvens at årlig husleie økes med kr 200 000. I mai var det møte på politisk nivå som ble gjennomført i Tysfjord fordi det i samarbeidsavtalen er bestemt at ett av de to årlige samarbeidsmøtene skal holdes i et samisk område. På møtet var det institusjonsbesøk til Árran og den samiske barnehagen på Drag. Sametinget og Oslo kommune har hatt NOU 2016: 18 - Hjertespråket til drøfting og blant annet gitt gjensidig orientering om rapporten. Oslo kommune har gitt eget hørings svar til NOU 2016: 18 - Hjertespråket.

Sametinget har hatt tre oppfølgingsmøter med Bodø kommune om samarbeidsavtalen i 2017. Samarbeidspartene har i disse møtene hatt fokus på etablering av samisk språksenter på Stormen bibliotek og etablering av en egen samisk barnehageavdeling i Jentofta barnehage. Videre har Bodø kommune løftet saken om Bodø som Europeisk kulturhovedstad i 2024. I denne sammenhengen skal det sendes inn søknad til Europarådet og det har derfor vært ett ønske å involvere Sametinget i denne søknadsprosessen. Sametinget vil at samer og de samiske miljøene/institusjonene i regionen må trekkes inn i arbeidet med søknaden. Samarbeidsavtalen har fungert godt i snart tre år

Sametinget og Alta kommune har hatt en prosess om å inngå samarbeidsavtale. Det ble avholdt møte om saken i november. Partene var enige om å forsøke å ha en avtaletext som kan behandles politisk første kvartal 2018, og signeres før sommeren.

I forbindelse med høringsseminar om NOU 2016: 18 - Hjertespråket som var i Sør-Varanger i mars ble det avholdt et møte mellom Sør-Varangers ordfører og Sametinget. Tema var blant annet et ønske om inngåelse av samarbeidsavtale mellom partene. Innsatsområdene i en slik avtale kan for eksempel være blant annet videre oppfølging av Savio museet, samisk språk og opplæring. Det har vært videre kommunikasjon i løpet av 2017 om inngåelse av avtale.

2.3 Kommune- og regionreformen

Mål med innsatsområdet:

- Samiske interesser er ivaretatt i kommune- og regionreformen.

Sametinget fikk i 2016 bevilget kr 600 000 av Kommunal- og moderniseringsdepartementet til Sametingets arbeid med kommunereformen. Ved årsavslutning 2016 ble kr 237 500 avsatt til inndekning av andre del av utbetaling til avtalen som er gjort med konsultantselskapet Noodt & Reiding AS vedrørende «kostnadsnøkkel til kommuner som betjener en samisk befolkning». Denne avsetning er inntektsført på denne posten og det samme er kostnaden som var kr 63 høyere en avsetningen.

Sametinget og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har konsultert om Prop. 84 S (2016-2017) Regionreform - ny inndeling av regionalt folkevald nivå. I konsultasjonen var det enighet omkring tiltakene i proposisjonen som gjelder ivaretagelsen av samiske perspektiver. Sametinget har i tillegg kommet med en merknad som omhandler samisk næringsutvikling.

Sametinget har fulgt kommunereformen på kommunalt, regionalt og nasjonalt nivå. Sametinget har konsultert regjeringen og deltatt på høringer med Stortingets komiteer om mulige sammenslåinger. Når det gjelder kommunesammenslåingen av Skånland og delingen av Tjeldsund kommune og Tysfjord kommune har Sametinget fått mange innspill fra de samiske innbyggerne, noe som har medført at Sametinget har gitt innspill i disse konkrete sakene. Ved vurderingen av språkreformen har språkrettigheter og næringsinteresser vært sentrale for Sametinget.

Spørsmål om fylkesinndelingen ble løftet til politisk drøfting mellom Sametinget og KMD. Sametinget mottok senere avtalen mellom V, Krf, FrP og H på Stortinget angående ny fylkesinndeling, men fikk ikke anledning til å konsultere om sammenslåingen mellom Troms og Finnmark før beslutningen ble tatt.

Sametinget møtte Stortingets kommunal- og forvaltningskomité mai 2017 der fokus var på styrking av de samiske språkene og hvordan dette kan gjøres i forbindelse med kommune- og regionreformen, og oppfølging av NOU 2016: 18 - Hjertespråket. Sametinget påpekte i disse møtene at Sametinget burde vært konsultert av Stortinget når beslutninger som berører samiske interesser tas.

Sametinget deltok i oktober 2017 på felles fylkestingssamling mellom Troms og Finnmark fylkeskommuner. Foranledningen for drøftingsmøtet var den planlagte tvangssammenslåingen av de to fylkeskommunene. Møtet omhandlet blant annet en orientering fra Ekspertutvalget, den nye fylkeskommunens navn, antall medlemmer i det nye fylkestinget og felles fylkesnemnd.

På det halvårlege møtet med Kommunal- og moderniseringsdepartementet i desember var oppfølging av regionreformen satt på møteagendaen. Dette var først og fremst for å få en orientering fra KMD om videre prosess i saken. Overføring av oppgaver og myndighet til Sametinget når det gjelder samiske kulturminner og hvilken betydning sammenslåingen av Troms og Finnmark fylkeskommuner har for finnmarksloven ble også drøftet på møtet. Regjeringen legger opp til at ny oppgavefordeling kan tre i kraft når de nye fylkeskommunene etableres 1. januar 2020.

Det er nedsatt et ekspertutvalg for regionreformen som har fått i oppdrag å vurdere ytterligere oppgaver til fylkeskommunene. Ekspertutvalget ledes av professor Terje P. Hagen ved Universitetet i Oslo. Sametinget har oppnevnt en representant til utvalgets referansegruppe. Sametinget hadde møte med deler av Ekspertutvalget i desember 2017. Ekspertutvalget skal avgi sine anbefalinger 25. februar 2018.

I forbindelse med kommunereformen ble det gjennomført konsultasjoner mellom KMD og Sametinget. Blant annet på bakgrunn av konsultasjonene foreslo departementet å dele Tysfjord kommune i Nordland. Forslaget innebærer at nordøstsiden slås sammen med Narvik og Ballangen kommuner og sørvestsiden av kommunen slås sammen med Hamarøy. Dette for å ivareta det lulesamiske miljøet på en bedre måte.

3 Kunnskap

Samfunns mål

- Et helhetlig samisk opplæringstilbud

Samletabell - kunnskap

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Innholdet i samisk barnehagetilbud	9 230 189	10 041 000	810 811
Språkarbeid i barnehager	6 607 200	5 888 000	-719 200
Pedagogisk materiell	1 532 351	1 539 000	6 649
Den samiske elevens rettigheter, den voksnes rettigheter og skolens innhold og verdigrunnlag	387 026	500 000	112 974
Rammevilkår for læringsmiljø	997 308	1 450 000	452 692
Læremidler	20 960 153	22 266 000	1 305 847
Rekruttering til samisk høyere utdanning og forskning	3 024 500	2 450 000	-574 500
Implementering av samisk perspektiv i høyere utdanning og forskning	566 305	1 000 000	433 695
Sum	43 305 032	45 134 000	1 828 968

3.1 Samisk barnehagetilbud

Hovedmål:

- Innholdet i det samiske barnehagetilbudet skal bygge på samisk språk, kultur, tradisjoner og grunnverdier.

Sametinget har bevilget 15,1 mill. kroner i barnehagetilskudd til 62 barnehager og 20 utviklingsprosjekter og materiell til barnehager. Sametinget har fått inn flere søknader enn tidligere år, og det er en økning av barn som får et samisk barnehagetilbud. I 2017 fikk tilsammen, gjennom alle Sametingets tilskuddsordninger for barnehagene, 848 barn i Norge et samisk barnehagetilbud, mens tallet i 2016 var 758 barn som er en økning på 11,9 %.

Sametingets satsing på samisk barnehagetilbud har dermed vist seg å gi resultater.

3.2 Innholdet i samisk barnehagetilbud

Samletabell - innholdet i samisk barnehagetilbud

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Samiske barnehager og avdelinger	6 468 723	7 341 000	872 277
Seminar for barnehageansatte	170 343	100 000	-70 343
Oppfølging av NOU 2016: 18 - Hjertespråket	2 591 122	2 600 000	8 878
Sum	9 230 189	10 041 000	810 811

Mål for innsatsområdet:

- Samiske barn har rett å få et godt og et kvalitetssikret barnehagetilbud som har samiske verdier, kultur og tradisjonell kunnskap som grunnlag.

Lovendring

Språkutvalget har i sin offentlige utredning (NOU 2016: 18 - Hjertespråket) også sett behovet for en lovendring og påpekt Sametingets ønske om å styrke samiske barns rett til samisk barnehagetilbud. Språkutvalget har foreslått at kommunen skal ha plikt til å tilby samiskspråklig barnehagetilbud etter en sterk språkmodell til alle barn hvor foreldrene ønsker det. Kommunens plikt lovfestes i barnehageloven foreslår språkutvalget. De sier at "samiske barnehager er det viktigste enkelttiltaket for å sikre, bevare og vitaliserer samiske språk." Sametinget har lagt frem kravet om en lovendring for Kunnskapsdepartementet. Kravet har foreløpig ikke ført frem. Saken er tatt til etterretning hos myndighetene. Sametinget vil følge opp saken og arbeide videre for en lovendring. Barnehageloven må også sikre at ansatte i samiske barnehager behersker samisk språk. Årsaken er at dagens lovgivning ikke gir rett til et samisk barnehagetilbud, og det er heller ikke krav om samiskspråklige ansatte, men kun rett til plass i barnehagen. Tilbakemeldinger Sametinget har fått fra foreldre er at grunnen til at de ikke får et samisk barnehagetilbud til sine barn er fordi denne retten ikke er spesifisert i loven.

Rammeplan for barnehagen

Ny rammeplan for barnehagen ble gjeldende fra august 2017. Sametinget har gjennomført både politisk og administrativ konsultasjon om rammeplanen med Kunnskapsdepartementet. Det har vært en bra prosess som har medført at den nye rammeplanen ivaretar samiske barns rettigheter og den samiske dimensjonen. Blant annet kommer det frem at barnehager for samiske barn skal fremme barnas samiskspråklige kompetanse, samiske barnehager skal ta i bruk samiske tradisjonelle lærings- og arbeidsmetoder og at barnehagetilbudet utenfor samiske distrikt skal tilpasses barnas samiske bakgrunn. Barnehageloven har ulike krav til barnehagetilbud innenfor og utenfor forvaltningsområde for samiske språk. Barnehager utenfor forvaltningsområdet for samiske språk har vagere krav til innholdet i samisk barnehagetilbud, men kan likevel velge å gi et fullverdig samisk barnehagetilbud. Allikevel er målet om en egen samisk rammeplan ikke oppnådd.

Utdanningsdirektoratet (Udir) har ansvaret for implementering av den nye rammeplanen. Sametinget har deltatt i referansegruppe for implementering av ny rammeplan/ revisjon av kompetansestrategien. Resultatet er at den samiske dimensjonen i strategien er synliggjort. Direktoratet har etter oppfordring fra Sametinget igangsatt en egen implementeringsprosess for samiske barnehager, hvor Sametinget er med og setter rammer og føringer for samisk implementering av rammeplanen.

Samarbeid med barnehagene

Sametinget gir informasjon og veiledning til barnehager om samisk barnehagetilbud. Sametinget får stadig henvendelser både pr. telefon og e-post fra både norske og samiske barnehager. Det holdes også møter med kommuneeiere og barnehageansatte når Sametinget er på reise og besøker barnehager. Tilbakemeldingene fra barnehageansatte er at slike møter er nyttige og mange blir inspirert til å jobbe videre med samisk språk og kultur i barnehagen. Det gis også informasjon om tilskuddsordningene, og resultatet har vært at flere barnehager som ikke før visste at de kunne søke, nå har søkt og fått tilskudd.

Nye barnehager - barnehagesituasjonen

Sametinget har vært i dialog med barnehageeier/kommuner om språksituasjonen i nyetablerte barnehager/avdelinger i blant annet Trondheim og Røros. Nyetablerte samiske barnehager eller avdelinger støter på mange nye utfordringer om innhold og organisering av samiskspråklige barnehagetilbud. Sametinget har støttet nyetableringen med veiledning og tilskudd til etablering. Sametingets veiledning har fokus på at det er viktig å ha kunnskaper om hvordan barn med samisk som både første- og andrespråk fungerer i grupper for å kunne tilrettelegge språkarbeidet. Resultatet av bevisstgjøring av språkarbeidet er at man forebygger at norsk språk vil kunne dominere i barnehagen eller avdelingen.

Sametinget mener at alle som ønsker et samisk barnehagetilbud for sine barn skal kunne få det, også de som har norsk som førstespråk. Det må imidlertid være et bevisst valg fra foreldrenes side at barnet skal lære seg samisk og være en del av det samiske barnehagemiljøet. Krav til disse foreldrene må være at de følger opp barnets samiske språkutvikling også utenfor barnehagen og støtter dermed barnet i den samiske språkutviklingen.

Kvalitet i barnehagen

Sametinget har vært delaktig i referansegruppen kvalitet i barnehagen (KIB) ledet av Utdanningsdirektoratet. Sametinget har gjennom dette samarbeidet bidratt med å utforme innholdet i en nasjonal foreldreundersøkelsen for 2017. Foreldreundersøkelsen er først og fremst et verktøy for den enkelte barnehage, men gir også viktig informasjon om foreldrenes opplevelse av barnehagetilbudet på nasjonalt nivå. Sametinget har arbeidet for at foreldreundersøkelsen skal tilpasses samiske foreldre, og sendes til alle foreldre i samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling. For Sametinget var det viktig at foreldreundersøkelsen ble utarbeidet med utgangspunkt i den samiske dimensjonen i rammeplanen for barnehager og at undersøkelsen også er på nordsamisk. Foreldreundersøkelsen ble gjennomført i november 2017. Resultatene fra Foreldreundersøkelsen brukes av barnehagen og barnehageeier som en hjelp til å vurdere og utvikle barnehagetilbudet. Deler av resultatene publiseres på nettsiden barnehagefakta.no.

3.2.1 Tilskudd til samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling - søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Samiske barnehager og samiske avdelinger i norske barnehager bygger på samisk språk og kultur.

		Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
21200	Samiske barnehager og avdelinger	6 468 723	7 341 000	7 341 000	872 277
		Innvilget 2017 trukket	Tilbake- betalt 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
21200	Samiske barnehager og avdelinger	6 940 023	433 000	38 300	6 468 723

	Total antall	Antall innvilgede	Antall avslag
21200 Samisk barnehagetilbud	32 søknader	32 søknader	0 søknader

Tilskudd til de søkerbaserte ordninger til samiske barnehager ses samlet sett. Det vil si at overskuddet på denne posten dekker inn underskuddet i post 21220. Det er gitt tilskuddet til 32 barnehager, både private og kommunale. I 2017 fikk 718 barn et samisk barnehagetilbud i samisk barnehage eller samisk avdeling i norsk barnehager gjennom denne ordningen. Dette er en økning på 67 barn fra 2016 der antall barn var 651 som tilsvarer en økning på 10,2 %.

De fire siste årene har antall samiske barnehager og avdelinger vært stabile.

År	2017	2016	2014	2015
Samiske barnehager	24	24	23	23
Samiske avdelinger	7	7	9	8

3.2.2 Seminar for barnehageansatte - konferanse

Underskuddet på posten på kr 70 343 skyldes merforbruk på grunn av uforutsette tolkeutgifter og utgifter til forelesere. Sametinget har i 2017 gjennomført to seminarer for barnehageansatte. Det ene seminaret ble arrangert for nordsamiskspråklige barnehageansatte, der det var 50 deltakere. Tema på seminaret var barns språkutvikling og identitet. Det andre seminaret var for barnehageansatte i sørsamiske områder. Dette er et samarbeid mellom Sametinget og Fylkesmennene i Nordland, Nord- og Sør-Trøndelag. Tema på seminaret var "valg av aktiviteter som gir språkglede og læringslyst." 30 personer deltok på seminaret.

Seminarer for barnehageansatte er en arena som bidrar til at barnehageansatte får møte andre som har samme erfaringer og utgangspunkt i sitt arbeid. En slik møteplass har bidratt til erfaringsutveksling, kompetanseheving og veiledning. Seminarene styrker samarbeidet mellom Sametinget og barnehagene.

3.2.3 Sámi mánát ođđa searvelanjain - prosjekt

Sametinget har i 2017 satt i gang et prosjekt kalt "Sámi mánát ođđa searvelanjain." Prosjektet er en oppfølging av tiltak i NOU 2016: 18 - Hjertespråket, og ble igangsatt høsten 2017. Sametinget fikk bevilget midler over revidert nasjonalbudsjett 2017 til prosjektet. Av rammen på kr 2 600 000 for 2017 er kr 591 122 brukt i 2017. Resterende ramme på kr 2 000 000 avsettes til 2017.

Prosjektet skal gjennom målrettede tiltak løfte kvaliteten i samisk barnehage. Dette blant annet gjennom en endring i den pedagogiske tilnærmingen, slik at barnehagene tar utgangspunkt i samiske verdier, samiske språk og tradisjonell kunnskap. Prosjektet har i 2017 arbeidet med å tydeliggjøre mål, målgruppe, interessenter, arbeidsformer og forankring. Prosjektet er i ferd med å utarbeide en prosjektplan ut i fra de mål som er oppsatt. Hovedmålet er som følger; "Det pedagogiske arbeidet i samiske barnehager bygger på filosofien om samisk barnehagepedagogikk og didaktikk. Samisk danning, språk, kultur, tradisjonell kunnskap er transformert til ny og moderne tid og danner grunnlaget i filosofien om samisk barnehagepedagogikk." Prosjektet er blitt presentert for Kunnskapsdepartementet (KD), Utdanningsdirektoratet, Fylkesmannen i Finnmark, Troms, Nordland, Nord- og Sør-Trøndelag og Oslo og Akershus. Prosjektet er også presentert i Sverige til sameskolen og Skierri förskola i Giellevári. Videre er den presentert for samiske barnehageansatte i Finnmark og Troms.

Prosjektet er også forankret blant annet i Sametingets bidrag til implementeringsprosessen av ny rammeplan for barnehager og oppfølging av revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018-2022.

3.3 Språkarbeid i barnehager

Samletabell - språkarbeid i barnehager

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Samisk språkopplæring	2 421 300	2 739 000	317 700
Prosjekter og utviklingsarbeid	3 775 900	2 739 000	-1 036 900
Tilskudd til samisk språkopplæring	410 000	410 000	0
Sum	6 607 200	5 888 000	-719 200

Mål for innsatsområdet:

- At det finnes gode metoder for språkopplæring

3.3.1 Tilskudd til samisk språkopplæring - søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Barnehager gir tilbud om samisk språkopplæring

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
21210 Barnehage - Samisk språkopplæring	2 421 300	2 739 000	1 539 000	317 700
	Innvilget 2017	Tilbake- trukket 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
21210 Barnehage - Samisk språkopplæring	2 535 000	113 700	0	2 421 300

	Totalt antall	Antall innvilgede	Antall avslag
21210 Samisk språkopplæring	32 søknader	32 søknader	0 søknader

Tilskudd til de søkerbaserte ordninger til samiske barnehager ses samlet sett. Det vil si at overskuddet på denne posten dekker inn av underskuddet i post 21220. Det ble innvilget tilskudd til samisk språkopplæring for barn i norske barnehager til 31 barnehager over hele landet. Hovedvekten er i Troms med 90 barn i barnehager som gir samiskspråkopplæring. En ny tendens er at det er flere barnehager som tilbyr samisk språkopplæring i Oslo og Akershus.

3.3.2 Tilskudd til prosjekter og utviklingsarbeid - søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Barnehager med samisktilbud som arbeider aktivt med å styrke og utvikle samisk språk i barnehagen

		Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
21220	Barnehager - prosjekter og utviklingsarbeid	3 775 900	2 739 000	1 539 000	-1 036 900
		Innvilget 2017	Tilbake- trukket 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
21220	Barnehager - prosjekter og utviklingsarbeid	3 775 900	0	0	3 775 900

	Totalt antall	Antall innvilgede	Antall avslag
21220 Prosjekter og utviklingsarbeid	19 søknader	19 søknader	0 søknader

Tilskudd til de søkerbaserte ordninger til samiske barnehager ses samlet. Det vil si at underskudd på denne posten dekkes inn av overskudd i post 21200 og 21210. Det er bevilget tilskudd til 19 utviklingsprosjekter. Fokus i prosjektene er å styrke barnehagens hverdagspråk gjennom den lokale tradisjonelle samiske kulturen. Det er blant annet gitt tilskudd til egne samiske språkarbeidere (giellačeahppi) til barnehager både i nord- og sørsamiske områder.

I årets tildelinger prioriterte Sametinget etablering av et nytt barnehagetilbud i Trondheim kommune.

3.3.3 Tilskudd til samisk språkopplæring - direkte tilskudd

Mål med tilskuddsordningen:

- Barnehagen får mulighet til å ha en språkmedarbeider på toppen av ordinær bemanning. Språkmedarbeider styrker og stimulerer lulesamiske barns språkutvikling.

Direktetilskuddet til Árran barnehage går til samisk språkopplæring i barnehagen. Det er 18 barn som har fått et lulesamisk barnehagetilbud i 2017 ved denne barnehagen.

3.4 Pedagogisk materiell

Samletabell - pedagogisk materiell

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Pedagogisk materiell	1 532 351	1 539 000	6 649
Sum	1 532 351	1 539 000	6 649

Mål for innsatsområdet:

- Det er lett å rekruttere og beholde både samiskspråklige barnehagelærere og assistenter

Sametinget har hatt et medlem i følgegruppa for ny barnehagelærerutdanning som ble oppnevnt av Kunnskapsdepartementet i 2013. Sametingets rolle i følgegruppa har vært å påse at det samiske perspektivet ble ivaretatt. Følgegruppa har gjennom de fire årene hatt mange møter, avholdt årlige konferanser og gitt ut 4 årlige rapporter, i tillegg til sluttrapporten. Følgegruppen har gjennom sitt arbeid avdekket at det samiske perspektivet ikke har det fokus i barnehagelærerutdanningen som forskriften krever. Sametinget konsulterte om forskriftene til rammeplan for ny barnehagelærerutdanning der innspillet fra følgegruppa dannet et viktig grunnlag.

I følge rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver skal alle barnehager i Norge formidle om samer og samisk kultur. Sametinget har de siste årene sett at norske barnehager har et stort behov for informasjonsmateriell til bruk i barnehagen. Det er imidlertid ikke utviklet nok materiell om samiske forhold. Etterspørselen har økt, spesielt i forbindelse med tema om samenes nasjonaldag. Sametinget har med bakgrunn i dette utviklet to kofferter med informasjon og materiell som blant annet koffer til dukker og barn med tilhørende filmsnutt om hvordan kle på dukkene med kofte.

I 2017 har koffertene vært til utlån i fire kommuner med tilsammen 84 barnehager. Koffertene er populære og det står mange på utlånslista fremover. Tilbakemeldinger fra barnehageansatte er at koffertens innhold har vært bra og at den har vært nyttig til formidling om samisk kultur.

Sametinget er i gang med å utarbeide flere kofferter. Dette som et resultat av stor etterspørsel etter koffertene. Målet er å tilpasse innholdet i koffertene til flere samiske områder.

Sametingets læremiddelsentral registrerer alle samiske læremidler/pedagogisk materiell i biblioteksystemet Bibsys. Sametingets læremiddelsentral låner ut gratis materiell til barnehager, skoler, studenter og andre interesserte. Det har i denne perioden vært mest etterspørsel etter plakater av ulike tema, og temabaserte hefter for barnehager. I forbindelse med feiring av samenes nasjonaldag merker læremiddelsentralen at det er stor pågang av bestillinger av materiell om samisk språk og kultur. I tillegg spør barnehagene etter forslag til barnehageopplegg om samisk språk og kultur.

Sametinget er i gang med å utarbeide "startpakker" til barnehager. Pakkene skal inneholde veiledningsmateriell om samisk tradisjon og kultur. Mange barnehager har signalisert at de trenger grunnleggende informasjons- og veiledningsmateriell om samiske forhold. Læremiddelsentralen ser at det er behov for å få utviklet både informasjons-, veiledningsmateriell og forslag til opplegg for barnehager som er tilpasset barnehagenes behov og som sikrer det samiske innholdet i barnehagetilbudene.

3.4.1 Pedagogisk materiell og leker - søkerbasert tilskudd

Mål med tilskuddsordningen:

- Barnehager med samisktilbud som arbeider aktivt med å styrke og utvikle samisk språk i barnehagen.

		Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
21230	Pedagogisk materiell og leker	1 532 351	1 539 000	1 539 000	6 649

		Innvilget 2017 trukket	Tilbake- 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
21230	Pedagogisk materiell og leker	1 568 800	36 449	0	1 532 351

	Total antall	Antall innvilgede	Antall avslag
21230 Pedagogisk materiell og leker	1 søknad	1 søknad	0 søknader

I år var det kun én søker til ordningen pedagogisk materiell og leker. Tilskuddet gikk til Davvi Girji til utvikling av en materiellpakke med pedagogisk materiell som stimulerer til bruk av sanser og fysisk aktivitet.

3.5 Samisk grunnopplæring

Hovedmål:

- Den samiske befolkningen har kunnskap, kompetanse og ferdigheter som kreves for å bevare og utvikle samiske samfunn.

3.6 Den samiske elevens rettigheter, den voksnes rettigheter og skolens innhold og verdigrunnlag

Samletabell - Den samiske elevens rettigheter, den voksnes rettigheter og skolens innhold og verdigrunnlag

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Tradisjonell kunnskap og samisk utmarksbruk i grunnskolen	387 026	500 000	112 974
Sum	387 026	500 000	112 974

Mål for innsatsområdet:

- Samiske elever i grunn- og videregående opplæring har etter opplæringsloven individuell rett til opplæring i samisk uavhengig av hvor de bor i Norge.

I februar 2014 publiserte OECD rapporten "OECD Skills Strategy Diagnostic Report Norway" som legger frem de viktigste utfordringene Norge har på kompetansefeltet. Hovedbudskapet i rapporten er

at Norge ikke klarer å utnytte befolkningens kompetanse godt nok. Rapporten peker blant annet på utfordringer som høyt frafall og lav progresjon i gjennomføring av opplæring og utdanning, ubalanse mellom tilbud og etterspørsel samt raske endringer i kompetansekravet i arbeidslivet. Det nasjonale strategidokumentet ledet av Kunnskapsdepartementet er et av tiltakene som skal bøte på dette.

Sametinget har deltatt aktivt i prosessen i arbeidet med utarbeidelse av nasjonal kompetansepolitisk strategi, og Sametinget har fått med sine innspill i dokumentet. Blant annet innspill om at Nasjonal kompetansepolitisk strategi skal ivareta også de særlige utfordringene og behovene det samiske arbeidslivet har. Videre er arbeidet med å få lærlingordningen for reindrift ivaretatt. For Sametinget har det vært viktig at det kommer fram i strategien at opplæring i samiskferdigheter likestilles med opplæring i norskferdigheter.

Departementet har vedtatt at det skal opprettes et kompetansebehovsutvalg/KBU som blant annet skal analysere hvilke behov arbeidslivet har. Sametinget ba om samisk representasjon i utvalget men ble ikke hørt.

Med bakgrunn i Meld. St. 28 (2015-2018) Fag - Fordypning - Forståelse har Kunnskapsdepartementet satt i gang arbeid med fornyelse av Kunnskapsløftet. Fase en, Ny generell del Overordnet del - verdier og prinsipper for grunnopplæringen ble fastsatt september 2017 av Kunnskapsdepartementet. Den overordnede delen skal være som en grunnmur for opplæringen og skal danne grunnlag for det videre arbeidet med læreplaner for fag. Sametinget har samarbeidet med Kunnskapsdepartementet om innholdet. Sametinget har konsultert Kunnskapsdepartementet både før forslaget ble sendt på høring, og også før den ble endelig fastsatt. Sametinget er tilfreds med både arbeidsprosessen og det endelige resultatet. Overordnet del danner nå et godt grunnlag både for læreplaner for Kunnskapsløftet Samisk og for øvrige læreplaner med hensyn til samisk innhold.

Utdanningsdirektoratet har ansvaret for arbeidet med å utvikle læreplanverket. Det er oppnevnt 14 faggrupper som skal se på hva de viktigste elementene, kjerneelementene i fagene er. Sametinget har oppnevnt medlemmer for kjerneelementgruppen i samisk, og referansegruppe for samisk kjerneelementgruppe. Disse gruppene var ferdige med sitt arbeid i desember 2017, og forslagene vil bli sendt til høring februar/mars 2018. Sametinget har arrangert seminar i Tromsø i oktober, der blant annet samiske medlemmene i kjerneelementgruppene var invitert, for å høre hvilke utfordringer de har i arbeidet med kjerneelementene.

Fornyelse av Kunnskapsløftet stiller krav til Sametinget, som har ansvar for læreplaner i samisk i grunnopplæringen, særskilte samiske fag i videregående opplæring og for det samiske innholdet i nasjonale læreplaner og de samiske parallelle likeverdige læreplaner. Parallelt med kjerneelementarbeidet jobbes det med læreplanstrukturen. Sametinget har deltatt i et arbeidsseminar og gitt innspill, blant annet om at det må legges til rette for å ivareta det samiske perspektivet i læreplanverket, og prosessen med å utvikle nye læreplaner for norsk og samisk må foregå parallelt.

Sametinget er medlem i referansegruppen til Ekspertutvalg for barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging. Sametinget er har i arbeidet vært opptatt av at samiske barn med særskilte behov, og / eller andre utfordringer får et barnehage- og skoletilbud med kvalitetsmessig innhold. Det er stor mangel på samiske kartleggings- og diagnostiseringsmateriell, - læringsressurser og samiskspråklige spesialpedagoger og annen fagekspertise og derfor ser Sametinget det som særdeles viktig å være

en tydelig stemme til utvalget. Rapporten legger grunnlag for videre tiltak for spesialpedagogiske utfordringer i barnehage og skole. Ekspertutvalget leverer sin rapport mars 2018.

Sametinget har halvårige samarbeidsmøter med Kunnskapsdepartementet hvor ulike barnehage - og skolesaker blir drøftet og gjensidig informasjon blir utvekslet. Sametinget har ved flere anledninger tatt opp utfordringen på mangel av spesialpedagogiske kartleggings- og diagnostiseringsmateriell på de tre samiske språkene og har påpekt at dette kan føre til en vesentlig forskjell mellom kvaliteten på barnehage - og opplæringstilbudet for samiske og ikke samiske barn. Resultatet av Sametingets innspill er at utdanningsdirektoratet sammen med Statped skal ferdigstille en plan over hvordan de skal jobbe med denne utfordringen. Planen skal legges fram våren 2018.

Kunnskapsdepartementet informerte også i møtet om at det høsten 2017 ble oppnevnt et nytt offentlig utvalg som skal se på regelverket for grunnopplæringa og foreslå ny opplæringslov. Lovutvalget har ikke noen medlemmer med samisk bakgrunn. Dette er tatt opp med kunnskapsministeren. Det skal opprettes en referansegruppe med representanter fra organisasjonene, også samisk hold. Departementet informert om at Sametinget vil få anledning til å foreslå representanter til referansegruppen. Sekretariatet for utvalget vil invitere til møte og gi nærmere informasjon om arbeidet. Utvalget er invitert til Sametinget for et møte tidlig i 2018.

3.6.1 Tradisjonell kunnskap og samisk utmarksbruk i grunnskolen - søkerbasert tilskudd

Mål med tilskuddsordningen:

- Implementere samisk tradisjonell kunnskap i opplæringen og i lokale læreplaner.

		Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
21130	Samisk utmarks/naturbruk i grunnskolen	387 026	500 000	500 000	112 974
		Innvilget 2017	Tilbake- trukket 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
21130	Samisk utmarks/naturbruk i grunnskolen	464 800	77 774	0	387 026

	Totalt antall	Antall innvilgede	Antall avslag
21130 Samisk utmarks/naturbruk i grunnskolen	8 søknader	8 søknader	0 søknader

Overskuddet på posten på kr 112 974 skyldes tilbaketrekkninger av tidligere gitte tilsagn.

Sametinget har i 2017 innvilget støtte til 8 prosjekter på ulike grunnskoler i Finnmark, Troms og Nordland. Blant annet fikk samiskklassen i Alta kommune støtte til et prosjekt som fokuserer på opplæring i og bevaring av samisk språk og tradisjonell kunnskap gjennom praktisk arbeid som f.eks. fiske, reindrift og duodji.

3.7 Rammevilkår for læringsmiljø

Samletabell - rammevilkår for læringsmiljø

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Nettverk for samiskopplæring	800 000	800 000	0
Artic Indigenous Education conference (AIEC)	82 231	150 000	67 769
Felles Skole Sirbma oppvekstsenter/ohcejohka	115 077	500 000	384 923
Sum	997 308	1 450 000	452 693

Mål for innsatsområdet:

- Samiske elever har et trygt og godt fysisk og psykososialt læringsmiljø, som stimulerer til god læring og som er fritt for mobbing og diskriminering.

Sametinget har en rekke tiltak som fremmer arbeidet med å gi samiske barn et trygt psykososialt skolemiljø, hvor man bidrar med kompetanse.

Sametinget deltar blant annet i Partnerskap mot mobbing. Partnerskapet utarbeider en fellesplattform for statlige aktører for arbeidet med barnehagemiljø, skolemiljø, mobbing og andre krenkelser. Sametinget har i 2017 endret sin rolle i partnerskap mot mobbing til observatør. Grunnen til dette er Sametinget er en politisk og selvstendig organisasjon på et overordnet nivå, og dette var ikke forenelig med partnerskapets føringer. Sametinget har som observatør fortsatt mulighet til å påvirke tiltakene i de nasjonale satsningene mot mobbing.

Sametinget arbeidet også med å styrke samiske barns identitet. Som et ledd i dette arbeidet utlyste Sametinget i 2017 en slagordkonkurranse på skolenivå hvor skolene ble invitert til å sende inn forslag til slagord som skulle være inkluderende og vise hvordan vi bør være mot hverandre. Det kom inn mange forslag og en oppnevnt jury valgte tilslutt to vinner-skoler. Vinner-skolene ble Karasjok - og Røyrvik skole. Sametingspresidenten besøkte de to skolene. Vinner-skolene fikk et banner hvor vinner-slagordene var trykket og en sjekk på kr 5000.

Sametinget er også med i juryen for Dronning Sonjas skolepris og Benjaminprisen.

Sametinget er opptatt av at foreldre og foresatte, med barn i barnehage og grunnskole, blir hørt. Derfor gir Sametinget tilskudd til foreldreutvalget for barnehage/FUB og foreldreutvalget for grunnskolen/FUG/FUB.

Sametinget har hatt flere møter med foreldreutvalget for grunnopplæringen/FUG, der det blant annet har vært ønske fra FUG om at Sametinget setter av midler i budsjettet for til å avvikle et seminar. Sametinget innvilget derfor kr 150 000 til en samisk forelderkonferanse i forbindelse med Tråante 2017.

Sametinget har to dialogmøter i året med Utdanningsforbundet sentralt. Saker som er blitt tatt opp i 2017 var høring av NOI 2016:18 - Hjertespråket, høring av ny Generell del- Overordnet del- verdier og prinsipper og om innholdet i tildelingsbrevet til Statped.

Sametinget har fått rett til å oppnevne to medlemmer til styret for de samiske videregående skolene. Nytt styret ble oppnevnt høsten 2017 for perioden 2017-2019. Sametingets medlemmer er Sigbjørn Dundfjeld med vara Toini Bergstrøm og Silje Karine Muotka med vara Lars Joar Halonen. Silje Karine Muotka har bedt om fritak fra vervet da hun er blitt medlem i Sametinget. Asta Balto er oppnevnt som nytt styremedlem fra januar 2018.

I forbindelse med Norges periodiske rapportering om oppfølgingen av FNs barnekonvensjon, har Sametinget sendt en supplerende rapport til FNs komité for barns rettigheter.

I oktober 2017 deltok Sametinget på et møte med FNs barnekomité i Genève. Møtet samlet representanter fra Redd barna, Forum for Barnekonvensjonen, Barneombudet, Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter (NIM) og Sametinget. Sametinget presenterte noen av utfordringene samiske barn og unge møter. Det ble fra Sametingets side lagt vekt på at samiske barns rettigheter i kraft av å være barn må sees i sammenheng med deres rettigheter i kraft av å være urfolk.

Sametinget tok også opp den alvorlige utfordringen det er at samiske barn under barnevernets omsorg ikke alltid blir plassert i fosterhjem med kunnskap i samisk språk og om samisk kultur. Utfordringene med å gi et godt samiske tjenestetilbudet er blant annet knyttet til stor mangel på samiskspråklig personell innen både helsesektoren, barnehage og skole. Videre rapporterte Sametinget om stort behov for forskning på temaer som mobbing, vold og psykisk og fysisk helse, slik at man vet hvilke tiltak som bør iverksettes.

Sametinget fikk også muligheten til å snakke om miljøkonsekvensene fiskeri- og reindriftsnæringen opplever forårsaket av gruvedrift i samiske områder, og at samiske reindriftsområder belastes med etableringen av miljøvennlig energiutnytting som vind- og vannkraftverk. Dette er en utvikling som påvirker samiske barns oppvekstsvilkår negativt.

3.7.1 Nettverk for samiskopplæring - prosjekt

Tilskuddet har gått til frikjøp av leder i en halv stilling, møtegodtgjørelse for styret, samt til kurs og seminarer for medlemmer. I 2017 har NetSam avholdt to seminarer, der de hadde markering utenfor Stortinget og møte med Kunnskapsdepartementet om blant annet om mangel på samiske læremidler og rekruttering av samiske lærere.

3.7.2 Artic Indigenous Education Conferance (AIEC)

Overskuddet på posten på kr 67 769 skyldes at det er forbrukt mindre kostnader enn forventet i 2017. Som et ledd i urfolkssamarbeidet har Sametinget inngått en samarbeidsavtale, Memorandum of Understanding/ MoU on Cooperation on Indigenous Education. Samarbeidsavtalen forplikter partene til å avholde en konferanse Artic Indigenous Education Conferance (AIEC) om opplæring hvert tredje år. Neste konferanse avholdes i 2019, og i 2017 har midlene gått til forberedende arbeid for konferansen i 2019.

3.7.3 Felles skole Sirbmá oppvekstsenter - prosjekt

Overskuddet på posten på kr 384 923 skyldes at igangsettingen av prosjektet ble forsinket. Prosjektet som har fått navnet «Grenseoverskridende skolesamarbeid i Sápmi», ble påbegynt på bakgrunn av

den politiske forankringen saken har både i Samisk parlamentarisk råd, og i NOU 2016: 18 - Hjertespråket. Prosjektets formål er å fremme grenseoverskridende skolesamarbeid i hele Sápmi, samt å legge grunnlaget for fortsatt samarbeid i Sirbmá/Ohcejohka. Sametinget fremmet prosjektet som sak i Samisk parlamentarisk råd, og det ble i etterkant av dette etablert en arbeidsgruppe med representanter fra både det norske, finske og svenske Sametinget, samt kommunene Tana på norsk side og Utsjok på finsk side. Arbeidsgruppen er også styrket med fagkompetanse fra skolemiljøet i Sirbmá/Ohcejohka.

Arbeidsgruppen har hatt to studieturer en Haparanda/Tornio og en Anár / Enare. Haparanda/Tornio har et svært vellykket grenseoverskridende skolesamarbeid har eksistert i 30 år. Anár / Enare har god mye erfaring med digitale løsninger. Resultatet av studieturene var en kartlegging av muligheter og konkretisering av prosjektet.

Arbeidsgruppen har utarbeidet en skisse til trinnvis modell for grenseoverskridende skolesamarbeid, som kan benyttes over hele Sápmi og tilpasses de enkelte skolars behov og ønsker. Det skal skrives en prosjektrapporten som skal inneholde ferdige modeller for grenseoverskridende skolesamarbeid.

3.8 Læremidler

Mål for innsatsområdet:

- En målrettet og helhetlig utvikling av læremidler

Samletabell - læremidler

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Utvikling av læremidler	18 345 374	19 740 000	1 394 626
Ovttas - Aktan - Aktasne	1 000 000	1 000 000	
Sørsamisk læremiddel- og termonologiutvikling	1 026 000	1 026 000	0
Revidering av læreplaner	588 779	500 000	-88 779
Sum	20 960 153	22 266 000	1 305 847

3.8.1 Tilskudd til utvikling av læremidler - søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
21000 Utvikling av læremidler	18 345 374	19 740 000	20 940 000	1 394 626
	Innvilget 2017	Tilbake- trukket 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
21000 Utvikling av læremidler	20 928 000	2 062 900	519 726	18 345 374

Overskuddet på posten skyldes tilbaketreknings og tilbakebetalinger av ikke gjennomførte prosjekter.

	Totalt antall	Antall innvilgede	Antall avslag
21000 Utvikling av læremidler	32 søknader	12 søknader	20 søknader

Blant de avslåtte søknadene var 12 stykker utenfor årets prioritering.

Prioriteringer	Antall	Søkt for kr.	Innvilget kr.
Innvilgede søknader	12	21 672 848	20 928 000
Der av ordinære læremidler	8	18 342 348	61 000
på sørsamisk	3	4 200 588	4 016 000
på lulesamisk	1	2 110 000	1 973 000
på nordsamisk	4	12 031 760	11 972 000
Derav særskilt tilrettelagte læremidler	4	3 330 500	2 967 000
på sørsamisk	1	544 000	544 000
på lulesamisk	1	544 400	544 000
på nordsamisk	2	2 242 100	1 879 000

Sametingets handlingsplan for utvikling av læremidler 2015-2018 ligger til grunn for Sametingets årlige prioriteringer. Sametinget har opprettholdt læremiddeltilskudd på tilsvarende nivå som tidligere, selv med pågående læreplanfornyelse. Sametinget har på grunn av fagfornyelsen prioritert tilskudd til læremidler i fag som mest sannsynlig ikke vil endre seg så mye etter fagfornyelsen og som kan benyttes selv etter at de nye læreplanene foreligger, samt nyoptrykk av etterspurte læremidler.

Sametinget har i 2017 gitt tilskudd til videreføring av påbegynte læreverk i nordsamisk som førstespråk og sørsamisk som førstespråk på videregående nivå, nordsamisk som andrespråk på nivå 7-9 og duodji 8.-10. på nordsamisk. Det ble gitt tilskudd til oversetting og tilpasning av læreverk i samisk historie på lule- og sørsamisk for videregående skole og naturfag på sørsamisk for 1.-4. årstrinn.

Innenfor prioriteringene særskilt tilrettelagte læremidler ble det gitt tilskudd til utvikling av en app for personer med språk- og talevansker. Denne typen læringsressurser er etterspurt av samiskspråklige logopeder. Videre ble det gitt tilskudd til en serie med lettlestbøker på lule- og sørsamisk. I forlengelse av Sametingets engasjement med forebygging av mobbing, har det vist seg at dette er et fagområde som helt mangler læringsressurser på samisk. Sametinget har derfor innvilget tilskudd til en mobbeforebyggende læringsressurs bestående av lærerveiledning, nettside med filmsnutter og nettpill og elevbok. Læremiddelprosjekter som har mottatt støtte fra Sametinget i 2017 skal ferdigstilles senest våren 2021.

I 2017 ble i alt 16 læremidler ferdigstilt, dette er prosjekter som har fått tilskudd i de foregående årene. Naturfagverket på nordsamisk for 8.-10. årstrinn, ett tverrfaglig læremiddel for faget samisk som andrespråk på nordsamisk med temaene fjell, dal og fjord er ferdigstilt. Første del av det digitale læremiddelet i sørsamisk som førstespråk samt to enkeltstående læremidler i faget er ferdigstilt. Dessuten ble det ferdigstilt enkeltdelel til læreverk i fagene samfunnsfag- og geografi på sørsamisk, nordsamisk som førstespråk og nordsamisk som andrespråk 4.- 8., lettlest bøker på nordsamisk og et nordsamisk brettspill med tema naturfag for småskoletrinn.

I 2017 ble elevbøker i Multimatematikkverket for 1.-3. årstrinn på lulesamisk og sørsamisk ferdigstilt. I løpet av 2018 vil resten av verket for 4.-7. årstrinn på lulesamisk bli ferdigstilt. Fremdriften av sørsamisk oversettelse er og blir forsinket på grunn av manglende oversettelsesressurser.

Med årets tildelinger og ferdigstillinger av læremidler, er Sametinget på vei mot å dekke kjernefagene hvor det mangler samiske læremidler etter dagens læreplan. Slik det ser ut i dag, vil ikke Sametinget nå målet med samiske læremidler i alle fag og alle tre samiske språkene innen det foreligger nye læreplaner i 2020. Dette skyldes begrenset bevilgning fra Kunnskapsdepartementet og begrensede forfatter og oversetterressurser. Spesielt i lule- og sørsamisk språk har det vært stor og langvarig utfordring, som gjenspeiler seg i fremdriften på læremiddelprosjektene.

3.8.2 Ovttas - Aktan - Aktasne - direkte tilskudd

Mål med direktetilskuddet

- God informasjon om samiske læremidler, redskap for publisering av digitale læremidler og deling av samiske læremidler.

Sametingets direktetilskudd går til delfinansiering av samisk læremiddelportal, Ovttas - Aktan - Aktesne. Sámi allaskuvla ved Senter for samisk i opplæringa er ansvarlig for redaksjon, drift og videreutvikling av nettstedet.

Ovttas- Aktan - Aktesne er tilknyttet Sametingets læremiddelsentral gjennom Bibsys, og alle utlån via Ovttas.no administreres fra læremiddelsentralen. Ovttas- Aktan - Aktesne har en delingsarena der man kan lage og dele egenprodusert innhold som quiz, bilder, dokumenter og lenker.

Pr. 2017 er det delt til sammen 419 ressurser og 1368 bilder gjennom delingsarenaen, og i løpet av året er det registrert 419 nedlastninger fra delingsarenaen. I tillegg kan man med læremiddelportalens produksjonsverktøy produsere samiske digitale læremidler. Fram til og med 2017 er det ferdigstilt og publisert 15 ressurser med produksjonsverktøyet.

Nettsiden har i 2017 registrert totalt 111 156 gjennomførte søk, og besøkstallene de siste fire årene viser en økt bruk av læremiddelportalen:

År	Antall økter på nettsiden
2017	36068, økte med 16,41 %
2016	30984, økte med 21,46 %
2015	25510, økte med 14,04 %
2014	22369

3.8.3 Sørsamisk læremiddel- og terminologiutvikling - direkte tilskudd

Mål med direktetilskuddet

- Sørsamisk terminologi- og læremiddelutvikling ivaretas og videreutvikles.

I 2013 inngikk Samisk høgskole, Engerdal kommune og Sametinget en 3-årig samarbeidsavtale. Samarbeidsavtalen forpliktet partene til å bidra til at det sørsamiske kompetansemiljøet som ble etablert og utviklet gjennom Elgå-prosjektet, utvikles, ivaretas og sikres rammevilkår for fremtidig drift. Sametinget prolongerte avtalen i 2016 og 2017. Tilskuddet i 2017 er brukt til delfinansiering av

arbeidet ved Senter for samisk i opplæring til sørsamisk språkkompetanse, ved å opprettholde Elgå-miljøet som jobber med utvikling av relevante sørsamiske læremidler, terminologiutviklingsprosjekter og andre språkprosjekter, slik at sørsamiske elever får et forsterket samisk skoletilbud. I avtaleperioden 2013-2017 har det sørsamiske kompetansemiljøet i Elgå bearbeidet, kvalitetssikret, ferdigstilt og utgitt læremidler som ble utviklet av språkmotiveringsprosjektet, i henhold til samarbeidsavtalens punkt 3., og Sametinget anser dette arbeidet for å være gjennomført og avsluttet. Det samme gjelder terminologiutviklingsarbeidet knyttet til disse læremiddelprosjektene.

Sametinget har i årene 2013 til og med 2017 årlig tildelt direktetilskudd på 1 mill. kr. til sørsamisk læremiddel- og terminologiutvikling. Partene har i avtaleperioden og årene etter arbeidet for å få en direkteoverføring fra KMD til Samisk høgskole, Senter for samisk i opplæringa. KMD har nå fulgt opp dette, og Senter for samisk i opplæringa får fra 01.01.18 status som nasjonalt senter. Samisk høgskole ved Senter for samisk i opplæringa har i den forbindelse fått en økning i tildelingen fra departementet på 2,5 mill. kroner. Ved at Senter for samisk i opplæringa er omorganisering til et nasjonalt senter bidrar til at Sametingets direkte tilskudd til sørsamisk læremiddel- og terminologiutvikling avvikles fra 2018.

3.8.4 Revidering av læreplaner - prosjekt

Underskuddet på posten på kr 88 779 skyldes merforbruk av posten på grunn av høyere kostnader til seminarene og møtene som ble gjennomført.

3.9 Høyere utdanning og forskning

Hovedmål

- Samisk høyere utdanning og forskning skal bidra til kunnskap og menneskelige ressurser til økonomisk, kulturell og sosial utvikling i de samiske samfunn.

3.10 Myndighet og ansvar

Mål for innsatsområdet:

- Sametinget har reell myndighet gjennom lov og forskrifter, og gjennom konsultasjoner.

Sametinget og Norges forskningsråd har konsultert om programplan for samisk forskningsprogram III. Sametinget foreslo forskningstemaer fra sametingsmelding om høyere utdanning og forskning. Sametinget har hatt møter og konsultasjoner med forskningsrådet om utarbeidelsen av programplanen både før og etter oppnevning av planutvalget. Sametinget foreslo ett nytt programstyre og konsulterte om sammensetningen av styret som det ble oppnådd enighet om.

Sametinget og Kunnskapsdepartementet har konsultert om forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger. Det ble enighet om at det under felles læringsutbytte settes krav om at kandidatene skal kjenne til samers rettigheter og ha kunnskap om og forståelse for samenes status som urfolk. Prosessen videre er fastsettelse av nasjonale retningslinjer for de 19 utdanningene som

omfattes av forskriften. Sametinget har avtalt konsultasjoner i 2018 før retningslinjene sendes på høring og før de fastsettes.

Sametinget har i møter med Kunnskapsdepartementet gitt innspill til stortingsmelding om kvalitet i høyere utdanning. I slutfasen av departementets arbeid med meldingen ble det berammet et møte mellom Sametinget og departementet. Sametinget ble nektet innsyn i dokumentet før møtet. Heller ikke anmodning om innsyn om tiltak i meldingen ble tatt til følge. Det var derfor ikke mulig for Sametinget å vurdere eller respondere på meldingens faktiske innhold i møtet.

Sametinget har foreslått medlemmer til styret for UiT Norges arktiske universitet. Forslagene ble ikke tatt til følge.

Sametinget har vært i dialog med Kunnskapsdepartementet vedrørende oppdragsdokumenter til høyskoler og universitet som har samisk i sin portefølje og fikk komme med innspill til oppdragsbrev for 2018.

3.11 Utdanning og forskningsbehov

Et samisk samfunn som er rustet for morgendagen er avhengig av gode utdanningsmuligheter. Det må finnes barnehage - og grunnskolelærere og helse - og sosialfaglig personell som har nødvendig kunnskap om samiske samfunnsforhold, samisk språk og kultur. I dag er det en mangel på slikt personell.

Sametinget har i møte med rektoratet for Nord universitet drøftet rekruttering, utdanningstilbud i samisk språk og sør- og lulesamisk grunnskolelærerutdanning. Sametinget har vært i en tett dialog med flere aktører i prosessen for å bidra til at nevnte grunnskolelærerutdanning realiseres. Nord universitet planlegger oppstart av sør- og lulesamisk grunnskolelærerutdanning 1-7 fra høsten 2018.

Mangel på sykepleiere med samisk språk og kulturkompetanse er en kjent problemstilling. Et initiativ fra Sámi allaskuvla og UiT Norges arktiske universitet, om opprettelse av en samisk sykepleierutdanning, er løftet av Sametinget overfor Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet. Sentrale myndigheter har et klart ansvar for å legge til rette for at samiske pasienter kan bruke sitt eget språk i helse - og omsorgstjenesten, og samisk sykepleierutdanning er ett tiltak for å få dette til.

3.12 Rekruttering til samisk høyere utdanning og forskning

Mål for innsatsområdet:

- Flere fagfolk med samisk språk- og kulturkompetanse.

3.12.1 Stipend for høyere utdanning - søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddordningen:

- Flere fagfolk med samisk språk- og kulturkompetanse.

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
21110 Stipend til høyere utdanning	3 024 500	2 450 000	2 450 000	-574 500
	Innvilget 2017 trukket	Tilbake- 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
21110 Stipend til høyere utdanning	3 094 000	0	69 500	3 024 500

Underskuddet på posten skyldes rekordmange søknader i 2017. Sametinget mottok totalt 375 søknader i 2017. 176 søknader våren 2017 og 199 søknader høsten 2017.

3.13 Implementering av samisk perspektiv i høyere utdanning og forskning

Følgegruppen for barnehagelærerutdanningen har kommet med en tilrådning til departementet om å ta initiativ overfor Samisk høgskole om å etablere et kompetansesenter for lærerutdanningene. Sametinget vil følge dette opp ovenfor departementet.

Sametinget har konsultert om forskrift om felles rammeplan for helse - og sosialutdanning og vil følge dette opp med konsultasjoner før retningslinjene fastsettes. Sametinget har konsultert forskningsrådet om det innholdsmessige i utkastet til ny programplan for P_SAMISK III.

3.14 Tradisjonell kunnskap

3.14.1 Tradisjonell kunnskap - søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Dokumentasjon av tradisjonell samisk kunnskap

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
21300 Árbediehtu - Tradisjonell kunnskap	566 305	1 000 000	1 396 000	433 695
	Innvilget 2017 trukket	Tilbake- 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
21300 Árbediehtu - Tradisjonell kunnskap	566 305	0	0	566 305

Overskuddet på posten skyldes få kvalifiserte søknader til ordningen.

	Total antall	Antall innvilgede	Antall avslag
21300 Árbediehtu – Tradisjonell kunnskap	7 søknader	4 søknader	3 søknader

Árran lulesamisk senter har fått tilskudd til prosjektet Levende landskap, Govvagiisá i Kautokeino fikk tilskudd til digitalisering av gamle bilder tatt av Sophus Tromholt. Sjøsamisk kompetansesenter i Porsanger fikk støtte til prosjektet Båtkultur ved Porsangerfjorden og Aajege Samisk Språk og Kompetansesenter fikk tilskudd til prosjektet dokumentasjon og formidling av sørsamiske medisinplanter.

4 Arealer, miljø og klima

Hovedmål:

- Å sikre samisk deltakelse i bruk, forvaltning og bevaring av naturressurser i samiske områder.

Samletabell - arealer, miljø og klima

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Forvaltning av arealer	1 339 151	1 250 000	-89 151
Sum	1 339 151	1 250 000	-89 151

Sametinget har innsigelsesmulighet når det gjelder kommunale og fylkeskommunale arealplaner. I de tilfeller Sametinget fremmet innsigelser til arealplaner i 2017 var disse begrunnet i hensynet til samiske interesser i forhold til planforslag. Dette har i de fleste tilfellene medført at man lyktes med å oppnå dialog og også gjennomslag for innsigelsene.

Reguleringsplan for Hålogalandsvegen ble vedtatt som statlig plan i august av regjeringa. Sametinget har vært tett involvert i denne saken gjennom konsultasjoner. Protect Sápmi gjorde en konsekvensutredning på vegne av Sametinget. Resultatet av konsultasjonene har vært at det ble utført et grundig utredningsarbeid hvor avbøtende tiltak for samiske interesser er imøtekommet, og hvor det legges opp til miljøoppfølging av veistrekninga fremover for de fire involverte reinbeitedistriktene.

Det er i 2017 gjennomført konsultasjoner om planprogram for Evenes flystasjon som skal overta forsvarsbasen fra Andøya. Sametinget har nå lagt til rette for et bredt utredningsgrunnlag og involvering av samiske interesser som blir berørt i utbygginga av flystasjonen.

Det seneste årene har det vært tiltakende konflikter mellom det økende fiskeoppdrettet og kystfiskeriene, noe som fører til at arealvernet for kystfisket kommer stadig høyere på agendaen. Regjeringen legger opp til en femdobling av havbruksnæringen fram mot 2050 og derfor er kystsoneplaner som hensyntar samiske interesser viktig. Sametinget har i 2017 vært involvert i noen konsesjonssaker for oppdrett hvor det foreligger eldre kystsoneplaner som ikke tar hensyn til samiske interesser. Sametinget har jobbet tett med Fiskeridirektorat Nord, for å være i forkant med kystsoneplaner, slik at samiske fiskeriinteresser skal imøtekommes i en tidlig planfase.

Det har vært noe nedgang i antall småkraftsaker som følge av at sertifiseringsordningen for grønne sertifikat utgår i 2020. Til gjengjeld er det en økende pågang i vindkraftsaker hvor samiske kjerneområder for reindrift berøres. Dette gjelder både nye saker, men også tidligere konsesjonsgitte saker der det forekommer endringer i planene. Sametinget har opplevd at konsultasjonsordningen med Norges vassdrag- og energidirektorat ikke fungerer etter intensjonen. Sametinget har derfor i 2017 foreslått å si opp denne konsultasjonsavtalen hvis ikke konsultasjonsprosedyrene følges som avtalt. Direktoratet har ikke respondert på dette forslaget. En oppsigelse av avtalen vil bety at Sametinget vil ha direkte konsultasjoner med Olje- og Energidepartementet men komme inn på et senere tidspunkt i saksgangen.

I 2017 har Olje- og Energidepartementet behandlet flere klagesaker knyttet til vindparker. Departementet har i stor grad behandlet samiske interesser på en god måte i klagebehandlingen. Oppfølging av kraftsaker og kraftrelaterte saker som nasjonal ramme for vindkraft på land har vært og er krevende saker for Sametinget. Samiske interesser og spesielt reindrifta får de største negative konsekvensene av tiltakene.

4.1 Forvaltning av arealer

Samletabell - forvaltning av arealer

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Stiftelsen Protect Sápmi	500 000	500 000	0
Annen oppfølgingen av samiske rettigheter til arealer og ressurser	750 000	750 000	0
Ferdigstillelse av areal- og miljømeldinga	89 151	0	-89 151
Sum	1 339 151	1 250 000	-89 151

4.1.1 Stiftelsen Protect Sápmi - direkte tilskudd

Målsetning med tilskuddet:

- Stiftelsen Protect Sápmi skal bidra til at samiske rettighetshavere kan gi sitt frie og på forhånd informerte samtykke i utbyggingssaker.

Det ble utarbeidet en reindriftsfaglig utredning med fokus på kumulative konsekvenser innenfor Åarjel-Fovsen Sijte. Rapporten ble benyttet som bevis i sammenheng med skjønnsrettssaken mellom Åarjel-Fovsen Sijte og Fosen Vind i Tingretten, Trondheim 12.-14. juni 2017.

4.1.2 Annen oppfølging av samiske rettigheter arealer og ressurser - søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen

- Samiske land og ressursrettigheter ivaretas i bruken av arealer i samiske områder

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
30500 Annen oppfølging av samiske rettigheter til arealer og ressurser	750 000	750 000	750 000	0
	Innvilget 2017	Tilbake- trukket 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
30500 Annen oppfølging av samiske rettigheter til arealer og ressurser	750 000	0	0	750 000

	Total antall	Antall innvilgede	Antall avslag
30500 Annen oppfølging av samiske rettigheter til arealer og ressurser	9 søknader	4 søknader	5 søknader

To av de innvilgede søknadene gjaldt Tanavassdraget. En gjaldt sjøsamiske rettigheter og en gjaldt reindrift.

4.1.3 Ferdigstillelse av Areal- og miljømeldingen

Underskuddet på posten på kr 89 151 skyldes at Sametinget utarbeidet en egen melding om Areal- og miljø i 2016 der noen av utgiftene til prosjektet ble utgiftsført i 2017.

4.2 Tradisjonell kunnskap i forvaltning av arealer

Mål for innsatsområdet:

- Samisk tradisjonell kunnskap, árbediehtu, anerkjennes og vektlegges parallelt med forskningsbasert kunnskap i beslutningsprosessene om bruk og vern av land og ressurser.

Sametinget har, sammen med NRL, konsultert Miljøverndepartementet om endringer av regelverket for konsekvensutredninger. Ved konsultasjonen ble det vektlagt at utredere bør ha kompetanse innen samiske næringer og at det har vært mangelfull ivaretagelse av tradisjonell kunnskap ved utarbeidelsen av konsekvensutredninger. Departementet sluttet seg til at det er behov for å utarbeide metodikk for å ivareta dette ved utredninger innenfor reindriftsområdet.

Sametinget har deltatt på arbeidsmøte under konvensjonen for biologisk mangfold (CBD) i Montreal. Det nåværende arbeidsprogrammet for konvensjonen utløper i 2020. Dermed var en av de viktigste sakene på møte å drøfte hvordan det videre arbeidet med implementeringen av konvensjonen skal arrangeres etter utløpet av det nåværende arbeidsprogrammet. For Sametinget er det viktig at det sikres god urfolksinvolvering også i det fremtidige konvensjonsarbeidet. Den fremtidige organiseringen vil være en viktig sak under partsmøtet som arrangeres i Egypt i 2019.

Sametinget har avgitt høringsuttalelse til den svenske regjeringen om fremlagt promemoria angående norsk-svensk reinbeitekonvensjon. I høringssvaret vektla Sametinget behovet for å ta den samiske arbeidsgruppas forslag til etterfølgelse ved ratifisering av konvensjonen. Større adgang til samarbeidsavtaler, konfliktløsningsorgan og behovet for forutsigbare rammer knyttet til rettighetsavklaring, rovdyr og arealinngrep, er gjennomgående i høringssvaret. I prosessen har Sametinget hatt kontakt med de andre partene som deltok i den samiske arbeidsgruppa.

4.3 Klima

Mål for innsatsområdet:

- Samenes tradisjonelle kunnskap, innovasjoner og praksis må anerkjennes som troverdige verktøy i arbeidet med klimaendringer.

Sametinget har deltatt på de årlige klimaforhandlingene. Der ble det bestemt hvordan en urfolksplattform fra Paris-avtalen under FNs klimakonvensjonen skal iverksettes. Urfolksplattformen skal legge til rette for at urfolk kan påvirke de fremtidige klimaforhandlingene på en bedre måte, og at urfolk sikres en likeverdig deltakelse i prosjekter og beslutningsprosesser. Statene ble enige om innholdet i plattformens formål og funksjoner, og at disse skal gjennomføres i samsvar med urfolks rettigheter. Det skal forhandles videre om innholdet i strukturen og styringsmodellen for urfolksplattformen.

4.4 Utmarksbruk - Meahcásteapmi

Mål for innsatsområdet:

- Samisk utmarksbruk får lovbeskyttelse og får utviklingsmuligheter i tråd med folkerettslige standarder.

Sametingets plenum opprettet i juni et utvalg som skal se på endringer i motorferdselloven og forslå endringer i lovverk og forvaltning av samiske bygder og lokalsamfunn. Utvalget har ett ønske om å arbeide med utvalgte tema innen utmarksforvaltning, blant annet motorferdsel, viltforvaltning, fiske og gamlebygging. Arbeidet har blitt utsatt som følge av sametingsvalget 2017 og uavklarte økonomiske rammer

Etter initiativ fra elveeierlaget og Kåfjord kommune har Sametinget støttet kravet om at det må innhentes ny og oppdatert kunnskap om elvas miljøforhold i forbindelse med revisjon av konsesjonsvilkår for Guolášjohka kraftverk i Kåfjord kommune. Sametinget har også bedt om konsultasjoner om konsesjonsvilkårene. Bakgrunnen for Sametingets engasjement i saken er den samiske lokalbefolkningen sin bruk av elva og den tradisjonelle kunnskapen som er knyttet til bruken.

Motorferdsel i utmark var tatt inn som tema under det halvårige møtet med Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Sametinget ønsker en gjennomgang av regelverket da det slår urimelig ut for fastboende samer som lever at høsting av naturen. Saken vil også bli drøftet på det årlige møtet med Klima- og miljøverndepartementet. Det samme gjelder tiltak for gjennomføring av bestandsvurderinger av ender i tilknytninger til vårjakt på ender i Kautokeino kommune. Det er en forutsetning at det skal gjøres slike vurderinger før Miljødirektoratet kan fatte vedtak om økte kvoter eller tilføye jaktbare arter i henhold til bestemmelsene i gjeldende forskrift som regulerer vårjakta.

5 Næringer

Hovedmål:

- Et sterkt og allsidig næringsliv som danner grunnlaget for livskraftige lokalsamfunn der mennesker ønsker å etablere seg.

Samletabell - næringer

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Primærnæringer	7 078 992	5 500 000	-1 578 992
Variert næringsliv, kombinasjons- og utmarksnæringer, verdiskaping og nyetableringer	7 244 071	9 600 000	2 215 929
Samisk kulturnæringer	5 002 278	3 900 000	-1 102 278
Duodji	13 460 908	14 068 000	607 092
Sum	32 786 248	33 068 000	141 752

5.1 Primærnæringer

Mål for innsatsområdet:

- Bevare og utvikle primærnæringene

Samletabell - primærnæringer

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Primærnæringer	7 078 992	5 500 000	-1 578 992
Sum	7 078 992	5 500 000	-1 578 992

5.1.1 Tilskudd til primærnæringer - søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
40000 Tilskudd til primærnæringer	7 078 992	5 500 000	6 000 000	-1 578 992
	Innvilget 2017	Tilbake- trukket 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
40000 Tilskudd til primærnæringer	8 440 000	1 361 008	0	7 078 992

Posten viser et underskudd som skyldes merforbruk på grunn av stor søkertilgang.

	Total antall	Antall innvilgede	Antall avslag
40000 Tilskudd til primærnæringer	90 søknader	41 søknader	43 søknader

5.1.2 Fiskeri

Gjennom bruk av virkemidler til marine næringer har Sametinget gitt bidrag til å styrke bostedsutvikling, verdiskaping og sysselsetting i samiske kyst- og fjordsamfunn.

Sametinget ønsker å styrke rekrutteringen til fiskerinæringen. For å styrke rekrutteringen har Sametinget prioritert støtte til søkere som gjør en førstegangsinvestering i fiskefartøy, samt i tillegg yte støtte til redskaps- og utstyrsinvesteringer. Det er i alt innvilget støtte til 15 fiskere, de fleste unge fiskere i aldersgruppen 30-40 år med rettigheter til å fiske i åpen gruppe. For ytterligere å styrke rekruttering til fiskeryrket har Sametinget åpnet for å støtte ungdomsfiskeprosjekter som drives i regi av noen fiskerikommuner. Målgruppen er ungdom mellom 14 og 25 år som får praksis og opplæring i yrket gjennom en prosjektleder/fiskeskipper med eget eller innleid fartøy.

Sametinget har også hatt fokus på å opprettholde og styrke landanlegg for å sikre og bedre mottaksforholdene i kyst- og fjordområder med mangelfull infrastruktur. Sametinget har innvilget støtte til 6 ulike landanlegg, både for å sikre mulighet for lokal leveranse av råstoff, samt legge til rette for servicetjenester til fiskerne. Det er innvilget støtte til opprusting og etablering av mottak, modernisering av sløye- og pakkeanlegg, flytebrygger og servicebygg. Virkemidler til de nevnte anleggene har bidratt til å sikre den minste og mest stedbundne flåten sikker langligge, gi service- og leveringsmuligheter i sine nærområder.

Sametingets plenum behandlet saken om "Næringsutvikling i sjøsamiske samfunn" i 2017 for å utvikle og ivareta bosetting og fiskeriinteressene i sjøsamiske områder. Saken vil bli fulgt opp i de kommende årene.

De politiske konsultasjonene med fiskeridepartementet må bedres for å kunne ivareta grunnlaget for sjøsamisk kultur fremover. Et eksempel på dette er konsultasjonene om fiske av kongekrabbe hvor Sametinget la fram sitt forslag om at aktivitetskravet måtte fjernes og i alle fall ikke økes utover 2017-nivået. I tillegg foreslo Sametinget at det skulle tas høyde for et differensiert krav mellom store og små fartøy når det gjaldt aktivitetskravet. Sametinget fikk ikke annen tilbakemelding fra statsråden, enn at han ville se på aktivitetskravet og ta dette med seg i sitt videre arbeid. I henhold til konsultasjonsavtalen skal man i god tro konsultere med mål om å bli enige, og det innebærer at man må aktivt drøfte ulike mulige løsninger i slike konsultasjoner

I forarbeidene til opprettelsen av Fjordfiskerinemnda ble det enighet, mellom Fiskeridepartementet og Sametinget om at nemnda skulle få tildelt en økonomisk ramme som gjør det mulig å oppfylle nemndas mandat. Fjordfiskerinemnda har til tross for dette hatt en vanskelig økonomisk stilling, og av den grunn vært forhindret i å behandle saker, gjennomføre møter samt bestille utredninger for å synliggjøre sjøsamiske utfordringer og problemstillinger vedrørende gjennomføring av ulike lov og forvaltningstiltak. Saken er tatt opp med Fiskeridirektoratet og dette har resultert i noe bedre økonomiske rammer, men ikke nok til at nemnda kan gjennomføre sitt mandat på en ordentlig måte.

Gjennom konsultasjon og møter med Fiskeridepartementet og Fiskeridirektoratet og ved reguleringsmøtet har Sametinget satt søkelyset på Fiskeridirektørens forslag om åpning for trålfiske etter reker i Porsanger- og Tanafjorden i 2018. Resultatet har vært at saken har fått en uventa aktualitet og oppmerksomhet, ettersom dette var ukjent for de aller fleste. Sametingets mente at lokale interesser ikke var hørt, nødvendige konsekvensutredninger var ikke gjennomført og dagens betydelig

kongekrabbefiske og rekefiske med teiner i dette område var ikke nevnt. Gjennom konsultasjon med Nærings- og fiskeridepartementet er det nå blitt enighet om å gjennomgå saken på nytt, og at departementet, Sametinget, Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet sammen kan finne ut om og hvor et eventuelt prøvefiske etter reker kan gjennomføres. Prøvefiske vil ikke starte før denne prosessen er ferdig.

I konsultasjon med Nærings- og Fiskeridepartementet om fiske på Kystkvoten i 2018 fikk Sametinget tilslutning til at kvotetillegget blir satt på samme nivå som i 2017 (16 tonn) og at dette gis som et garantert kvotetillegg.

Sametinget har til nå ikke fått konsultere med regjeringen om den nasjonale havbrukspolitikken. Dette gjør at det i dag er store utfordringer og betydelige mangler ved dagens havbrukspolitikk. For å sikre at urfolksperspektivet blir ivarettatt i arbeidet med havbrukspolitikken, har Sametinget ved ulike anledninger stått fast ved at det må gjennomføres konsultasjoner i disse sakene, slik det i dag gjøres ved annen fiskeri- og kystforvaltning.

5.1.3 Reindrift

Sametinget har prioritert å delta i og støtte prosesser som bygger opp om hovedmålene i reindriftpolitikken.

Kontakt og dialog med både reindriftnæringa og reindriftsforvaltninga har vært prioritert i 2017. Sametinget har hatt jevnlig kontakt med Norske Reindriftssamers Landsforbund (NRL) i pågående saker. Sametinget har i tillegg hatt møter med ulike reinbeitedistrikt etter forespørsel. Sametinget har deltatt på møter i de regionale dialogforaene som er opprettet som fylkesvise arenaer for kontakt. Foraene har bidratt til tettere kontakt og bedre dialog mellom reindriftnæringen, fylkesmennene og Sametinget.

Sametinget deltar som observatør under reindriftsforhandlingene mellom staten og NRL. Sametinget gir innspill til avtalepartene. I sitt innspill til avtaleforhandlingene i 2017, hadde Sametinget fokus på virkemidler som støtter opp om kulturell bærekraft, sikring av reindriftenes arealgrunnlag, velferdsordninger for reindriftnæringen, rekruttering og likestilling, samt økonomisk utvikling.

Regjeringen har i 2017 fremmet en ny stortingsmelding om reindrift, etter en omfattende konsultasjonsprosess med Sametinget og NRL. Sametinget spilte inn krav om gjennomgang av reindriftsloven og evaluering av styring og forvaltning av reindrift, endring av regler for erstatninger når rein gjør skade, endringer i rovvilt-, areal- og skattepolitikken, styrking av den familiebaserte reindriften, utvikling av kriterier for bærekraftsmålene, økt overvåking av dyresykdommer samt økt HMS-arbeid i reindriften. Det ble ikke oppnådd enighet med Landbruks- og matdepartementet om en helhetlig løsning om tiltakene i stortingsmeldingen. Sametinget er særlig kritisk til at departementet ønsker endringer i reindriftsloven som Sametinget og NRL ikke gir sin tilslutning til.

Under konsultasjonsprosessen var det en god og konstruktiv drøfting av de reindriftpolitiske målene, og det er enighet om å igangsette et arbeid for å gi en nærmere definisjon av bærekraftsmålene, samt operasjonalisere målene i form av kriterier eller resultatindikatorer.

5.1.4 Jordbruk

Pågangeren av jordbrukssøknader har vært mye større enn rammen som var satt for primærnæringer i 2017. Dette resulterte til flere avslåtte søknader sammenlignet med tidligere år. Av 29 behandlede søknader fikk 13 avslag (45 %) og 16 søknader ble innvilget. 14 av de innvilgede søknadene fikk lavere tilskudd enn det som de kunne ha fått i henhold til regelverket. Åtte fikk tilskudd til driftsbygg for sau, to til geitfjøs, et til oksefjøs og tre fikk tilskudd til melkerobot.

Både de som fikk tilskudd til driftsbygg for sau og geit vil komme til å kunne øke sin produksjon og dermed lønnsomheten. Når det gjelder melkerobot er det noe tvilsomt om økonomien vil bli bedre, men arbeidet vil bli lettere for søkerne.

Ávjovárri-prosjektet, der Porsanger, Karasjok og Kautokeino kommuner deltok ble avsluttet i 2017. Det har hatt gode effekter på rekruttering, kompetanseheving og bruksutbygging i området. En av prosjektets suksessfaktorer har vært en direkte involvering og oppfølging av gårdbrukerne. Den store nedgangen i antall bruk fram til 2013 har stabilisert seg og gikk ned med 2,6 % fra 2014 til 2016. Antall sau har økt med 21 %, mens antall melkekyr gikk ned med 3,1 %. Et nytt prosjekt, Prosjektet SápmiAgri, er startet i 2017 og omfatter nå også Tana og Nesseby kommuner. Målet er å skape positiv utvikling i jordbruket i kommunene Porsanger, Kautokeino, Karasjok, Tana og Nesseby.

Et utviklingsprosjekt som Sametinget har gitt støtte til, med mål om å øke kjøttproduksjonen i Finnmark og Troms startet i 2014 ble avsluttet i 2017. Resultatet av prosjektet var at slaktevektene for okser økte med 10 % for Finnmark og 4 % for Troms.

5.1.5 Rovvilt

Sametingets plenum vedtok i 2017 strategier for rovviltpolitikken. Sametinget skal ha innflytelse over Norges rovdyrpolitikk og rovviltforvaltning. Sametingets hovedmål er en rovviltpolitikk som sikrer balanse mellom rovviltbestandene og bærekraftige samiske beitenæringer.

Sametinget gjennomførte i februar 2017 et møte med rovviltnemdene i rovviltregionene 5 - 8. Formålet med møtet var orientering om rovviltsituasjonen i disse regionene og få rovviltnemdenes innspill til pågående saker som klima- og miljødepartementet jobber med.

Klima- og miljødepartementet oppnevner medlemmer og varamedlemmer til rovviltnemdene i 8 rovviltregioner som Norge er delt inn i. I tillegg oppnevner Sametinget medlemmer og varamedlemmer i regionene 5 - 8 som geografisk strekker seg fra Hedmark og nordover. I november 2017 oppnevnte Sametinget nye medlemmer og varamedlemmer til rovviltnemdene i disse regionene.

Miljødirektoratet har hatt ute på høring ny erstatningsforskrift for tamrein tatt av rovvilt. Sametinget har sammen med Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL) påpekt at erfaringsbasert kunnskap fra reindriftsnæringen mangler i dagens kunnskap og at det må settes i gang et arbeid som systematiserer og kvalitetssikrer den reindriftssamiske erfaringskunnskapen. Klima- og miljødepartementet har nå stilt arbeidet med å endre forskriften i bero. Samtidig ønsker departementet at Sametinget og NRL involveres mer aktivt i arbeidet for å innhente mer kunnskap om rovvilt i årene fremover.

Sametinget har gitt høringsuttalelser i andre rovviltsaker, blant annet forslag om endring av bestemmelsen om skadefelling av kongeørn. Forslaget gjelder en midlertidig forsøksordning i to prosjektområder på Fosen og i Troms. Sametinget forventer at det gjennomføres konsultasjoner med myndighetene om de foreslåtte endringene.

5.2 Variert næringsliv, kombinasjons- og utmarksnæringer, verdiskaping og nyetableringer

Mål for innsatsområdet:

- En bærekraftig næringsutvikling, basert på fornybare ressurser

Samletabell - variert næringsliv, kombinasjons- og utmarksnæringer, verdiskaping og nyetableringer

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Tilskudd til næringsliv og bedriftsutvikling	6 354 800	5 400 000	-954 800
Kombinasjons- og utmarksnæringer	0	2 200 000	2 200 000
Nyetableringer og entreprenørskap	-140 000	0	140 000
Samisk reiseliv - prosjekt	16 871	1 000 000	983 129
Samisk reiseliv - søkerbasert tilskudd	1 012 400	1 000 000	-12 400
Sum	7 244 071	9 600 000	2 355 929

5.2.1 Tilskudd til næringsliv, bedriftsutvikling, kombinasjons- og utmarksnæringer - søkerbasert tilskudd

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
40510 Næringsliv og bedriftsutvikling	6 354 800	5 400 000	6 400 000	-954 800
	Innvilget 2017	Tilbake- trukket 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
40510 Næringsliv og bedriftsutvikling	7 609 600	1 163 300	91 500	6 354 800

Posten viser et underskudd som skyldes overforbruk.

	Totalt antall	Antall innvilgede	Antall avslag
40510 Næringsliv og bedriftsutvikling	61 søknader	38 søknader	23 søknader

Når 2017-budsjettet ble vedtatt lå utmarksnæring inne som en prioritering på denne posten. I revidert budsjett bestemte plenum at posten allikevel skulle deles og det ble satt av kr 2,2 millioner til en egen søkerbasert ordning for Utmarksnæringer og 1 million av denne posten ble omdisponert til formålet.

Sametingets tilskudd har bidradd til flere etableringer og utvidelse av eksisterende virksomheter. Dette har ført til flere nye arbeidsplasser i små og større samiske lokalsamfunn.

Ungt entreprenørskap

Ungt Entreprenørskap sitt arbeid med entreprenørskapsopplæring vil styrke samfunnslivet i kommunene som deltar i programmene og vil på sikt kunne ha stor betydning for nye næringsetableringer i kommunene. Ungt Entreprenørskap hadde satsinger i Karasjok, Kautokeino, Porsanger, Nesseby og Tana. Ungt Entreprenørskap Finnmark ønsker nå å satse sterkere mot de samiske kommunene og ønsker blant annet å få oversatt materialet til programmene som gjennomføres til samisk.

Samarbeidet med innovasjon Norge

Sametinget og Innovasjon Norge (IN) prolongerte eksisterende samarbeidsavtale ut 2017. I 2017 arbeidet Sametinget og IN konstruktivt med sikte på en ny samarbeidsavtale som skal gjelde 2019 - 2021. IN er med i finansieringen av programmet for utvikling av kreativ næring - Dáhttu 2.0."

5.2.2 Kombinasjons og utmarksnæringer

		Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
40511	Utmarksnæringer	0	2 200 000	0	2 200 000
		Innvilget 2017	Tilbake- trukket 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
40511	Utmarksnæringer	0	0	0	0

Overskuddet på posten skyldes lav etterspørsel etter virkemidlene i ordningen.

Når 2017 budsjettet ble vedtatt lå utmarksnæring inne som en prioritering på post 40510. I revidert budsjett bestemte plenum at posten allikevel skulle deles og det ble satt av kr 2,2 millioner til en egen søkerbasert ordning for Utmarksnæringer.

5.2.3 Samisk reiseliv - prosjekt

Navnet på prosjektet er Johtit - Samisk reiseliv og prosjekteier er NordNorsk Reiseliv. Det har vært lite fremgang i prosjektet. Det er avholdt to styringsgruppemøter. Prosjektet er forsinket med 2 år og er forventet ferdig i 2020. Dette er årsaken for prosjektets overskudd på kr 983 129.

5.2.4 Samisk reiseliv - søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Vekst innen samisk reiseliv.

		Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
41012	Samisk reiseliv	1 012 400	1 000 000	1 000 000	-12 400
		Innvilget 2017	Tilbake- trukket 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
41012	Samisk reiseliv	1 012 400	0	0	1 012 400

	Total antall	Antall innvilgede	Antall avslag
41012 Samisk reiseliv	22 søknader	13 søknader	9 søknader

I 2017 mottok Sametinget mange søknader på tilskudd innen investering og utvikling. 60 % av søknadene ble innvilget.

Johtit - samisk reiseliv blir igangsatt i løpet av begynnelsen 2018. 25 bedrifter skal knyttes opp til det 3-årige prosjektet.

Det har vært en økning av i antall turister til Nord-Norge, noe som resulterer i at også samiske bedrifter opplever pågang. Dette gjenspeiles i antall søknader, hvor Sametinget har mottatt flest søknader i kategorien "investering og utvikling". Det kan indikere større etterspørsel etter samisk kultur i markedet.

5.3 Samisk kulturnæring

Samletabell - samisk kulturnæring

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Samisk kulturnæring - søkerbasert tilskudd	1 557 750	1 000 000	-557 750
Kompetansebasert kulturnæring - prosjekt	3 294 528	2 750 000	-544 528
Samisk musikkfestuke i Alta	150 000	150 000	0
Sum	5 002 278	3 900 000	-1 102 278

Mål for innsatsområdet:

- Samisk kulturnæring er en av de viktigste næringsveiene for samer i fremtiden.

5.3.1 Tilskudd til samisk kulturnæring - søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Samisk kulturnæring med inntjening på sine produkter og tjenester

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
41002 Samisk kulturnæring	1 557 750	1 000 000	1 000 000	-557 750
	Innvilget 2017	Tilbake-trukket 2017	Tilbake-betalt 2017	Regnskap 2017
41002 Samisk kulturnæring	1 557 750	0	0	1 557 750

Posten viser et underskudd som skyldes merforbruk.

	Total antall	Antall innvilgede	Antall avslag
41002 Samisk kulturnæring	20 søknader	9 søknader	11 søknader

Totalt kom det inn 16 søknader og 8 av disse gikk innunder "investering og utvikling". Tre av disse ble innvilget. En av søknadene som ble innvilget var til det samiske magasinet: Sámi magasiidna.

På slutten av 2017 mottok Sametinget mange søknader på etablerertilskudd. Årsaken til dette kan være god markedsføring av ordningen under blant annet Dáhttu-programmene. 50 % av disse søknadene ble innvilget, og mottakerne av tilskuddsordningen er blant annet Dáidda Dállu og Sámi Stories.

5.3.2 Kompetansebasert kulturnæring - prosjekt

Underskuddet på posten på kr 5 440 528 skyldes høy aktivitet i prosjektet. Det ble i 2017 blant annet utført en analyse av entreprenørskap i samiske områder (NORUT), som både angikk kreativ næring og andre næringer som ble belastet denne posten.

Resultater av arbeidet med Dáhttu

Dáhttu 1.0 ble igangsatt tidlig i 2017 med 12 bedrifter fra Finnmark. Siste samling var i Karasjok 12.-13. september 2017. I desember 2017 ble første program i Dáhttu 2.0 igangsatt. Dette programmet er for bedrifter med vekstambisjoner. Totalt 12 bedrifter fra hele Sápmi deltar. Deltakelse i Dáhttu inkluderer 30 timer gratis rådgivning fra erfarne rådgivere. I starten av Dáhttu programmene skal deltakerne ha et prosjektmål som er fokuset i rådgivningstimene.

Sametinget har gjennom Dáhttu og kreativ næringskonferansen fokus på samarbeid og nettverksbygging. Dette har blitt prioritert, da mange bedrifter er små og sårbare.

Resultatet av arbeidet med styrking av FoU-virksomhet på samisk kulturnæring

I 2017 gjennomførte Norut en undersøkelse for Sametinget: Muligheter og barrierer for samiske entreprenører. Denne rapporten viser blant annet at satsningen Sametinget har hatt på etablerertilskudd har vært en suksess. Rapporten viser at Sametinget kan bli bedre markedsføre sine tilskuddsordninger.

5.3.3 Samisk musikkfestuke i Alta - direkte tilskudd

Direkte tilskudd til Sami music week / Sami musihkka vahkku gikk i 2017 til selskapet Audioland AS som er initiativtaker av musikkfestuken. Bevilgningen bidrar til økt kompetanse og nettverk innen samisk musikkmiljø. Uka ble arrangert 31. januar – 4. februar 2017, med konserter og andre aktiviteter.

5.4 Duodji

Mål for tilskuddsordningen:

- Økt omsetning av egenprodusert duodji for et større marked.

Samletabell - duodji

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Tilskudd til Duodjeinstituhtta	4 938 000	4 938 000	0
Tilskudd til utvikling og rekruttering i duodjinæringen	1 630 000	1 630 000	0
Næringsavtale for duodji	6 892 908	7 500 000	607 092
Sum	13 460 908	14 068 000	607 092

5.4.1 Tilskudd til Duodjeinstituhtta - direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Utvikling av Duodjeinstituhtta som ressurs for utvikling av duodjinæringen

Stiftelsen Duodjeinstituhtta er en frittstående og selvstendig organisasjon som ble opprettet i 1993 av Sámiid Duodji, Sámi Allaskuvla/Samisk høgskole, Sámi joatkkaskuvla ja boazodoalloskuvla/ Samisk videregående – og reindriftsskole og SIVA – Selskapet for industrivekstanlegg. Direktetilskuddet dekker drift inkludert drift av veilederstillingene i Midt-Finnmark, Øst-Finnmark, Troms, Nordland og sørsamisk området. Stiftelsens formål er primært å være et utviklings- og kompetansesenter for duodji som næring, kultur og håndverk. Duodjeinstituhtta gir en tilpasset veiledning for brukere.

5.4.2 Opplæringskontoret i reindrift og duodji - direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Sikre rekruttering til duodjinæringen og koordinere fagbrevopplæringen i duodji.

Opplæringskontoret koordinerer og effektiviserer de tilsluttede lærebedriftenes opplæring av lærlinger og lære kandidater i reindrift og duodji. Formålet er å utdanne ungdom til dyktige fagarbeidere i reindrift og duodji. Opplæringskontoret videreutdanner lærebedrifter med sikte på å ta fagbrev og kompetansebevis. I 2017 hadde opplæringskontoret 10 løpende lærlingkontrakter med lønnstilskudd.

5.5 Næringsavtale for duodji

		Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
41050	Driftstilskudd - Duodji	1 880 620	1 700 000	-180 620
41051	Investering og utvikling - Duodji	1 165 587	1 500 000	334 413
41052	Duodjistipend for VGS elever	140 000	200 000	60 000
41053	Duodji velferdordninger	67 156	50 000	-17 156
41054	Duodji kompetansetiltak	68 600	400 000	331 400
41055	Salgsfremmende tiltak	350 000	350 000	0
41056	Duojariid Ealahus Searvi	600 000	600 000	0
41057	Samiid Duodji OS	1 250 000	1 250 000	0
41058	Duodji fag- og øk.utvalg	175 320	150 000	-25 320
41061	Hospitering	0	100 000	100 000
41063	Salg, markedsføring	895 625	900 000	4 375
41064	Duodjiltak ifbm jubileumsåret 2017	300 000	300 000	0
Sum		6 892 908	7 500 000	607 092

Sametingets overordnede mål med Næringsavtalen for duodji er å bidra til å utvikle en næringsrettet duodji med økt lønnsomhet og omsetning av egenproduserte varer.

Til Næringsavtalen for 2017 ble det avsatt kr 7 500 000. Den inngåtte avtalen ble deretter godkjent av Sametinget i plenum. Midlene skal blant annet gå til driftstilskudd, hospitering, stipend, investering- og utvikling for duodjibedriftene, direkte tilskudd til duodjiorganisasjonene med mer. I 2017 ble salg, markedsføring og merkevarebygging områder som duodjiorganisasjonen spesielt ville satse på. Av de avsatte midlene ble kr 5 096 951 innvilget til formålet. Det er vanskelig å si noe om årsaken til nedgang i bruk av midlene, men det kan forklares ut fra mindre investeringsvilje blant duodjivirksomhetene samt at noen søknader på grunn av tidspress ble overført til 2018.

5.5.1 Driftstilskudd - søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Utvikle en næringsrettet duodji med økt lønnsomhet og omsetning av egenproduserte varer.

		Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
41050	Driftstilskudd - Duodji	1 880 620	1 700 000	1 700 000	-180 620
		Innvilget 2017 trukket	Tilbake- trukket 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
41050	Driftstilskudd - Duodji	1 880 620	0	0	1 880 620

Underskuddet på posten skyldes overforbruk knyttet til at det var mange søkere i 2017.

	Totalt antall	Antall innvilgede	Antall avslag
41050 Driftstilskudd - Duodji	26 søknader	26 søknader	0 søknader

I 2017 var det 26 utøvere som søkte om driftstilskudd. Søknadsbeløpet var på tilsammen kr 2 087 003. I henhold til Sametingets fastsatt regelverk, ble derfor maksimumsbeløpet redusert til kr 130 000. Sametinget foretok en lik prosentvis reduksjon for alle godkjente søknader, som utgjør en reduksjon på 19% av opprinnelig tilskuddsbeløp.

Den gjennomsnittlige duodjiutøveren har en gjennomsnittlig duodjiomsetning på kr 220 000. Driftstilskuddet er fortsatt en viktig faktor for utøverens økonomi. Uten driftstilskudd ville den gjennomsnittlige utøveren hatt et marginalt overskudd i sin virksomhet.

5.5.2 Investering og utviklingstilskudd - søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Økt omsetning av egenproduserte duodji for et større marked.

		Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
41051	Investering og utvikling - Duodji	1 165 587	1 500 000	1 500 000	334 413
		Innvilget 2017 trukket	Tilbake- 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
41051	Investering og utvikling - Duodji	1 223 350	57 763	0	1 165 587

Overskuddet på posten skyldes for få kvalifiserte søknader og tilbaketrekinger.

	Totalt antall	Antall innvilgede	Antall avslag
41051 Investering og utvikling - Duodji	16 søknader	10 søknader	6 søknader

Investeringer til duodji omfatter for det meste tilskudd til mindre prosjekter innenfor investerings- og utviklingsområdet. De to mest kostnadskrevene prosjektene har vært et syverksted, og etablering av et duodjiverksted der. Tre søknader til duodjikurs ble innvilget. Sametinget ser behovet for å sikre kunnskapsoverføringen av duodji, og disse kursene kan på sikt være med på å styrke næringen. Sametinget innvilget også et etablerertilskudd.

5.5.3 Duodjistipend - søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Økt omsetning av egenproduserte duodji for et større marked.

		Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
41052	Duodjistipend	140 000	200 000	200 000	60 000
		Innvilget 2017 trukket	Tilbake- 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
41052	Duodjistipend	140 000	0	0	140 000

Overskuddet på posten skyldes få søknader.

	Total antall	Antall innvilgede	Antall avslag
41052 Duodjistipend	15 søknader	14 søknader	1 søknad

5.5.4 Velferdsordninger - søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Økt omsetning av egenprodusert duodji for et større marked.
- Utvikle en næringsrettet duodji med økt lønnsomhet og omsetning av egenproduserte varer.

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
41053 Duodji velferdordninger	67 156	50 000	50 000	-17 156
	Innvilget 2017 trukket	Tilbake- trukket 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
41053 Duodji velferdordninger	67 156	0	0	67 156

Underskuddet på posten skyldes mange søknader.

	Total antall	Antall innvilgede	Antall avslag
41053 Duodji velferdsordninger	7 søknader	7 søknader	0 søknader

5.5.5 Kompetanse, opplæring, kurs

I 2017 innvilget Sametinget Opplæringskontoret for reindrift og duodji et tilskudd til opplæring i mønsterkonstruksjon og fagtegning. Tradisjonelt er det lite teoretisering om tema blant tradisjonelle lærebedrifter, men i læreplanen vektlegges dette imidlertid og lærlinger skal ha kunnskap om dette.

5.5.6 Salgsfremmende tiltak - søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Fremme salg av duodjiprodukter for andre duodjiutøvere.

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
41055 Salgsfremmende tiltak	350 000	350 000	350 000	0
	Innvilget 2017 trukket	Tilbake- trukket 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
41055 Salgsfremmende tiltak	350 000	0	0	350 000

	Total antall	Antall innvilgede	Antall avslag
41055 Salgsfremmende tiltak	2 søknader	2 søknader	0 søknader

5.5.7 Duojáriid Ealáhus Searvi - direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Utvikling av duodjiorganisasjonene som ressurs for utviklingen av duodjinæringen

Duojáriid Ealáhussearvi (DES) er en næringsorganisasjon for duodjiutøvere med formål å arbeide for at den enkelte duodji produsent får tilfredsstillende arbeidsbetingelser og utviklingsmuligheter. DES er en av to duodjiorganisasjoner som er part i de årlige forhandlingene om næringsavtale for duodji.

DES arrangerer flere ulike typer kurs, men i 2017 har hovedfokus vært på merkevareprosjektet MIS of Sápmi og forprosjekt Tráante 2017.

5.5.8 Sámi Duodji - direktetilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Utvikling av duodjiorganisasjonene som ressurs for utviklingen av duodjinæringen

Sámiid Duodji er en landsomfattende medlemsorganisasjon som arbeider for å bedre duodjiutøvernes rammebetingelser i tillegg til service - og informasjonsoppgaver for sine medlemmer. Sámiid Duodji har seks geografiske regioner. Sámiid Duodji er en av to duodjiorganisasjoner som er part i de årlige forhandlingene om næringsavtale for duodji. Sámiid Duodji har blant annet arbeidet mot Tráante 2017 og har også vært involvert i arbeidet med duodjimerkeprosjektet.

5.5.9 Fag- og økonomisk utvalg

Økonomisk utvalg skal gjennomgå økonomisk rapport i duodjinæringen og gi sin anbefaling til duodjiorganisasjonene i forbindelse med de årlige forhandlingene om næringsavtale for duodji. I 2017 hadde økonomisk utvalg ett møte.

Fagutvalget i duodji tiltrer når noen søker om opptak i duodjiregisteret. Fagutvalget vurderer duodjiproduktenes kvalitet og avgjør om søkerne får være med i duodjiregisteret. I 2017 hadde fagutvalget ett møte.

5.5.10 Hospitering

Mål for tilskuddsordningen:

- Økt omsetning av egenproduserte duodji for et større marked.

		Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
41061	Hospitering	0	100 000	100 000	100 000
		Innvilget 2017 trukket	Tilbake- 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
41061	Hospitering	0	0	0	0

Overskuddet på posten skyldes at pågangen til tilskuddsordningen er begrenset.

5.5.11 Salg, markedsføring og merkevarebygging

Mål for tilskuddsordningen:

- Økt omsetning av egenproduserte duodji for et større marked.

		Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
41063	Salg, markedsføring og merkevarebygging	895 625	900 000	900 000	4 375
		Innvilget 2017 trukket	Tilbake- 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
41063	Salg, markedsføring og merkevarebygging	895 625	0	0	895 625

Sametinget har som mål at duodji skal utvikles som en framtidsrettet og attraktiv næring i samiske områder. Sametinget har derfor gitt ett tilskudd til Duojáriid Ealáhussearvi for å videreføre MIS of Sápmi, merkevareratsing innen duodji. I dag er det ingen andre merkevareorganisasjoner innen duodji i Norge. Merkevareorganisasjonen skal ivareta markedsføring og salg på vegne av utvalgte duodjiprodusenter. Målet med merkevareratsingen er å skape lønnsomme og bærekraftige virksomheter.

5.5.12 Duodjiltak i forbindelse med jubileumsåret 2017

		Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
41064	Duodjiltak i fbm. med jubileumsåret 2017	300 000	300 000	300 000	0
		Innvilget 2017 trukket	Tilbake- 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
41064	Duodjiltak i fbm. med jubileumsåret 2017	300 000	0	0	300 000

Til jubileumsfeiringen Tráante 2017 hadde Sametinget satt av tilsammen kr 300 000 som duodjiorganisasjonene Sámiid Duodji og Duojáriid Ealáhussearvi kunne søke på. Sámiid Duodji fikk tilskudd til en duodjiutstilling i jubileumsuka, samt å lage den om til vandreutstilling etterpå. Sámiid Duodji og Duodjeinstituhtta samarbeidet om prosjektet, og det var 34 utstillere. Duojáriid Ealáhussearvi fikk tilskudd til å arrangere duodjimarked på Trondheim Torg i forbindelse med jubileumsmarkeringen. Formålet var å markedsføre og selge samisk duodji. Flere duodjiutøvere deltok på duodjimarkedet.

6 Kultur

Samfunns mål:

- Et allsidig kulturliv som styrker samisk samhörighet, identitet og språk, og bidrar til levende lokalsamfunn.

Samletabell - kultur

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Gode rammevilkår for samiske kunstnere	15 399 596	15 738 238	338 642
Samiske kulturinstitusjoner	84 790 755	84 112 000	-678 755
Samisk litteratur og medier	22 885 076	22 854 000	-31 076
Samisk idrett	2 766 000	2 766 000	0
Sum	125 841 427	125 470 238	-371 189

6.1 Et tydeligere ansvar for samisk kultur

Hovedmål:

- Sametinget er en viktig premissleverandør for utvikling av samisk kunst og kultur

Samarbeidet med ulike offentlige aktører er en viktig strategi for å oppnå hovedmålet for innsatsområdet. Sametinget har blant annet halvårige administrative kontaktmøtene med Kulturdepartementet. Tema på møtene er blant annet informasjonsutveksling og drøfting av aktuelle saker, status og oppfølging av ulike byggeprosesser, samt formidling av Sametingets budsjettbehov. I tillegg legges vanligvis et besøk til samiske kulturinstitusjoner i tilknytning til møtene, noe som gir institusjonene anledning til å presentere seg selv og sine behov og utfordringer. Kulturministeren deltok under Tråante 2017 i Trondheim og på Norsk Kulturråds årskonferanse.

Sametinget har over tid arbeidet med å øke offentlige aktørers ansvar og rolle i synliggjøring og styrking av samisk kunst og kultur. Gjennomføringen av jubileumsmarkeringen Tråante 2017 og kulturarrangement knyttet til jubileet gjennom året, samiske kunstners deltakelse på kunstutstillingen Documenta 14, engasjement for etablering av et internasjonalt kunstnerkollektiv i Máze, forberedelser for samisk deltakelse på bokmessen Frankfurt 2019, og valget av samisk kunst og kultur som tema på Norsk Kulturråds årskonferanse 2017 er gode resultat av dette arbeidet.

Office of Contemporary Art (OCA), Norway har initiert etablering av Máze Dáidda Siida som en egen stiftelse med et interimsstyre. Sametinget har støttet opp om dette arbeidet. Det er ønskelig å etablere et internasjonalt residenssenter som fokuserer på urfolkskunstnere, -kuratorer og -forskere. Kautokeino kommune har allerede avsatt det tidligere Máze kunstnerkollektivsbygget til dette formålet. Residensen må pusses opp og driftsmidler må på plass. OCA har allerede avsatt midler til programarbeid til denne residensen, samt initiert dialog med en rekke offisielle kunstorganisasjoner internasjonalt om fremtidige programmer. OCA har vært i dialog med Kulturdepartementet om å finansiere oppussingen av Máze Dáidda Siida, men departementet mener at Sametinget burde stå for

finansieringsløsninger. Máze Dáidda Siida er et sivil prosjekt og prosjektet må derfor være søknadsberettiget hos departementet på lik linje med andre tilsvarende prosjekt i Norge.

Sametinget har vært med i programkomiteen og i gjennomføringen av Kulturrådets årskonferanse som ble avholdt i Oslo 8.- 9. november. Årets konferanse hadde Samisk vrede som tema. Bakgrunnen var 100 års jubileumet og at Kulturrådet ville ha fokus på samisk kunst og kultur og dens anerkjennelse som en del av den nasjonale fortellingen. President Aili Keskitalo deltok med innlegg på årskonferanse. Presidenten påpekte blant annet at også norske institusjoner har ansvar for at den samiske kulturpolitikken ivaretas i Norge, og oppfordret norske institusjoner til å tenke over hva de kan gjøre for å løfte den samiske kunsten og kulturen innad i sin egen institusjon, samt til å samarbeide tettere med de samiske institusjonene for å gjennomføre prosjekter.

6.2 Gode rammevilkår for samiske kunstnere

Samletabell - gode rammevilkår for samiske kunstnere

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Samisk kunstneravtale	7 650 000	7 650 000	0
Joik og samisk musikk	3 153 400	2 500 000	-653 400
Joikeprosjekt	300 063	300 000	-63
Tilskudd til internasjonalt samisk filminstitutt	1 478 000	1 478 000	0
Tilskudd til Noereh!	200 000	200 000	0
Tilskudd til kulturtiltak	2 567 794	3 610 238	1 042 444
Tråante 2017	50 339	0	-50 339
Sum	15 399 596	15 738 238	338 642

6.2.1 Samisk kunstneravtale - avtale

Målsetning med kunstneravtalen:

- De samiske kunstnerorganisasjonene og de samiske kunstnerne har gode og forutsigbare rammevilkår for sin virksomhet.

Sametinget og Samisk kunstnerråd har inngått en samarbeidsavtale gjeldende for perioden 2016 - 2019. Formålet med samarbeidsavtalen er å etablere retningslinjer, ansvar og forpliktelser for årlige forhandlinger om samisk kunstneravtale, og øvrig samarbeid mellom partene om samisk kunstpolitikk. Som et ledd i samarbeidet avholdt partene i juni 2017 et dialogmøte der generelle kunst- og kulturpolitiske tiltak og utfordringer ble drøftet. Det er stor aktivitet innenfor kunstfeltet, og det er en god dialog mellom Sametinget og de samiske kunstnerorganisasjonene. Kunstneravtalen for 2018 ble godkjent av plenum i desember.

Over kunstfondet ble det tildelt støtte til 19 ulike prosjekt i 2016 for til sammen kr. 800 000 (tall for 2017 foreligger ikke før årsrapport er sendt inn til Sametinget).

En del av avtalen omfatter også kunstnerstipend som Samisk kunstnerråd tildeler. Det er til sammen 8 arbeidsstipend som løper i 2017. Det ble i 2017 tildelt 2 nye arbeidsstipend og ett seniorstipend. I

tillegg ble det tildelt 13 andre stipend. Det var kommet inn til sammen 126 søknader til de ulike stipendene i 2017.

6.2.2 Tilskudd til joik og samisk musikk - søkerbasert tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Samisk musikk og joik formidles og oppleves i samfunnet, både nasjonalt og internasjonalt

		Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
17012	Tilskudd til joik og samisk musikk	3 153 400	2 500 000	2 500 000	-653 400
		Innvilget 2017	Tilbake- trukket 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
17012	Tilskudd til joik og samisk musikk	3 379 600	226 200	0	3 153 400

Underskuddet på posten skyldes mange kvalifiserte søknader og tilbaketrekkninger av tidligere gitte tilsagn.

	Totalt antall	Antall innvilgede	Antall avslag
17012 Tilskudd til joik og samisk musikk	76 søknader	67 søknader	9 søknader

Det i 2017 gitt støtte til både moderne og tradisjonell samisk musikk. Mange av artistene er unge artister, blant annet har Marja Helena Fjellheim Mortensson, Felgen Orkester, ISÁK og Nils Rune Persen Utsi fått støtte. Det er også gitt støtte til flere utgivelser med joik, en tradisjonell juleplate på samisk og utgivelser med musikk for barn.

6.2.3 Joikesenter - prosjekt

I budsjettet 2017 ble det inn under posten skilt ut midler til et joikesenter prosjekt. I revidert budsjett ble dette definert som et prosjekt og det ble satt av kr 300 000 til prosjektet. Sametinget har initiert samarbeid med Samisk kunstneråd for å etablere et institusjonelt hjem for vuelie/luohti/vuolle. Det skal settes i gang en prosess. Prosessen skal involvere joikemiljøet og fokusere på tradisjonell musikkutøvelse. Prosjektet skal resultere i en rapport med anbefalinger rundt organisering og mandat til et institusjonelt hjem for vuelie/luohti/vuolle.

6.2.4 Tilskudd til Internasjonalt Samisk Filminstitutt- direkte tilskudd

Mål med tilskuddsordningen:

- Fremme samisk film og samiske filmskapere

Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI) fikk i 2017 fast driftstilskudd fra Sametinget. I tillegg fikk ISFI tilskudd på kr 4,54 mill. fra Kulturdepartementet. ISFI gir utviklings- og produksjonsstøtte til ulike filmtiltak, deriblant spillefilmer. ISFI deltar på en rekke internasjonale filmfestivaler der de viser og synliggjør samisk og urfolks film. En stor produksjon der ISFI var samarbeidspartner var Amanda Kernells film Sameblod som har fått stor oppmerksomhet, samt vunnet flere priser.

6.2.5 Tilskudd til Noereh! - direkte tilskudd

Mål med tilskuddsordningen:

- Bidra til flere kulturaktiviteter og møteplasser for og med samisk ungdom

Noereh!s hovedmål er å være en landsdekkende organisasjon for samisk ungdom uten noen politisk tilknytning og en møteplass for samisk ungdom. I forbindelse med årsmøtet arrangerer Noereh! seminarer og kurs. Kursene og seminarene omhandler de samiske språkene og dialektene samt workshops og foredrag om joik, kunst og organisasjonskompetanse.

Noereh! samarbeidet også med de samiske festivalene Márkomeannu og Riddu Riđđu, der de hadde ansvar for å gi et tilbud til de yngre festivaldeltakerne og skape møteplasser her. Dette inkluderte intimkonserter, drop-in språk- og joikekurs samt andre små arrangementer gjennom hele helgen. I tillegg har de samarbeidet med Ijahis Idja på finsk side for å promotere Sápmi Pride og for å synliggjøre og sette mer fokus på de samiske lesbiske, bifile, transseksuelle og homofiles rettigheter.

Organisasjonen er svært samfunnsengasjert og er tilstede på konferanser og møter de mener er aktuell for samisk ungdom å engasjere seg i så langt økonomien tillater det. De skriver også endel avisinnlegg i denne sammenhengen og samarbeider bredt med andre organisasjoner både over landegrenser og innad i Norge.

6.2.6 Tilskudd til kulturtiltak - søkerbasert tilskudd

Mål med tilskuddsordningen:

- Et godt og variert kunst- og kulturuttrykk som bidrar til et samisk mangfold

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
17100 Tilskudd til kulturtiltak	2 567 794	3 610 238	4 089 000	1 042 444
	Innvilget 2017 trukket	Tilbake- trukket 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
17100 Tilskudd til kulturtiltak	3 529 400	886 606	75 000	2 567 794

Overskuddet på posten skyldes tilbaketrukne og tilbakebetalte tilsagn.

	Total antall	Antall innvilgede	Antall avslag
17100 Tilskudd til kulturtiltak	108 søknader	61 søknader	47 søknader

Prioriteringer:

- «Kulturarrangement med fokus på samisk kultur og samfunnsdebatt som fremmer og formidler samisk kunst, kultur og litteratur.». 85 søknader 41 innvilget og 44 avslått.
- «Prosjekter/arrangementer som har relevans til Tråante 2017, og som planlegges gjennomført i 2017», har det kommet inn 13 søknader, 13 innvilget. Det har vært et bredt spekter av kulturtiltak, som utstillinger, teaterforestillinger, konserter etc.
- «Samiske filmproduksjoner» fire søknader, fire innvilget
- «Dubbing av barnefilmer til samisk», en søknad, en innvilget.

Den søkerbaserte ordningen kulturtiltak har seks prioriteringer som omhandler barn og unge. Disse prioriteringene har hatt liten søkerandel, og for en av dem kom det ingen søknader. Søknadsmassen fordelt på fem av prioriteringene var på sju søknader, hvorav tre ble innvilget.

6.2.7 Tråante 2017 - prosjekt

Målsetning:

- Å markere den historiske hendelsen i 1917 og formidle kunnskap om samene, samisk kultur og historie i et 100-års perspektiv.

Ved årsavslutning 2016 ble det avsatt kr 2 740 000 til 2017 for gjennomføring av Tråante. Posten viser et underskuddet. Sametinget arrangerte Tråante i samarbeid med Trondheim kommune og Nord- og Sør-Trøndelag fylkeskommune. Begge fylkeskommune og kommunen har bistått med finansiering. I tillegg har Sametinget fått bevilget tilskudd på kr. 100 000 fra Nordland fylkeskommune. Disse midlene er ikke blitt utbetalt til Sametinget og må derfor avsettes som fordring i balansen og inntektsføres på prosjektet i 2017.

Tråante 2017 var en historisk markering og en kulturell og kunstnerisk manifestasjon. En markering av 100 års kamp for samisk demokrati, rettferdighet og mangfold. Jubileumsfeiringen var todelt: For det første var det en hovedmarkering i jubileumsuka rundt den samiske nasjonaldagen 6. februar med Trondheim som vertsby, for det andre ble jubileumsåret 2017 feiret over hele det samiske bosettingsområdet, med bidrag fra en rekke enkeltpersoner, organisasjoner og offentlige institusjoner.

Tråante 2017 – prosjektet har vært et samarbeidsprosjekt mellom Sametinget, Nord- og Sør-Trøndelag fylkeskommuner og Trondheim kommune. Sametinget overtok ansvaret for gjennomføringen av prosjektet i mai 2016 fra Trondheim kommune. Prosjektet har vært finansiert av de nevnte partene i tillegg til en bevilgning fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Jubileumsuka i Trondheim var først og fremst en samisk feiring med politiske møter og kunstneriske bidrag fra alle deler av Sápmi, men også en nasjonal markering med tilstedeværelse av Kongehus, Storting og Regjering. Jubileumsuka vakte også internasjonal oppmerksomhet. Jubileumsuka hadde over 120 ulike arrangement som tydelig viste bredden i samisk kunst- og kulturliv. Interessen for de ulike arrangementene var stor, hvor det blant annet under åpningsseremonien på Torvet i Trondheim alene var om lag 6500 deltakere.

Det er utarbeidet en egen rapport for prosjektet Tråante 2017 og jubileumsåret og jubileumsuka. For mer informasjonen henvises det til denne rapporten.

6.3 Samiske kulturinstitusjoner som arena for formidling og opplevelse av samisk kultur

Samletabell - Samiske kulturinstitusjoner som arena for formidling og opplevelse av samisk kultur

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Festivaler	4 737 000	5 111 000	374 000
Teater	23 795 992	23 696 000	-99 992
Museer	36 362 000	36 362 000	0
Åpning av Østsamisk museum	200 000	200 000	0
Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner	16 847 000	17 234 000	387 000
Arenaer for kunst- og kulturformidling	2 848 763	1 509 000	-1 339 763
Sum	84 790 755	84 112 000	-678 755

6.3.1 Festivaler - direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Samiske festivaler som synliggjør, formidler og utvikler samisk kultur

Overskuddet på posten på kr 374 000 skyldes ikke tildelt tilskudd for 2017 til Lulesamisk uke og Alta Sami festival, da de ikke har oppfylt tildelingskriterier.

De samiske festivalene som får direkte tilskudd av Sametinget er meget varierte og alle har sine egne formål for hvorfor festivalen er opprettet og hvilket fokus den skal ha. Dette gjenspeiler seg både i valg av programprofil, kunstneriske og kulturelle uttrykksformer på booking av artister og annet programinnhold.

Samtidig som festivalene skaper samiske møteplasser for sine respektive områder, er de også arenaer som er med på å sette fokus på kritiske samfunnsspørsmål som har betydning for det samiske samfunnet, det være seg tabubelagte temaer eller andre aktuelle samfunnsspørsmål. Festivalene er ikke bare en arena for synliggjøring av samisk musikk, kunst og kultur de er også en arena der samiske artister og kunstnere møtes og skape nye nettverk. Det har oppstått mange nye prosjekter på tvers av sjangre og mellom artister over flere landegrenser som følge av festivalarenaene. De samiske festivalene er identitetsskapende og bidrar til å øke interesse for samisk kultur, kunst og musikk både for det samiske og det øvrige publikum. Dette viser at Sametinget gjennom tilskuddsordningen til festivaler på en god måte bidrar til å nå målet med å synliggjøre, formidle og utvikle samisk kultur.

Rapporter på besøkende og arrangement er fra 2016 siden rapport om 2017 kommer til Sametinget først i august 2018. Det må tas forbehold om oppgitte tall fordi festivalene har ulike systemer for registrering av besøkstall, i tillegg til at festivalene er så ulike og mangfoldige i størrelse og innhold.

	Márkomeannu	Riddu Riđđu Festivála:	Samisk uke i Tromsø	Alta Sami Festival
Antall besøkende	2 484 (antall betalende tilhørere/tilskuere: 766)	7 139 (arrangementsbesøk: 27 802)	4 000	Ikke oppgitt
Antall konserter	12	18	18	1
Antall øvrige arrangementer	37	97	18 (hvorav noen gikk flere ganger/dager. Samt 4 utstillinger)	8
Annet:	Institusjonen har hatt annen virksomhet, arrangement og konserter gjennom året utenom festivalprogrammet.	Men institusjonen har hatt annen virksomhet, arrangement og konserter gjennom året utenom festivalprogrammet		

	Raasten rastah/Sørsamisk kulturfestival	Musikkfestivalen i Kautokeino	Påskefestivalen i Karasjok	Julevsame vahkko
Antall besøkende	2 873 (Over 600 unike deltakere)	2 600	1 600	400
Antall konserter	4	6	5	0
Antall øvrige arrangementer	26	2	2	5
Annet:		Sámi Grand Prix er lagt under antall øvrige arrangementer og ikke under rene konserter. Antall besøkende er kun hentet fra de arrangementer som Musikkfestivalen i Kautokeino er arrangør eller medarrangør på i løpet av påsken	Antall besøkende er kun hentet fra de arrangementer som Påskefestivalen i Karasjok er arrangør eller medarrangør på i løpet av påsken	

Beaskan LuossaRock:

Denne festivalen fikk direkte tilskudd over Sametingets budsjett for første gang i 2017. Dette betyr at de ikke har rapportert for 2016 på antall besøkende, antall konserter eller øvrige arrangementer.

6.3.2 Teatre - direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- De etablerte samiske teatrene kan utvikle seg kunstnerisk, produsere scenekunst på høyt nivå og kan turnere med scenekunst som gir kulturopplevelser og synliggjør samiske språk.

Underskuddet på posten på kr 99 992 skyldes merforbruk på mulighetsstudie iht. Beaivváš Sámi Našunálateáhter.

Jubileumsmarkeringen Tråante 2017 i Trondheim var en anledning hvor disse tre samiske teatrene fikk presentert seg med forestillinger for et stort og bredt publikum, også i samarbeid med andre kulturinstitusjoner; med jubileumsforestillingen «Jielemen Aavoe», forestillingene «Elsa Laula», «Plupp en joikikal» og «Lohkkat nollij».

Sametinget har over mange år arbeidet opp mot regjeringen for å få et nytt bygg til Beaivváš. Forholdene er helt kritiske for teateret allikevel har ikke regjeringen prioritert finansiering av et slikt bygg. På oppdrag fra Sametinget utarbeidet Statsbygg en mulighetsstudie for et nytt teaterbygg til Beaivváš Sámi Našunálateáhter. Studiens konklusjon var at behovene for nye lokaler er godt begrunnet. Både eget nybygg og et nybygg med samlokalisering med Samisk videregående skole (SVGS) er vurdert som gode og realistiske alternativer. Regjeringen ga i oktober Statsbygg et oppdrag om en oppfølgingsstudie hvor samlokaliserings-alternativet og et alternativ der begge institusjonene får hvert sitt nybygg, skal utredes. Oppfølgingsstudien ventes ferdigstilt våren 2018.

Tall presentert her er basert på innrapporterte tall for 2016 fordi Sametinget mottar tall for 2017 i august 2018.

	Beaivváš Sámi Našunálateáhter	Áarjelhsaemien Teatere	Sámi Mánáid Teáhter
Antall forestillinger	136 (5 egne produksjoner, 4 samarbeidsproduksjoner)	49 (samt 5 workshops og div. annet)	Ikke oppgitt (antall produksjoner: 4)
Antall forestillinger på samisk	136	De fleste er delvis på samisk	Ikke oppgitt (antall produksjoner på samisk: 4)
Antall forestillinger for barn og unge på samisk	31 (2 produksjoner/samarbeidsproduksjoner)	40	Ikke oppgitt (antall produksjoner for barn og unge: 4)
Antall publikum	12 080	4 049 (hvor av 2 574 barn/unge i prosjekt og forestillinger)	Ikke oppgitt

6.3.3 Museer - direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- At de samiske museene er faglig sterke innenfor områdene forvaltning, forskning, formidling og fornying.

De samiske museene jobber faglig godt innen de 4 F'ene; Formidling, Fornyning, Forskning og Forvaltning. De deltar i Samisk museums­slag og Samisk museums­nettverk. Videre har det blitt jobbet godt og intenst med fordelingen av gjenstander i Bååstede, der de fleste gjenstandene er fordelt. Norges museums­forbund arrangerte Det nasjonale museums­møtet i Fredrikstad, der det var stort fokus på samisk innhold i museer samt samiske museer og deres rammevilkår.

	Árran julev- sáme- guovdda sj	Saemien Sijte	RiddoDuottar Museat	Tana og Varanger museumssi da	Várdobáiki	Senter for Nordlige folk
Antall prosjekter og arrangeme nt	28	28	19	56	7	15
Antall besøkend e totalt	2 086	1 699	9 930	26 811	679	8 450
Av disse barn og unge	310	329	Ikke registrert	2 643	125	Ikke registrert
Annet	Árran lulesamisk senter ble nominert til prisen Årets museum 2017, og har jobbet aktivt med tematikken rundt tabubelagt e temaer i samfunnet generelt, med fokus på seksuelle overgrep.	Saemien Sijte har lagt ned mye tid og økonomiske midler for å få en oppstartsbevilgning til nytt bygg. I tillegg deltok Saemien Sijte aktivt i forbindelse med Tráante 2017.	RiddoDuottarMus eat har innredet nytt kunstmagasin i leide lokaler, som i dag inneholder 1202 kunstverk. De ferdigstiller arbeide med å registrere og fotografere disse. Nordnorsk kunstmuseum vant prisen Årets museum 2017, men valgte å dele den med RiddoDuottarMus eat for fokuset på det ikke- eksisterende Samisk kunstmuseum.	Tana og Varanger museumssiida har kjøpt inn den private Bang- samlingen med over 400 kunstverk av John Savio. Deler av kunstsamlinga er stilt ut ved Savio-museet. Á'vv Skoltesamisk museum ble åpnet etter mange års arbeid med selve bygget og basisutstillinga.	Várdobáiki har jobbet med kjøp av nytt bygg i Evenskjer. De har fått lånegaranti fra Sametinget for å sikre husleiekostnade ne	Senter for nordlige folk lanserte nettportalen www.sjøsamene. no, der de formidler ulike sjøsamiske tema. Publikum oppfordres til å dele sine historier der.

Samisk museumslag:

Samisk museumslag (som er en medlemsorganisasjon for samiske museer og museer som jobber med samisk kulturvern og kulturhistorie) har slått seg sammen med Samisk museumsnettverk, siden de stort sett har de samme medlemmene. De jobber sammen både museumspolitisk og -faglig. I 2017 arrangerte de, sammen med Bååstede-prosjektet, en utstilling under Tráante 2017. Denne utstillinga

er på vandring rundt til ulike museer. De arrangerte også fagseminar og -samling for de samiske museene i Alta i september.

Bååstede:

Bååstede-prosjektet v/Norsk folkemuseum har tilrettelagt for fordelingen av gjenstandene og jobbet med forbyggende konservering. I 2017 ble om lag 2/3 av de noe over 4000 gjenstandene fordelt til de samiske museene. Selve tilbakeføringen blir gjennomført når museene er i stand til å ta imot gjenstandene, og når midler til konservering, pakking og transport foreligger. Dette kan skje tidligst fra høsten 2018 og i årene framover men er avhengig av finansiering fra regjeringen.

6.3.4 Åpning av Ä'vv Saa'mi mu'zei/Skoltesamisk museum - prosjekt

16.juni 2017 ble Ä'vv Saa'mi mu'zei/Skoltesamisk museum i Neiden åpnet. Ä'vv betyr solens gjenspeiling. Flere hundre personer var tilstede og overvar den høytidelige overrekkelsen av husnøkkelen fra Statsbygg til den eldste i Neiden. Basisutstillinga «Skoltelandet» er en reise i skoltlesamisk historie med omlag 300 utstilte gjenstander.

6.3.5 Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner - direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- De samiske institusjonene som arena for formidling og opplevelse av samisk kultur

Overskuddet på posten på kr 387 000 skyldes at tilskudd til Vilgesvárre ikke er tildelt samt at tidligere gitt tilskudd er tilbaketrasket. Det er 16 ulike samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner som får direkte tilskudd over Sametingets kulturbudsjett. Driftstilskuddene varierer etter institusjonens størrelse og virksomhet, fra Villmarkscampen i Tollådal (Beiarn kommune) til Samisk senter for samtidskunst (Karasjok kommune).

Felles for alle er at de formidler samisk kunst, kultur og kulturarv. De formidler til barnehager, skoler og et voksent publikum. Det arrangeres konserter, utstillinger, seminarer og andre publikumsrettede tilbud. Ofte skjer det i samarbeid med språksentra, museer, organisasjoner og kommuner. Disse tilbudene er med på å synliggjøre de kreative og engasjerte sivile samiske lokalsamfunn og kunst- og kulturutøvere.

6.3.6 Tilskudd til arenaer for kunst og kulturformidling - søkerbasert tilskudd

Mål med tilskuddsordningen:

- Samiske institusjoner er nyskapende og innovative formidlere av samisk kunst, kultur og kulturarv

		Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
17300	Arenaer for kunst- og kulturformidling	2 848 763	1 509 000	1 959 000	-1 339 763
		Innvilget 2017 trukket	Tilbake- 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
17300	Arenaer for kunst- og kulturformidling	3 160 250	311 487	0	2 848 763

Underskuddet på posten skyldes tilbaketrunkne tilsagn og merforbruk.

	Total antall	Antall innvilgede	Antall avslag
17300 Arenaer for kunst og kulturformidling	27 søknader	24 søknader	3 søknader

Det er kun institusjoner som mottar direkte støtte over Sametingets budsjett som kan søke om støtte over arenaordningen. I 2017 hadde ordningen to prioriteringer: «Tilskudd til aktiviteter som går ut over ordinær virksomhet som driftstilskuddet skal dekke, og som bidrar til en langsiktig utvikling av samiske institusjoner» og «Prosjekter/tiltak som har relevans til Tråante 2017 og som planlegges gjennomført i 2017».

Sametinget ser nødvendigheten av at de samiske institusjonene får mulighet for utvikling og fornying. Gjennom dialog har institusjonene lagt frem sine behov, og Sametinget har i størst mulig grad gitt veiledning for å finne best mulig løsning på de behov som er meldt inn. I overvekt av søknadene har fokus vært at institusjonene satser på langsiktig utvikling.

Søknadsmassen fra institusjonene viser et mangfold av virksomhet. Naturlig nok har flere av søknadene hatt fokus på Tråante 2017. Institusjonene har vært opptatt av å gjennomføre gode og samfunnsnyttige prosjekter både for de samiske samfunnene de representerer, samt formidling av samisk kultur til omverdenen for øvrig.

6.4 Samisk litteratur og medier

Samletabell - Samisk litteratur og medier

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Forfatterskap	700 000	700 000	0
Tilskudd til utvikling og fremming av litteratur	5 459 327	5 500 000	40 673
Tilskudd til samiske forlag	2 892 992	2 893 000	8
Samiske medier	4 273 000	4 273 000	0
Tilskudd til samiske bokbusser	9 388 000	9 388 000	0
Konferanse om samisk litteratur og kultur	171 757	100 000	-71 757
Sum	22 885 076	22 854 000	-31 076

6.4.1 Forfatterskap - prosjekt

Mål med prosjektet:

- Rekruttere flere samiske forfattere som skriver på samisk og om samisk samtidig
- Forfatterskapsprosjektet/forfatterstudiet ble initiert av Sametinget og Sámi Girječáliid Searvi (SGS) etter innspill fra de samiske forfatterne om at det i dagens samiske samfunn mangler samiskspråklig skjønnlitteratur skrevet av og for unge. Formålet med prosjektet var å stimulere til flere skjønnlitterære bokutgivelser med mål om å rekruttere forfattere som skriver på samisk.

Forfatterstudiet avsluttet i februar 2017 sin første periode. Perioden har vært på 2 år der det har vært 8 deltakere som har møttes til samlingsbasert opplæring der deltakerne har gjennomgått flere temaer innen litteratursjangeren. Av de 8 deltakerne har 3 stykker levert ferdige samiskspråklige bokmanus til forlag for utgivelse. Alle ble utgitt i 2017 og er skrevet i en sjanger som passer til ungdom. Deltakerne rapporterer om økt skrivevillighet. I tillegg har deltakerne skrevet en novellesamling der alle har skrevet en tekst som ble utgitt i 2017, i forbindelse med Tråante 2017 feiringen.

Det er startet opp et nytt prosjekt som skal gjennomføres i samme form som første runde. Navnet på prosjektet er endret til Čális fal og det er tatt opp 8 nye studenter som har hatt sin første samling i november 2017. Čális fal skal ha et løp over 2 år.

6.4.2 Tilskudd til utvikling og fremming av litteratur - søkerbasert tilskudd

Mål med tilskuddsordningen:

- Utgivelse av kvalitativ god litteratur som er tilgjengelig på samisk

		Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
17010	Tilskudd til utvikling og fremming av litteratur	5 459 327	5 500 000	5 800 000	40 673
		Innvilget 2017	Tilbake- trukket 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
17010	Tilskudd til utvikling og fremming av litteratur	6 217 100	642 773	115 000	5 459 327

Overskuddet på posten skyldes tilbaketrunkne og tilbakebetalte tilsagn.

	Totalt antall	Antall innvilgede	Antall avslag
17010 Tilskudd til litteratur	26 søknader	24 søknader	2 søknader

Det vil utgis flere utgivelser enn innvilgede tilsagn totalt sett da noen av søknadene er av slik karakter at det er snakk om flere utgivelser i ett prosjekt. Eksempelvis kan det nevnes at tilskudd til Bamsebladet til samisk vil være en utgivelse av en serie på 18 blader. I tillegg vil tilskuddet til oversettelser av flere ungdoms- og barnebøker til sørsamisk utgjøre minimum 5 utgivelser. Det er også noen barnebøker som utgis på både nord-, lule- og sørsamisk enten i samme utgivelse eller i form av 3 utgivelser. I 2017 har det vært fokus på originallitteratur i så stor grad som mulig. Det er

også fokus på å gi tilskudd til utgivelser på nord-, lule- og sørsamisk i størst mulig grad i tillegg til tilskudd til alle litterære sjangre innen skjønnlitteratur og faglitteratur.

6.4.3 Tilskudd til samiske forlag - søkerbasert tilskudd

Mål med tilskuddsordningen:

- Bidra til å styrke den samiske forlagsbransjen.

		Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
17040	Samiske forlag	2 892 992	2 893 000	2 893 000	8
		Innvilget 2017 trukket	Tilbake- 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
17040	Samiske forlag	2 892 992	0	0	2 892 992

	Total antall	Antall innvilgede	Antall avslag
17040 Samiske forlag	5 søknader	5 søknader	0 søknader

6.4.4 Samiske medier - direkte tilskudd

Mål med tilskuddsordningen:

- Et mangfold av samiske medier som synliggjør samisk språk, kultur og samfunnsliv

Det er viktig for Sametinget å bidra til å bygge opp og styrke samiske medier. I en tid da mediemangfoldet tar en større og større plass er det spesielt viktig at samiske medier kan være med på å bidra til samfunnsengasjement og samfunnsdebatt. I et språkbevarings- og språkutviklingsperspektiv har de samiske mediene også et spesielt potensial til å synliggjøre de samiske språkene, både gjennom skriftlige medier, etermedier og gjennom å ta i bruk de nye mulighetene som internett gir.

Sametinget har til mål om å ha et større fokus på medieområdet, og tar sikte på å utarbeide en satsing og utforming av en fremtidig politikk på dette området i 2018.

6.4.5 Tilskudd til Samiske bokbusser - direkte tilskudd

Mål med tilskuddsordningen:

- Gode og lett tilgjengelige samiske bibliotekjeneste til hele den samiske befolkningen og andre.

Da Sametinget først får rapporter fra organisasjonene i august 2018 om aktivitetene i 2017 rapporterer vi på 2016 tall her. Bokbussene rapporterer på utlån hvert år, men det er ulik måte å rapportere utlån på derfor er det vanskelig å sammenligne bussenes utlånstill.

	Bestand - materiale på samiskspråk	Utlån - samisk språklig materiale	Utlån - litteratur om samiske forhold på andre språk	Antall samisk kulturarrangement	Samisk kompetanse på bokbussen
	2016 (2015)	2016 (2015)	2016 (2015)	2016 (2015)	
Sørsamisk bokbuss	3 989 (4 040)	1 486 (1 407)	5 287 (2 805)	23 (16)	Samisk språkkomp.
Troms	454 (445)	160 (111)	50 (40)	25 (27)	Samarbeid med bl.a. Várdobáiki
Sør-Trøndelag	485 (439) (barn) 597 (567) (voksen)	303 (342)	270 (202)	14 (4)	Tar samisk språkkurs
Kåfjord	553 (569) (95% av samlingen er lånt inn fra samisk bibliotekjeneste)	188	Kan ikke ta ut slik statistikk	27 (24)	Samarbeid med samisk bibliotekjeneste
Nesseby	1 514 (1 488)	419 (503)	Kan ikke ta ut slik statistikk	18 (23)	Samisk språkkomp.
Kautokeino	Ikke slik statistikk i det finske bibl.systemet	Ikke slik statistikk i det finske bibl.systemet	Ikke slik statistikk i det finske bibl.systemet	Ikke slik statistikk i det finske bibl.systemet	Samisk språkkomp.
Tysfjord	Mangler statistikk	Mangler statistikk	Mangler statistikk	Mangler statistikk	Samisk Språkkomp.

De fleste av bokbussene har ansatte med samiskspråklig kompetanse. Mange jobber også i samarbeid med andre samiske institusjoner i deres område for å få hjelp til bl.a. samiske arrangement. Kjørerutene tilpasses jevnlig slik at alle kan benytte tjenesten, også de samiske brukerne i området. Sametinget hadde årlig kontaktmøte med bokbussene i september.

6.4.6 Konferanse om samisk litteratur og kultur - konferanse

Underskuddet på posten på kr 71 757 skyldes at bevertningskostnadene ble større enn beregnet.

Konferanse om samiske litteratur ble arrangert på Samisk Høgskole i Kautokeino i september 2017.

6.5 Samisk idrett

Mål for innsatsområdet:

- Sikre bredde innen samisk idrett

Samletabell - samisk idrett

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Samisk idrett	2 766 000	2 766 000	0

6.5.1 Samisk idrett - direkte tilskudd

Mål med tilskuddsordningen:

- Bidra til et mangfold av idrettsaktiviteter

I tillegg til Sametingets egen bevilgning til samisk idrett er det bevilget kr 750 000 av Kulturdepartementet til samisk idrett (spillemidler). Bevilgningen er videre tildelt Sámiid valáštallanlihttu- Norga/Samenes idrettsforbund-Norge (SVL-N) og Sámi heargevuodinlihttu/Samisk reinkappkjøringsforbund (SHL).

De tre samiske idrettsorganisasjoner som mottar direktetilskudd over Sametingets budsjett, er med på å samle samiske barn og unge, og også voksne, til et mangfold av idrettsaktiviteter.

Sametinget støtte til samisk ungdoms deltakelse i Arctic Winter Games som arrangeres annet hvert år. I 2016 ble AWG arrangert på Grønland, og AWG i 2018 arrangeres i Canada.

Sametinget er opptatt av at rammevilkårene for reinkappkjøring og lassokasting skal være best mulig. Sametinget har derfor bidratt med økonomiske midler for fullfinansiering av Duottar Hearggit sitt reinkappkjøringsanleggsprosjekt i Kautokeino. Dette anlegget har også fått spillemiddelfinansiering gjennom Finnmark fylkeskommune.

Sametinget og de tre samiske idrettsorganisasjonene satt i gang i 2016 en prosess der målet er å samle de tre organisasjonene under en felles paraplyorganisasjon. Formålet med dette er å sikre størst mulig idrettslig aktivitet med de midlene som Sametinget overfører samisk idrett, og å gi de samiske idrettsorganisasjonene en større selvbestemmelse over midlene som bevilges til samiske idrettsformål. Denne prosessen har foregått i 2017, og partene er innstilt på å få på plass denne omorganiseringen i løpet av 2018.

7 Kulturminnevern

Hovedmål:

- Sikring av kulturminner og formidling av kunnskapen de inneholder er for å sikre og videreføre samisk kultur.

Samletabell - kulturminnevern

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Forvaltning av samiske kulturminner	2 698 259	3 175 000	476 740
Sum	2 698 259	3 175 000	476 740

7.1 Rammebetingelser for samisk kulturminnevern.

Samisk kulturminneforvaltning

Arbeidet med samisk kulturminnevern har i 2017 vært preget av to store saker: endring av 100-års grensa i kulturminneloven og regionreformen.

Endringen av 100-års grensa ble behandlet i Sametingets plenum i desember 2016. Konsultasjoner med Klima- og miljødepartementet ble gjennomført i slutten av året. I denne forbindelse ble det oppnådd enighet om at den nye fredningsgrensen fastsettes til 1917 noe som innebærer at alle samiske kulturminner eldre enn 1917 automatisk er fredete etter kulturminnelovens bestemmelser. Regionreformen er en omfattende reform som også vil berøre den samiske kulturminneforvaltningen. Det ble i løpet av året gjennomført konsultasjoner om regionreformen, der kulturminnevern var en del av konsultasjonene. Det ble enighet om at Sametinget får overført den samme myndighet og de samme forvaltningsoppgaver som de nye regionene. Det som gjenstår er å bli enige om hvordan oppgavene overføres. Dette skal løses gjennom konsultasjoner når de nye regionenes myndighet og forvaltningsoppgaver er vedtatt.

Sametinget og Finnmark fylkeskommune har utarbeidet en felles regionalplan for kulturminner og kulturmiljø i Finnmark. Planen skal danne grunnlag for en helhetlig forvaltning og videreutvikle samarbeidet mellom Sametinget, fylkeskommunen, kommunene og andre parter som forvalter og formidler kulturminner i Finnmark. Planen har vært ute på en bred høring i 2017. Sametinget og Finnmark fylkeskommune behandlet høringsinnspillene og gjennomførte et høringsseminar om planen. Dette har resultert i en omforent kulturminneplan som ble vedtatt i Finnmark fylkesting i desember 2017 og vil behandles i Sametingets plenum i mars 2018.

7.2 Forvaltning av kulturminner

Samletabell - forvaltning av kulturminner

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Tilskudd til samisk kulturminnevern	2 121 589	2 400 000	278 411
Østsamisk kulturmiljø i Skoltebyen	0	200 000	200 000
Skjøtsels- og formidlingsarbeid på Ceavccageadgi/Mortensnes	373 512	375 000	1 488
Registrering av samiske bygninger	10 136	0	-10 137
BARK	186 080	200 000	13 920
KULA	6 942	0	-6 942
Sum	2 698 259	3 175 000	476 740

Aktiviteten knyttet til samisk kulturminnevern var stor også i 2017. I løpet av året ble det sendt ut 2525 utgående brev med uttalelser i ulike plansaker og andre saker der samiske kulturminner kunne bli berørt.

I forbindelse med disse sakene ble det varslet og gjennomført 117 befaringer av ulik størrelse og karakter, herunder for eksempel reguleringsplaner, hyttesaker, småkraftverk, militære skytefelt, skogsveier, nydyrkinger samt andre næringstiltak. Listen er ikke uttømmende. Noen av de større sakene som ble befart var områdereguleringsplan for Normannseth i Gamvik kommune, Klubben næringspark i Lenvik kommune, deponiområder for ny E6 i Sørfold kommune samt Haltdalen skyte- og øvingsfelt i Holtålen kommune. Av kontrollbefaringer kan nevnes en nærmere undersøkelse av lbestad gamle kirkegård, som har et stort behov av skjøtsel av blant annet eldre gravminner på kirkegården. Ved feltarbeidet ble det registrert til sammen 509 nye samiske kulturminner.

Nye samiske kulturminneregistreringer i 2017:
Totalt 509.

Sametinget har i en årrekke gjort registreringer i nasjonalparker og verneområder, dette på oppdrag for Fylkesmannen og styrene for verneområdene. Dette har først og fremst vært knyttet til forvaltningsplaner for verneområdene. Nasjonalparker og verneområder i Sápmi er følgelig også samiske bruks- og bosettingsområder som oftest har vært dårlig undersøkt fra kulturminneforvaltningens side. Det er derfor ofte behov for bedre kartlegging av kulturminnene for å

øke kunnskapen om kulturminnebestanden i verneområdene og for å kunne forvalte dem på en riktig måte, for eksempel i forbindelse med ulike tilretteleggingstiltak som planlegges.

I Troms pågår et slikt prosjekt i Rohkunborri nasjonalpark i Bardu i samarbeid med Troms fylkeskommune hvor oppdragsgiver er nasjonalparkstyret. I år ble det registrert i området rundt Geavdnjajávri, der det ikke var gjort kulturminneundersøkelser siden 1970. Det ble registret forskjellige typer fangstanlegg (fangstgropsystemer og čilat/skyteskjul), teltboplasser og matgjemmer. De fleste kulturminnene ligger langs turstier. Nasjonalparkstyret ønsker gjerne å formidle kulturminner, eventuelt i form av skilting. Arbeidet vil bli videreført neste år forutsatt finansiering av arbeidet.

Arbeidet med skjelettmaterialet fra Gravholmen i Pasvik i Sør-Varanger kommune er ennå ikke sluttført. Det har vært en del kontakt mellom Sametinget og Universitet i Oslo i løpet av året, men det er fortsatt ikke tatt noen avgjørelse for hva som skjer med levningene videre. Sametinget mener imidlertid at det er viktig at alle forhold rundt saken blir avklart på en riktig måte før en avgjørelse tas og at alle som er berørte av saken uttale seg før den tid. Dette inkluderer for eksempel samer som i dag bor på finsk side av Sápmi.

7.2.1 Tilskudd til samisk kulturminnevern - søkerbasert tilskudd

Mål med tilskuddsordningen:

- Styrke kunnskapen om samisk tradisjon og historie samt grunnlaget for bevaring og vern av samiske kulturminner.

		Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
35000	Samisk kulturminnevern/bygn.vern.	2 121 589	2 400 000	2 400 000	278 411
		Innvilget 2017	Tilbake- trukket 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
35000	Samisk kulturminnevern/bygn.vern.	2 666 000	544 411	0	2 121 589

Overskuddet på posten skyldes tilbaketreknings og tilbakebetaling av ikke gjennomførte prosjekter.

	Totalt antall	Antall innvilgede	Antall avslag
35000 Tilskudd til samisk kulturminnevern	25 søknader	17 søknader	9 søknader

Det er gitt tilskudd til 17 ulike prosjekter innenfor Sametingets egen tilskuddsordning. Resultat av tilsagnene kommer ofte ikke fram samme året som de ble tildelt. Mange nye registreringer av samiske kulturminner er registrert i Riksantikvarens sentrale kulturminnedatabase i 2017, som resultat av Sametingets tidligere tilsagn før 2017.

I 2017 ble det gitt tilsagn til 5 prosjekt med formål å registrere kulturminner. Ett av registreringsprosjektene fra 2017 er sluttført og kulturminnene lagt inn i Askeladden. De 5 prosjekter som har fått støtte i 2017 er i områder som er lite undersøkt for samiske kulturminner.

Mange av tilskuddene er til fredete eller verneverdige bygninger og bygningsmiljø. Flere av disse har særskilt betydning for samiske lokalsamfunn, slik som naustrekka i Løkvollfjæra i Kåfjord kommune. Det er også tildelt midler for å utarbeide skjøtselsplaner og restaureringsplaner for samiske bygninger og bygningsmiljø.

Ett prosjekt innen dokumentasjon av minner og historier knyttet til 2.verdenskrig slik som brenningen, evakueringen og gjenoppbyggingen av Nord-Troms og Finnmark fikk tilsagn i 2017. Dette prosjektet er påbegynt, men ikke slutført.

Av prosjekter som knytter seg til samarbeidsavtaler mellom Sametinget og fylkeskommunene innenfor samisk kulturminnevern ble det i år avsluttet ett større prosjekt; Spildra i Kvænangen.

7.2.2 Direktetilskudd til Sametinget til fredede bygninger i privat eie (Statsbudsjettet Post 71) - søkerbasert tilskudd

I tillegg til Sametingets egen bevilgning til posten samisk kulturminnevern har vi fått bevilget kr 2 200 000 fra Riksantikvaren til tilskuddsmidler til bevaring av fredete bygninger i privat eie. Av denne bevilgningen er forbruket på kr 2 030 000 i 2017 og resterende bevilgning på kr 170 000 er avsatt til 2018. I tillegg til denne avsetning ble det ved årsavslutning 2016 avsatt kr 840 000 til dette. Totalt er det avsatt kr 1 010 000 til 2018 for arbeidet med bevaring av fredete bygninger i privat eie.

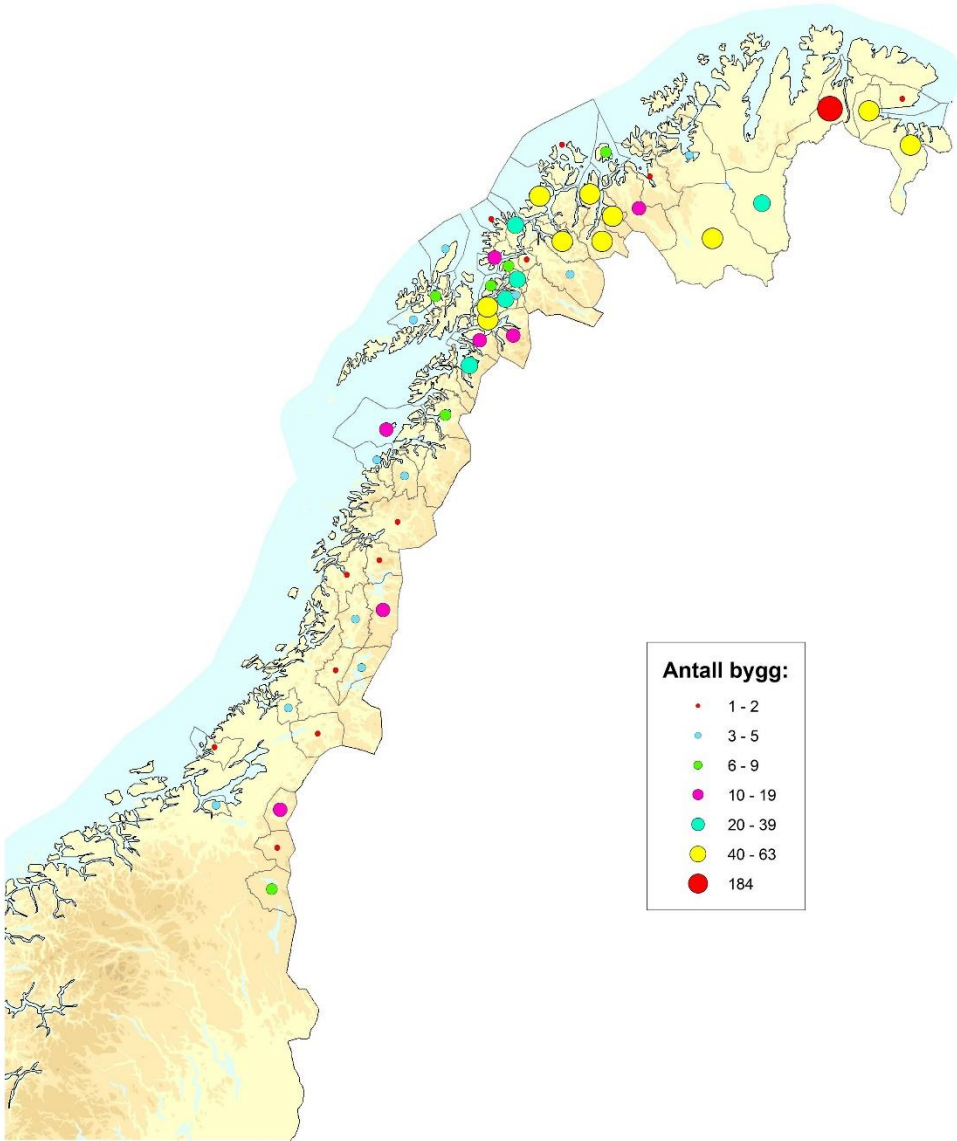
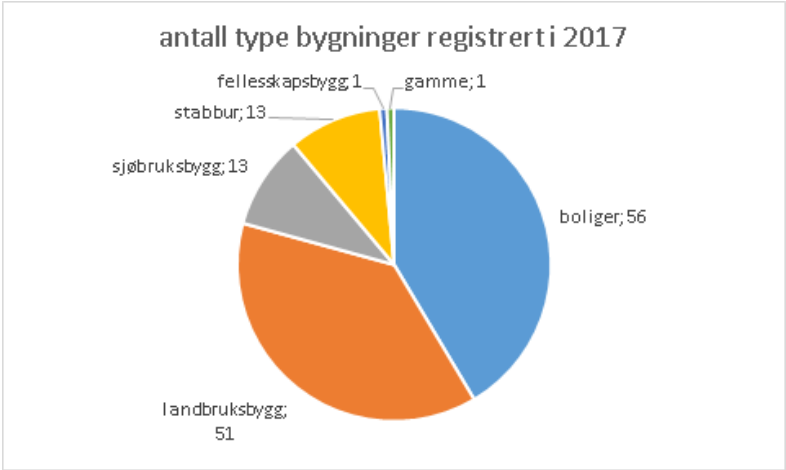
Det ble i 2017 gitt tilskudd til 8 istandsettingsprosjekter og 2 restaureringsplaner. Kun ett tilskuddsprosjekt er gjennomført, mens de øvrige har søkt ett års utsettelse.

7.2.3 Bygningsvernprosjektet i regi av Riksantikvaren

Sametinget har i 2017 fått bevilget kr 4 200 000 til registrering av samiske bygninger. Av bevilgningen er kr 2 800 000 inntektsført på denne posten i 2017, resten av bevilgningen er avsatt til 2018. I tillegg ble det i 2016 avsatt kr 1 998 000 til prosjektet, denne avsetningen er inntektsført i på denne posten i 2017.

Sametinget har i prosjektet identifisert og registrert gamle samiske bygninger bygd før 1925. Formålet for prosjektet har vært å skaffe oversikt over fredete samiske bygninger i Norge. I løpet av prosjektperioden fra 2011 - 2017 har det blitt registrert i underkant av 1000 bygninger, fra Røros i sør til Tana i nord. I august ble avslutningen av det samiske bygningsregistreringsprosjektet markert på Gállogieddi friluftsmuseum i Evenes kommune. H.K.H. Kronprins Haakon deltok på markeringen.

Registreringene bidrar til å synliggjøre samisk kultur og identitet både lokalt og nasjonalt. Registreringene har lagt grunnlaget for en fremtidig forvaltning av byggene, og Sametinget skal sammen med Riksantikvaren og Klima og miljødepartementet følge opp dette viktige arbeidet. I 2017 ble det registrert 135 bygninger.

7.2.4 Østsamisk kulturmiljø i Skoltebyen - prosjekt

Overskuddet på posten på kr 200 000 skyldes at innsatsene i Skoltebyen i 2017 stort sett har omfattet ordinær skjøtselsarbeid på kulturminneområdet og ved Skoltefossen. På grunn av kapasitetsutfordringer har det ikke vært mulig å igangsette noen større restaurerings- eller skjøtselstiltak i området i 2017.

7.2.5 Skjøtsels- og formidlingsarbeid på Ceavccageadgi/Mortensnes kulturminneområde - prosjekt

Skjøtselsarbeidet på Ceavccageadgi/Mortensnes kulturminneområde utføres i praksis av Varanger samiske museum i samforståelse med Sametinget. Bevilgningen er godt til oppstart av arbeid med oppgradering av parkeringsplassen og området rundt informasjonsbygget. Første del av avtalen på oppgradering av parkeringsplass er utbetalt, resterende midler på kr 180 000 avsettes til 2018. Utbedringen skal bidra til et bedre tilrettelagt område med gode fasiliteter for besøkere.

Ceavccageadgi/Mortensnes kulturminneområde inngår i Várjjat siida, som Sametinget i samarbeid med andre ønsker å få inn på UNESCO's verdensarvliste. I 2017 har Sametinget fortsatt dialogen med Riksantikvaren om arbeidet med grunnlagsdokumentene for verdensarvområdet. De unike universelle kulturminneverdiene, den store mengden samiske kulturminner og den store tidsdybden Várjjat siida besitter, gjør at området bør være en del av vår felles verdensarv.

7.2.6 BARK - Prosjekt

Ved årsavslutning 2016 ble det avsatt kr 900 000 til BARK-prosjektene. Av de avsatte midlene er kr 146 000 inntektsført på prosjektet i 2017 på grunn av forbruket. I tillegg har Sametinget fått bevilget kr 495 000 og kr 32 000 til BARK-prosjektet i 2017. Av disse midlene er kr 495 000 inntektsført på denne posten og resten avsatt i 2017. Totalt er det avsatt kr 786 000 til BARK-prosjektene til 2018.

Spildra kultursti i Kvæningen i Troms

Sametinget har sendt sluttrapport til Riksantikvaren for tilskuddsmidler til etablering av kultursti på Spildra i Kvæningen. Langs stien fra Rappvik til Skagedalen er det satt opp flere kulturhistoriske informasjonsskilt. Dette samarbeidet mellom Sametinget, Troms fylkeskommune og Spildra grendelag har pågått siden 2012 og ble avsluttet i 2017. Kulturstien er et viktig bidrag for å synliggjøre sjøsamisk kulturhistorie i et område med sterk fornorskning. Flere sårbare og sjeldne samiske kulturminner er gjennom prosjektet blitt sikret for framtidige generasjoner. Det er planlagt åpning av kulturstien våren 2018.

Saltfjellet kultursti i Nordland

Sametinget har arbeidet videre med realiseringen av kultursti på Saltfjellet. 6 store informasjonsskilt og flere mindre skilt skal settes opp. Disse skal stå på Røkland, Storjord, Saltfjellet hotell, Stødi, Polarsirkelsenteret og bomstasjonen ved Stokkabekken. Prosjektet er et samarbeid mellom Sametinget, Nasjonalparkstyret, Nordland nasjonalparksenter, Saltdal kommune og Statens vegvesen. Det skal tilrettelegges et bredt utvalg av samiske kulturminner, blant annet teltboplasser, stallotuffer, fangstgroper, barktatte trær, gammer og et offersted.

Trollene i Trollholmsund i Porsanger i Finnmark

Arbeidet med plan for tilrettelegging og skjøtsel av Trollene i Trollholmsund i Porsanger er videreført i samarbeid med Porsanger kommune. Trollene er et populært turformål. Det vakre landskapet rommer mange samiske fortellinger knyttet til de naturdannede dolomittfigurene. I tillegg til kulturhistorisk skilting skal prosjektet hindre forsøpling og slitasje. Sametinget har tidligere utarbeidet en plan for skjøtsel og tilrettelegging som var grunnlag for å søknad til Riksantikvaren om midler i 2017. Søknaden ble innvilget.

Skorpa kirkegård i Kvænangen i Troms

Det er levert rapport til Riksantikvaren for Sametingets arbeid på Skorpa kirkegård. Arbeidet med å restaurere gamle trestøtter på den samiske kirkegården er gjort i samarbeid med Nord-Troms museum.

7.2.7 Kulturlandskap av nasjonal interesse (KULA)

Ved årsavslutning 2016 ble det avsatt kr 150 000 til KULA-prosjektet. Av de avsatte midlene er kr 150 000 inntektsført på prosjektet i 2017. I tillegg har sametinget fått bevilget kr 100 000 til KULA-prosjektet i 2017. Disse midlene er avsatt til 2018.

Kulturlandskap av nasjonal interesse er et oppdrag fra Klima- og miljødepartementet som håndteres av Riksantikvaren. Arbeidet skal munne ut i et register med oversikt over slike kulturlandskap. Hensikten er å ivareta større landskaper som har en egenartet og viktig kulturhistorie, samt å øke kunnskap og bevissthet om landskap hos planmyndighetene. Sametinget har ansvar for å velge ut landskap med samisk kulturhistorie, og skrive tekster om disse. For Troms er arbeidet ferdigstilt, og utvalget legges fram for politisk behandling i Sametinget. I Troms er følgende samiske kulturlandskap valgt ut: Spildra/Nøkklan/Skorpa i Kvænangen, Markedsplassen i Skibotn i Storfjord, Tromsdalstinden i Tromsø, Skardalen/Svartskogen i Kåfjord, Leinavann i Bardu. I tillegg har Troms fylkeskommune valgt ut flere kulturlandskap som også innehar mange samiske kulturminner, bla i Gratangen og Skjervøy.

Sametingsadministrasjonen har også gjort et utvalg for Trøndelag, Nordland og Finnmark. I Trøndelag er følgende landskap valgt ut: Dalbusjøen, Johkagaske, Hestvika, Riasten, Skarpdalen og Sankådalen, Gressåmoen, Storbekkhaugen og Volhaugen. For Nordland er følgende landskap valgt ut: Saltfjellet, Tysfjord, Veggen og Øksfjorden. For Finnmark er følgende landskap valgt ut: Åsebákti, Goarat og Sandvikhalvøya, Mortensnes, Tanadalen, Forsøl og Stilla.

7.3 Synliggjøring av den samiske kulturarven

7.3.1 Skilt for å vise severdigheter

Etter henvendelse fra Statens Vegvesen har Sametinget meldt inn lokaliteter der vi ønsker at det skal settes opp kringleskilt for å vise severdigheter. Sametinget har foreslått skilting av følgende kulturminnelokaliteter: Fangstgropanlegg ved Røklund, Barktatt tre ved Polarsirkelen Høyfjellshotell, Offerstedet på Stødi, stallotuffer ved Stokkabekken, samisk boplass i Lurøy, Husjordøya kulturminneområde i Lødingen, Børra offersted i Andøya, Kjelvik samisk husmannsplass i Sørfold, Markedsplassen i Skibotn, Skithelveteskåken i Kåfjord, Trollene i Trollholmsund, Porsanger,

Gallogeddi friluftsmuseum, Evenes, Ássebákti boplass, Karasjok, Fangstgropanlegg i Tanadalen, Tana museum i Polmak, markasamisk boplass, Storjord i Kvæfjord.

7.3.2 Forvaltningsplan for Samiske bygninger

Gjennom registreringsprosjektet har Sametinget dokumentert viktige deler av samisk bygningskultur og brukstradisjoner. Dette er nybrottsarbeid som viser behovet for en helhetlig forvaltning av bygningene.

Forvaltningsplan for automatisk freda samiske bygninger er et styringsverktøy. Den inneholder et sett med prinsipper for forvaltningen av de freda samiske bygningene. Planen legger grunnlag for en forutsigbar forvaltning som er viktig både for eierne av bygningene og for det samiske samfunnet. Den legger opp til at det skal foretas prioriteringer som sikrer et representativt utvalg av samiske bygninger for ettertiden. Forvaltningsplanen ble utarbeidet i nær dialog med Riksantikvaren og Klima- og miljødepartementet. Forvaltningsplanen ble behandlet og vedtatt i Sametingets plenum juni 2017.

8 Helse og sosial

Hovedmål:

- Det samiske folk har god helse og likeverdige helse- og sosialtjeneste på lik linje med befolkningen for øvrig.

Samletabell - helse og sosial

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
En god helse og likeverdig helse og sosialtjeneste	2 074 024	2 585 000	510 976
Forvaltning og bruk av samisk human biologisk materiale	752 040	450 000	-302 040
Vold i nære relasjoner i samiske samfunn	147 138	150 000	2 862
Sum	2 973 202	3 185 000	211 798

8.1 En god helse og likeverdige helse- og sosialtjenester

Samletabell - en god helse og likeverdige helse- og sosialtjenester

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Brukerrettede tilbud for eldre samer	591 000	591 000	0
Samisk legeförening	160 000	160 000	0
Helse- og sosialprosjekter	1 323 024	1 834 000	510 976
Sum	2 074 024	2 585 000	510 976

For å få til en felles forståelse for samiske pasienters behov innenfor spesialisthelsetjenesten har Sametinget i 2017 prioritert å ha tett dialog med Helse Nord RHF og sentrale myndigheter. Sametingets engasjement har hatt en medvirkende årsak til å få igangsatt prosesser med nasjonal strategi for utvikling av spesialisthelsetjenester til samiske pasienter, og utarbeidelse av samarbeidsavtale mellom Sametinget og Helse Nord RHF. Sametinget har også vært involvert i arbeidet med organiseringen og videreutvikling av samiske spesialisthelsetjenester, deriblant oppbygging av Samisk helsepark.

Sametinget hadde konsultasjoner med regjeringen om Nasjonal helse og sykehusplan (Meld. St. 11 (2015-2016)). Sametinget fikk da igjennom at Helse Nord RHF skal lage en strategisk utviklingsplan av spesialisthelsetjenester til den samiske befolkning. Helse Nord har invitert Sametinget inn, til oppstart av utarbeidelse av en strategiplanen. Sametinget og Helse Nord RHF er i 2017 blitt enige om å utarbeide et omforent prinsipp dokument som omtaler grunnlaget for arbeidet, formål med oppdraget, samisk medbestemmelse og medvirkning, planens virkeområde og samisk fag- og brukermedvirkning. Sametinget og Helse Nord RHF har i 2017 blitt enige om å utarbeide en samarbeidsavtale. Samarbeidsavtalen mellom Helse Nord RHF og Sametinget skal fremme en utvikling av spesialisthelsetjenesten, som sikrer det samiske folks rett til likeverdige helsetjenester.

Sametinget har konsultert om oppdragsdokumenter 2018 for regionale helseforetak. Sametingets fikk medhold i helseforetakene skal bidra til at helsetilbudene til barn og unge i barnevernet videreutvikles

slik at også samiske barns språklige og kulturelle bakgrunn er ivaretatt, samt at de regionale helseforetak skal iverksette tiltak for å øke tilgjengeligheten til psykisk helsevern for samiske innsatte i fengsler.

Sametinget foreslo også at de regionale helseforetakene skulle stimulere og legge til rette for at ansatte kan få kompetanseheving i samisk språk. Dette fikk ikke Sametinget gjennomslag for. Sametinget har i 2017 gitt forslag til representanter for regionale helseforetak.

Pasient- og brukerombudet skal arbeide for å ivareta pasientens og brukerens behov, interesser og rettssikkerhet overfor spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Pasient- og brukerombud som system er i dag organisert med et pasientombud i hvert fylke med egen administrasjon. Ombudene har i dag ikke krav om samisk språk- eller kulturkompetanse. Det er behov for et eget samisk pasient- og brukerombud som har samisk språk og. Sametinget har hatt møte og dialog med pasientombudene i region nord om samers utfordringer i møte med helsetjenesten, og pasient og brukerombudets rolle og forhold til samiske pasienter. Sametinget har også hatt dialog med Helsedirektoratet for å utrede hvordan et eventuelt pasientombud for samiske pasienter kan organiseres, og hvordan samiske buker og pasienter kan få tilgang til et tilfredsstillende tjeneste når de har behov for pasient- og brukerombud.

For å øke kompetansen innenfor helse har sentrale myndigheter tidligere etablert flere utviklingssentre innenfor sykehjem og hjemmetjenester i alle fylker. For den samiske befolkningen ble det opprettet et regionalt samisk utviklingssenter for sykehjem og hjemmebasert omsorg i Karasjok. I 2016 gjennomførte sentrale myndigheter en omorganisering av landets utviklingssentre, til et senter pr. fylke. Etter anmodning fra Sametinget ble samisk utviklingssenter holdt utenfor omorganiseringen, med mål om at det skal gjennomføres en egen prosess for utviklingssentre i samiske områder. Det er utarbeidet en rapport som skisserer ulike løsninger for tilbudet til den samiske befolkningen. Denne rapporten er til behandling i Helse og sosialdepartementet. Den kompetansen som SANKS, samisk helseforskning m fl har om samiske pasienters behov er unik. Denne kompetansen må komme den samiske befolkningen og den samiske pasienten til nytte bedre enn i dag. Det er ikke pr i dag ikke tatt endelig løsning for utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester som tilfredsstillende de behov som samiske brukere pasienter har. Sametinget er i konsultasjon med Helse - og sosialdepartementet om videre tiltak i prosessen.

I 2016 lanserte Regjeringen Demensplan 2020. Planen inneholder svært lite tiltak rettet mot samiske demente. Dette har Sametinget påpekt, og etterspurt en demensplan for samiske demente. Saken har vært diskutert med samiske fagfolk innen helse og omsorgssektoren, og med Helsedirektoratet. Sametinget har også etterspurt kartleggingsverktøy tilpasset samiske demente. Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester for den samiske befolkningen har i samarbeid med demenskoordinatører i noen samiske kommuner satt i gang arbeid med tilpassing av kartleggingsverktøy, og Helsedirektoratet er involvert i dette arbeidet.

8.1.1 Brukerrettede tilbud for eldre samer - direkte tilskudd

Mål med tilskuddsordningene:

- Brukerrettede tiltak for samiske eldre.

Várdoáiki sámi guovddáš gjennomfører helsetreff for eldre samer i regionen og bistår de andre språksentre og samiske institusjoner i opprettelse av helsetreff for samiske eldre. I 2016 bistod Várdoáiki sámi guovddáš Samisk Hus Oslo i å starte opp helsetreff for eldre samer i Oslo. Det er gjennomført veiledning for ansatte i samisk hus Oslo, besøk og deltakelse på treff i Oslo og oppfølging av prosjektet ved Samisk hus Oslo.

Várdoáiki har flere andre helserelaterte aktiviteter som innledere med innlegg på seminarer, fagdager og så videre for kommuner, UiT, Viken, SANKS og andre. Várdoáiki sámi guovddáš har samarbeid med sykehjemmet Ellas Minne i Bjerkvik, hvor de også har avtale om gjennomføring av mimretreff. Arbeidet Várdoáiki gjør har resultert i mer fokus på eldre samers levevilkår.

8.1.2 Samisk legeforening - direkte tilskudd

Mål med tilskuddsordningen:

- Samisk språklige og kulturelt tilrettelagte helsetjenestetilbud.

Samisk legeforening deltar i ulike fora hvor de kan bidra med å få utviklet tilpassede helsetjenester for samiske pasienter. De har samarbeid med Helse nord RHF, Finnmarkssykehuset, og deltatt i møter med regionale og lokale helsemyndigheter, og med samiske kommuner for å sikre rekruttering og stabilisering av leger til samiske kommuner. Samisk legeforening er aktive i rekruttering av samiske studenter til arbeid i samiske områder, og har ulike tiltak og treff for samiske legestudenter. Samisk legeforening har arrangert i 2017 et seminar for samiske medisinerstudenter i rekrutteringsøyemed.

De har også møter med sentrale myndigheter, og de har deltatt på jevnlige møter med Helsedirektoratet sammen med bl.a. Sametinget, SANKS m.fl. Medlemmer av samisk legeforening deltar i ulike arbeidsgrupper innen helsetiltak for samiske pasienter.

8.1.3 Helse- og sosialprosjekter - søkerbasert tilskudd

Mål med tilskuddsordningen:

- God helse og likeverdige helse- og sosialtjenester til det samiske folk på lik linje med befolkningen forøvrig.

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Budsjett 2017	Resultat iht. rev. bud.
26000 Helse- og sosialprosjekter	1 323 024	1 834 000	2 034 000	510 976
	Innvilget 2017 trukket	Tilbake- 2017	Tilbake- betalt 2017	Regnskap 2017
26000 Helse- og sosialprosjekter	2 149 800	479 870	346 906	1 323 024

Overskuddet på posten skyldes tilbaketreknings og tilbakebetalinger av tidligere gitte tilsagn.

	Totalt antall	Antall innvilgede	Antall avslag
26000 Helse- og sosialprosjekter	27 søknader	13 søknader	12 søknader

Innvilgede søknader fordelt på prioriteringer:

- «Prosjekter som øker samisk språk- og kulturkompetanse blant helse- og sosialfaglig personell på alle nivå - 7 søknader.
- «Prosjekter som har som mål å styrke psykisk helse hos samiske barn og unge» - 3 søknader
- «Prosjekter som har som mål å etablere møteplasser for samiske eldre» - 1 søknad
- «Prosjekter som bidrar til åpenhet rundt og forebygging av vold i nære relasjoner i samiske samfunn» - 2 Søknader

I 2017 ble 15 tidligere prosjekter ferdigstilt. SANKS / Finnmarkssykehuset i samarbeid med Samerådet ferdigstilte rapport om selvmordsforebygging i Sápmi. Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenesten til den samiske befolkningen ferdigstilte prosjekt om styrking av samiske mattradisjoner i sykehjem. Norges astma og allergiforbund ferdigstilte et prosjektet: mat - og kakekort på nordsamisk, som inneholder fortegnelse over hvilke stoffer matvaren har. UiT Norges arktiske universitet arrangerte i juni konferansen Alta 2017, 4th International Indigenous Voices in Social Work Conference. Dette var den 4. internasjonale urfolkskonferanse for sosialfaglig arbeid. Konferansen samlet ca. 200 fagfolk fra mange urfolk over hele verden, og 14 land var representert på konferansen.

Sametinget tildelte i 2017 blant annet tilskudd til Mental helse Ungdom til prosjekt om økt kunnskap om unge samers helse. Målet med prosjektet er å kartlegge unge samers psykiske helse med henblikk å iverksette forebyggende tiltak som styrker beskyttelsesfaktorene for unge samers identitet og psykiske helse. Kartleggingen skal gi kunnskap om hvordan unge samer opplever sin psykiske helse og om hvilke beskyttelsesfaktorer og risikofaktorer ungdommene opplever. Prosjektet skal gjennomføres i samarbeid med bl. a. den samiske ungdomsorganisasjonen Noereh!, Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU) og Samisk nasjonalt kompetansesenter - psykisk helsevern (SANKS).

8.2 En likeverdig barnevernstjeneste for samisk barn

For samiske barn under barnevernets omsorg er det viktig at de har tilgang til likeverdige tjenester, og at deres rett til samisk språk og kultur ivaretas.

Det er lite dokumenter kunnskap om samiske barn under barnevernets omsorg og hvordan det går med dem i ettertid. Dette er en utfordring i tillegg til utfordringer knyttet til rekruttering av samiske fosterhjem. Det er viktig å sikre barnas rett til samisk språk og kultur når de må ha hjelp av barnevernstjenesten, og mange fosterhjem er opptatt av at samiske barn skal få den hjelpen og det

tilbudet de trenger for å styrke deres samiske identitet. Sametinget har hatt møte med Bufetat og Bufdir der tema på møtet var samiske barn under barnevernets omsorg. Det ble diskutert behovet for etablering av kompetansemiljø innen samisk barnevern som blant annet skal ha veiledningsoppgaver overfor barneverntjenesten. I tillegg ble det diskutert tiltak for å sikre at samiske barns særlige rett til å ivareta språklig og kulturell bakgrunn følges opp på en hensiktsmessig måte, og tiltak for økt rekruttering av samiske fosterhjem.

Sametinget og Norsk fosterhjemsforening har for en del år siden inngått en samarbeidsavtale. Gjennom dette samarbeidet ønsker Sametinget å være med på å bidra til at samiske barn i fosterhjem får tilfredsstillende tilbud. Samarbeidsavtalen skal revideres og videreføres.

Norsk fosterhjemsforening hadde sitt årsmøte i Alta, og Sametinget deltok med innlegg. Innlegget trekk frem samiske barn som har vært under barnevernets omsorg sine opplevelser og hvordan de har mistet sin samiske identitet og tilhørighet, sin kultur og sitt språk, og hvordan dette har ført til konsekvenser for hele deres liv.

8.3 Etiske retningslinjer for samisk helseforskning

Samletabell - etiske retningslinjer for samisk helseforskning

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Ekstern arbeidsgruppe samisk human biologisk materiale	752 040	450 000	-302 040
Sum	752 040	450 000	-302 040

8.3.1 Ekstern arbeidsgruppe for utvikling av etiske retningslinjer for samisk helseforskning, inkludert forvaltning og bruk av samisk human biologisk materiale - prosjekt

Mål med prosjektet:

- Følge opp Kirkenes-erklæringen vedrørende rettigheter og forvaltning av samisk human biologisk materiale gjennom egen arbeidsgruppe for etiske retningslinjer for samisk helseforskning inkludert forvaltning og bruk av samisk human biologisk materiale.

Underskuddet på posten skyldes større utgifter knyttet til avslutting av prosjektet enn forutsatt.

Arbeidsgruppen for utvikling av etiske retningslinjer for samiske helseforskning har ferdigstilt og overlevert rapport om etiske retningslinjer for samisk helseforskning inkludert forvaltning og bruk av samisk human biologisk materiale. Presentasjon og oppfølging av rapporten blir i løpet av 2018.

8.4 Vold i nære relasjoner

Samletabell - vold i nære relasjoner

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Vold i nære relasjoner i samiske samfunn	147 138	150 000	2 862
Sum	147 138	150 000	2 862

Sametinget og regjeringen ved Justis- og beredskapsdepartementet har samfinansiert og samarbeidet om forskningsprosjektet der hensikten er å frambringe mer forskningsbasert kunnskap om vold i nære relasjoner i samiske samfunn. Studien om vold i nære relasjoner i samiske samfunn ble gjennomført av Nasjonalt kunnskapscenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) og rapporten «Om du tør å spørre, tør folk å svare» ble lansert 8. mars 2017 i Karasjok. Kunnskapen i rapporten skal bidra til å danne et bedre grunnlag for politikktvikling på feltet. Sametinget har avholdt et møte på politisk nivå med Justis- og beredskapsdepartementet og Barne- og likestillingsdepartementet om den videre oppfølgingen av rapporten. Rapporten er også presentert for Tromsø kommune og Snåsa kommune.

9 Andre tiltak

Samletabell - andre tiltak

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Samiskrelatert statistikk i Norge	375 000	375 000	0
Samiske hovedorganisasjoner	2 319 000	2 319 000	0
Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget	497 000	497 000	0
Forskning på sametingsvalget	800 000	800 000	0
Samiske likestillingsorganisasjoner	396 000	396 000	0
Sum	4 387 000	4 387 000	0

9.1 Samiskrelatert statistikk i Norge

I 2017 ble det undertegnet en ny avtale mellom Sametinget og Statistisk sentralbyrå (SSB). Ny utgivelse av samisk statistikk vil komme i februar 2018. Sametinget ønsker å få utvidet det statistiske grunnlaget, men på grunn av omorganisering i SSB har dette ikke vært mulig for 2018 utgivelsen.

9.2 Tilskudd til samiske hovedorganisasjoner

Mål for tilskuddsordningen - Tilskudd til samiske hovedorganisasjoner:

- Bidra til å opprettholde et variert organisasjonsliv.
- Bidra til å utvikle nye landsdekkende samiske kulturorganisasjoner.

I budsjett 2017 ble det åpnet for at nye samiske hovedorganisasjoner skulle kunne søke om tilskudd fra denne posten. Det kom spørsmål fra et parti om det var mulig å søke om støtte over denne budsjettposten. Partiet er ikke definert som en hovedorganisasjon, og kunne da ikke søke støtte. Sametinget fikk inn to søknader, og disse søknadene ble innvilget.

9.3 Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget

Mål for tilskuddsordningen - Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget:

- Sikre det finansielle grunnlaget til organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget.

Målet for tilskuddsordningen er å sikre det finansielle grunnlaget til organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget. I 2017 søkte 7 partier/grupper om tilskudd. Alle søknader ble innvilget.

9.4 Forskning på sametingsvalget

Formålet med forskningen på sametingsvalget er å:

- Analysere vilkårene for, funksjonen til og utfordringene ved et valgdemokratisk system av og for samer i Norge (Sametinget).
- Bygge opp samisk valgforskningskompetanse der det legges vekt på samiske kulturelle og språklige forhold.

Sametingsvalgundersøkelsen 2013 ble avsluttet i 2017. Resultater fra denne sametingsvalgundersøkelsen har og blitt presentert for Sametinget når de har vært samlet til plenum. I tillegg er det utgitt flere artikler på norsk og engelsk. Sametingsvalgundersøkelsen 2017 har startet opp i 2017 og publiseringer vil komme etter hvert.

9.5 Øvrige saker

9.5.1 Konsultasjonsregler

Det har i 2017 blitt konsultert om konsultasjonsregler i sameloven. Dette arbeidet ble ikke avsluttet i 2017 fordi det var uenigheter om Sametinget innflytelse over budsjettprioriteringer til samisk språk, kultur og samfunnsliv, samt andre spørsmål som for eksempel kommuner og fylkeskommuners konsultasjonsplikt og behandling av innsigelsessaker. Konsultasjonene fortsetter i 2018 med sikte på at et lovforslag det er enighet om kan fremmes av regjeringen overfor Stortinget våren 2018.

9.5.2 Budsjettordning for Sametinget

Det har i 2017 vært konsultert med Kommunal- og moderniseringsdepartementet om ny budsjettordning for Sametinget uten at det er oppnådd enighet om dette. Stortinget har det siste året hatt to anmodningsvedtak om ny budsjettordning. I desember 2016 vedtok Stortinget at: «Stortinget ber regjeringen komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett 2017 med en vurdering av eventuell budsjetteringsmodell for Sametinget». En slik vurdering med en enighet ble da ikke fremmet av regjeringen og Stortinget fattet nytt vedtak i november 2017 der det heter at: «Stortinget ber regjeringen i konsultasjon med Sametinget vurdere om alle eller de fleste bevilgninger til Sametinget i forslaget til statsbudsjett 2019 skal samles på én budsjettpost, som Sametinget selv disponerer». Konsultasjonene om dette fortsetter i 2018 med sikte på en enighet som kan følges opp for statsbudsjettet 2019.

9.5.3 Gruvedrift i Nussir og Gumppejuni

Kommunal- og moderniseringsdepartementet godkjente reguleringsplanen etter plan- og bygningsloven for gruvedrift i Nussir i mars 2014. Klima- og miljødepartementet ga utslippstillatelse etter forurensningsloven for gruvedrift i desember 2016. Sametinget avga høringsuttalelse til Mineraldirektoratet i september 2017 på søknad om driftskonsesjon etter mineralloven. Sametinget gikk imot driftskonsesjon og saken behandles derfor av Nærings- og fiskeridepartementet. FeFo behandlet i september 2017 høringsuttalelse om driftskonsesjon etter mineralloven og endret bruk av utmark etter finnmarksloven samlet. Sametingets oppnevnte representanter gikk mot at det ble gitt tillatelse til endret bruk av utmark etter finnmarksloven og saken er derfor forelagt Sametinget for

uttalelse i henhold til finnmarksloven. Sametinget vil behandle uttalelsen i Plenum i mars 2018 og vil konsultere med Nærings- og fiskeridepartementet om driftskonsesjonssøknaden. Sametinget legger videre til grunn at berørte reinbeitedistrikt blir konsultert i saken på alle stadier av den.

9.5.4 Høyesterettsdommer

Høyesterett har i 2016 og 2017 avsagt dommer i flere saker av stor samerettslig prinsipiell betydning. Dette gjelder både dom om eiendomsrett på Sørøya, rett til erstatning ved utbygginger i Altevann, gyldighet av reguleringsplan og ekspropriasjon for fylkesveg til Reinøya og gyldighet av vedtak om reintallsreduksjon for siidaandel i Vest-Finnmark. I alle disse sakene har Høyesterett ikke lagt vekt på Sametingets eller de samiske partenes vedtak til lover og oppfatninger av saken. Særlig i Reinøysaken og reintallssaken foretar Høyesterett liten eller ingen vurdering av betydningen av mangel på konsultasjoner. Det legges til grunn en holdning fra Høyesterett som oppleves slik at statens formynderske holdning er riktig. Dette er svært bekymringsfullt og tilsier behov for endringer av reindriftsloven, samt en konsultasjonslovgiving som klargjør at selvstyre i interne samiske forhold og at kravet om konsultasjoner for å oppnå enighet eller samtykke, må respekteres.

9.5.5 Sannhets- og forsoningskommisjon

Det samiske folk har vært utsatt for statlig fornorskingspolitikk, som pågikk i mer enn 100 år. Mange samer bærer fortsatt på sår etter fornorskningen, både som individer og som samfunn. Forsoning, styrket tillit og fornyelse av relasjonene mellom det samiske-, kvenske- og det norske samfunnet bør gjennomføres i prosesser bygget på respekt, aksept, anerkjennelse og folkerettslige standarder. Aksept, erkjennelse og forsoning handler ikke bare om forholdet mellom samer, kvener og nordmenn, men i like stor grad om aksept og erkjennelse av at assimileringen rammet ulikt. Sametinget har på bakgrunn av denne anerkjennelsen arbeidet for å få nedsatt en Sannhetskommisjon. Forsalget har også fått støttet fra alle medlemslandene i Samisk parlamentarisk råd.

I desember 2016 ble det fremmet et representantforslag 30 S (2016–2017) fra stortingsrepresentantene Kirsti Bergstø og Torgeir Knag Fylkesnes i Sosialistisk Venstreparti (SV) om opprettelse av en sannhetskommisjon for fornorskingspolitikk og urett begått mot det samiske og kvenske folk i Norge. Samisk parlamentarisk råds representanter fra de tre Sameting i Norge, Sverige og Finland, samt samiske representanter fra Russland, har støttet opprettelsen av en sannhetskommisjon.

Sametinget behandlet i juniplenum saken om Sannhetskommisjonen. Sametinget la i sitt vedtak blant annet vekt på at en kommisjon må vurdere forhold knyttet til identitet, kultur, språk, næring, land og selvbestemmelse, samt de konsekvenser fornorskningen har hatt for oss som enkeltmennesker og samfunn.

En kommisjon handler om å etablere ny kunnskap og kunnskapsformidling som gjør at det er mulig å forstå dagens samfunn i Norge. Sametinget legger vekt på at norske myndigheter har et ansvar for å fremme respekt for samenes rettigheter og for å hindre at tidligere urett ikke reproduseres eller finner nye former. Aksept og forsoning forutsetter erkjennelse av ansvar, og gjenopprettelse av en likeverdig og rettferdig rettstilstand.

Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité avholdt en åpen høring i juni 2017 om forslaget hvor det fremkom bred samisk støtte til opprettelsen av en kommisjon. Stortinget vedtok i juni 2017 å opprette en sannhetskommisjon for den samiske og kvenske befolkning i Norge. Sametinget forutsetter å bli konsultert om mandat og innhold i kommisjonen. Sametinget vil forankre arbeidet med utforming av mandat i det samiske samfunn. I desember deltok Sametinget i møte med Stortingets presidentskap ang. etablering av en sannhetskommisjon.

10 Internasjonalt samarbeid

Hovedmål:

- Utvise solidaritet med andre urfolk.

Samletabell - internasjonalt samarbeid

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Barentssekretariatet IKS	373 000	373 000	0
Samerådet - norsk seksjon	408 000	408 000	0
Mama Sara Education Foundation	166 000	166 000	0
doCip	107 000	107 000	0
Oppfølging av WCIP - prosjekt	569 246	500 000	-69 246
Sum	1 623 246	1 554 000	-69 246

Samisk parlamentarisk råd

Sametinget i Norge har hatt ledervervet i Samisk parlamentarisk råd (SPR), et parlamentarisk samarbeidsorgan mellom sametingene i Finland, Norge og Sverige, siden september 2016 og i hele 2017. SPRs handlingsplan, vedtatt 22.9.2016 med mål og tiltak er retningsgivende for arbeidet i SPR. For inneværende periode er disse saksområder prioritert: Arbeidet med Nordisk samekonvensjon, språksaker, oppfølging av sluttdokumentet fra Verdenskonferansen om urfolks rettigheter, koordinering av andre internasjonale møter og prosesser, gjennomføring av femte sameparlamentarikerkonferanse og forbedre informasjon om SPR.

Den femte Sameparlamentarikerkonferanse, organisert av SPR, ble avholdt i Tråante/Trondheim 7. februar 2017 med tema Sannhet og forsoning. En slutterklæring ble vedtatt. Det ble erklært at det er viktig å igangsette forsoningsprosesser som bøter på de negative konsekvensene og utvikling påført det samiske folket, både på kollektivt og individuelt nivå, gjennom assimileringprosesser.

Ett styremedlem i SPR har deltatt på møtene med permanent deltakerstatus i den permanente arktiske parlamentarikerkomité som er det parlamentariske motstykke til Arktisk råd. Komiteen møtes fire ganger årlig og består av 1-2 medlemmer fra hvert av medlemsparlamentene.

SPR var representert på Indigenous peoples Summit som ble avholdt i Moskva i april, arrangert av Arbeidsgruppen for urfolk i Barentssamarbeidet og Barents urfolkskontoret BIPO. Formålet med møtet var å fremme en nærmere dialog mellom urfolk, de regionale myndighetene og de regjeringene i Finland, Norge, Russland og Sverige.

Samisk parlamentarisk råd oppnevner 3 av 6 medlemmer til Arbeidsgruppen for Urfolk i Barentssamarbeidet (WGIP). Arbeidsgruppen har deltakerstatus på møtene i Barentsrådet og møtene i embetsmannskomiteen og på møtene i Barents regionråd- og komité.

Sametingets delegasjon til Samisk parlamentarisk råd (SPR-N) oppnevner 2 medlemmer til Regjeringens Europapolitisk forum. Regjeringens Europapolitisk forum anses som viktig arena for å

holde seg oppdatert på det som skjer i EU. Forumet er en møteplass mellom departementene på politisk nivå (statssekretærnivå) og folkevalgte fra fylkeskommuner, kommuner og Sametinget.

Urfolksparlamenters og representative selvstyreinstitusjoners status i FN systemet

Sametinget deltok aktivt gjennom den arktiske regionen for å få til et vedtak i FN som forbedrer deltakelsen av urfolkrepresentanter og urfolksinstitusjoner, inkludert urfolksparlamenter, i møter i relevante FN-organer om saker som påvirker dem. Sammen med sametingene fra Sverige og Finland, samt Samerådet og Inuit Circumpolar Council. De innledende konsultasjonene og forhandlingene ble ledet av to statlige rådgivere; Finland og Ghana, og to urfolksrådgivere; James Anaya og Claire Charters. I resolusjonsutkastet derfra lå det åpent for at urfolks representative organer får samme mulighet for deltakelse i FN-systemet som de såkalte observatørene har. Det innebærer mulig deltakelse på alle nivåer i FN-systemet, inkludert generalforsamlingen. Dette forarbeidet kom ikke helt i mål i de mellomstatlige forhandlingene i slutfasen der urfolkene hadde en tilbaketrukket rolle. Det ble imidlertid bestemt på den 71. sesjonen i FNs Generalforsamling at arbeidet skal fortsette slik at det kan gjøres et vedtak på den 74. sesjonen i FNs generalforsamling i september 2019. Saken skal forberedes og drøftes gjennom høringer oppsummeringer i forbindelse med den 72., 73. og 74. sesjon i FNs generalforsamling, samt hos FNs tre urfolksmekanismer som er FNs Permanente forum for urfolkssaker, FNs ekspertmekanisme for urfolks rettigheter (EMRIP) og FNs Spesialrapportør for urfolks rettigheter.

Sametinget i Norge har sammen med andre urfoldsorganisasjoner jobbet med å etablere et eget urfolksfond, Ája Foundation. Formålet med fondet er å kunne få en avkastning som skal kunne finansiere et internasjonalt urfolkssamarbeid. Alle formelle søknader om godkjenning som veldedig stiftelse i USA er sendt og er til behandling hos amerikanske skattemyndigheter. Den videre prosessen avventer denne behandlingen.

Implementere FNs urfolkserklæring i lovverk og praktisk politikk

Sametinget fremmer standarder og prinsipper fra FNs erklæring om urfolks rettigheter i konsultasjoner med statlige myndigheter. Der det er relevant forsøker vi å få gjennomslag for ordlyd som er direkte inspirert av FNs urfolkserklæring. For konkrete resultater vises det til den enkelte lovsak eller tiltak.

10.1 Nordisk samekonvensjon

En Nordisk samekonvensjon er viktig for de Nordiske landene og det samiske folk. Det vil legge grunnlaget for en likeartet rettslig og politisk utvikling for samene i de tre nordiske land og for et effektivt og godt samarbeid mellom statene for sikring og utvikling av samisk kultur, språk, næringer og samfunnsliv.

Forhandlingsforslag til Nordisk samekonvensjon ble lagt fram i januar 2017. Forhandlingsforslaget har noen problematiske sider som vanskeliggjør en tilslutning fra sametingene i Finland, Sverige og Norge. Den lukkede forhandlingsprosessen for Nordisk samekonvensjon har vist seg å stille oss overfor utfordringer i å forstå og forankre betydningen av ordlyden i noen bestemmelser. Etter at forhandlingsforslaget ble offentliggjort har det blitt innhentet ekspertvurderinger, avholdt åpne møter og felles seminar mellom sametingene. Innspillene fra disse viser at det er nødvendig å foreta noen justeringer.

Samisk parlamentarisk råd har drøftet saken ved flere anledninger og har i Sak 30/2017 og uttalt at en er opptatt av å få i havn en konvensjon det er bred faglig og politisk støtte for, og at det derfor må bli foretatt noen svært få, men likevel viktige endringer av forslaget til konvensjonstekst. Statene er derfor bedt om å vise vilje til en konsentrert og løsningsorientert oppfølging med sametingene med sikte på å imøtekomme de utfordringene Samisk parlamentarisk råd ser med forhandlingsforslaget. Dette vil bli fulgt opp med konkrete synspunkter overfor statene i 2018 med sikte på at en nødvendig enighet om en samekonvensjon kan oppnås.

10.1.1 Tilskudd til internasjonalt arbeid - direkte tilskudd

Mål med tilskuddsordningen:

- Utvise solidaritet med andre urfolk.

Barents urfolkskontor (BIPO) har som oppgave å være et arbeidsredskap og tjenesteinstitusjon for samarbeidet mellom urfolk i Barents Euro-Arktis, samt å være sekretariat for arbeidsgruppen for i Barents Euro-Arktis Region (WGIP). BIPO er også det administrative leddet mellom de ulike nivåene i Barents samarbeid og en serviceinstitusjon for organisasjonene i det internasjonale arbeidet. Tilskuddet til Barentssekretariatet IKS er brukt til drift av kontoret i Murmansk.

Samerådet er et samisk ikke-statlig kulturpolitisk og politisk samarbeidsorgan for de samiske organisasjonene i Finland, Norge, Sverige og Russland. Samerådets hovedmål er å fremme samiske rettigheter og interesser som berører samene i de fire land som bebos av samer. Rådets faste organer er seksjonene fra Norge, Sverige, Finland og Russland, arbeidsutvalget, kulturnemdene og sekretariatet. Med seksjoner menes ett enkelt lands rådsmedlemmer. Rådet har femten medlemmer, hvorav fem delegater fra Norge. Målet med tilskuddet er å støtte Samerådets norske seksjon og deres grenseoverskridende arbeid. I 2017 ble Samekonferansen avholdt i Trondheim, Norge og norsk seksjon sto hovedsakelig for planlegging og gjennomføring av konferansen.

Mama Sara Education Foundation er en urfolks bistandsorganisasjon som støtter skoletilgang til Maasai Barn og unge gjennom fadderordning og skolebygging. Organisasjonen driver koordinering av faddervirksomhet. Faddere betaler til konto i Norge som sendes to ganger i året til fadderbarn i utlandet. I tillegg har organisasjonen begynt å bygge ny skole sammen med NORAD i Loliondo. Skoleprosjektet er ferdig og overlevert til skolemyndighetene. Tilskuddet bidrar til drift av organisasjonen.

Docip, eller Center for Documentation, Research and Information er en sveitsisk ikke-profit fond som har som hovedmål å støtte urfolk i deres arbeid om å beskytte sine rettigheter, hovedsakelig innen FN-systemet og europeiske institusjoner. Målet med tilskuddet er å styrke den bistanden institusjonen gir til urfolk i forbindelse med ulike møter i FN-systemet. Tilskuddet er brukt til teknisk sekretariats bistand til urfolks delegater, inkludert gratis flerspråklig oversettelsesløsninger under møtene i UNPFII, EMRIP, WIPO. Sametinget ser at DoCip utfører tolking og sekretærfunksjoner for urfolks caucus på forskjellige internasjonale arenaer som FNs klimakonvensjon, WIPO og på møter i tilknytning FNs urfolksmekanismer. Dette arbeidet gjøres etter Sametingets syn på en profesjonell måte.

10.1.2 Oppfølging av WCIP - Prosjekt

Underskuddet på posten på kr 69 246 skyldes større aktivitet enn forutsatt.

Sametinget deltar aktivt i Norges delegasjon på møter i Arktisk råd. Her møtes mange urfolksorganisasjoner og NGOer som ofte har sammenfallende interesser for å sikre en bærekraftig utvikling for natur, miljø og kultur i nord. Finland overtok formannskapet i Arktisk råd for perioden 2017-2019. I formannskapsprogrammet fokuserer det på håndtering av klimaendringer og bærekraftig utvikling. De foreslåtte prioriteringene inkluderer miljøvern, meteorologisk samarbeid og utdanning i Arktis.

Sametinget har hatt løpende dialog med en rekke finansinstitusjoner om DAPL, og registrerte at både Sparebank 1-gruppen, Storebrand, og KLP har trukket seg ut av oljerørledningen med begrunnelse i at prosjektet bryter urfolks rettigheter. Videre avvirket DNB sitt omstridte lån som gikk direkte til DAPL, og revurderte tidsløpet i eksisterende låneavtaler til firmaene som bygget rørledningen. FNs spesialrapportør for urfolk rettigheter har vurdert prosjektet. Konklusjonen er at prosjektet er i strid med urfolks rettigheter, blant annet har det berørte urfolket ikke fått full informasjon og det har ikke blitt gjennomført reelle konsultasjoner mellom urfolket og myndighetene. Sametinget deltok på et fellesmøte der en delegasjon av urfolks kvinner fra Standing Rock Sioux Tribe møtte Etikkrådet til Statens pensjonsfond utland (Oljefondet). Etikkrådet vurderer om fondets investeringer i enkelte selskaper er i strid med de etiske retningslinjene til Statens pensjonsfond utland, og gir anbefaling om observasjon og utelukkelse av selskaper til Norges Bank.

Sametinget deltok på en høring i Stortingets finanskomité om et representantforslag fra SV som foreslår at forskriften om Retningslinjer for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland endres til å ta inn forpliktelser knyttet til urfolks rettigheter. Sametinget argumenterte for at det er viktig at felleskapets ressurser gjennom oljefondet blir forvaltet i tråd med nasjonal lovgiving og de internasjonale forpliktelsene som Norge har sluttet seg til. De forpliktelsene inneholder blant annet menneskerettsloven og ILO konvensjon nr. 169 om urfolk som Norge har ratifisert. Dermed bør ikke Oljefondet ha anledning til å investere i prosjekter, virksomheter og lignende som står i konflikt med urfolks rettigheter. Retningslinjene bør derfor endres slik at det er tydelig at urfolks rettigheter må vurderes av de som skal foreta investeringer. Stortingets flertall tok ikke hensyn til Sametingets innspill, og retningslinjene forble uendret.

11 Likestilling

Hovedmål:

- Et likestilt samisk samfunn med like rettigheter og muligheter for alle.

11.1 Konsultasjoner om felles likestillings- og diskrimineringslov

Det ble i 2016 gjennomført konsultasjoner om felles likestillings- og diskrimineringslov der det ble oppnådd enighet om at Grunnloven § 108 og Norges folkerettslige forpliktelser overfor samene skal omtales grundigere i proposisjonen. Det ble ikke oppnådd enighet om hvorvidt felles likestillings- og diskrimineringslov skal ha en definisjon av urfolk og hvorvidt urfolkstilhørighet skal nevnes som et eksempel på etnisitet i lovteksten. Sluttprotokollen ble ferdigstilt i februar 2017 og konsultasjoner om felles likestillings- og diskrimineringslov er avsluttet.

11.2 FNs kvinnekommisjon (CSW)

Sametinget deltok i Norges delegasjon til FNs kvinnekommisjon (CSW) i New York i mars 2017. Sametinget leverte innspill til det norske bidraget til sluttokumentet i CSW. I sitt innspill fokuserte Sametinget på vold blant urfolkskvinner og samiske kvinners deltakelse i arbeidsliv. Samiske kvinner sin rett til å forvalte og verne egne tradisjonelle områder ble også vektlagt. Under CSW deltok Sametinget i interaktiv debatt i regi av UN Women under tittelen: «Empowerment of indigenous women». Sametinget, i samarbeid med Forum for kvinner og likestilling, arrangerte i tillegg to sidearrangementer med titlene: «Urfolkskvinner og arbeidsliv» og «Urfolkskvinner og vold». I disse arrangementene deltok også urfolkskvinner fra Guatemala. Her ble den nylig publiserte forskningsrapporten «Om du tør å spørre, tør folk å svare» fra Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) om vold i nære relasjoner i samiske områder presentert.

11.3 Overgrepssakene i Tysfjord kommune

Sametinget deltok på møte med Kommunal- og moderniseringsdepartementet angående oppfølging av overgrepssakene i Tysfjord kommune. Fylkesmannen i Nordland ble gitt i oppdrag å koordinere arbeidet med oppfølging og forebygging av overgrepssakene i Tysfjord kommune. Sametinget leverte skriftlig innspill til Fylkesmannen i Nordland, hvor blant annet behovet for samisk kultur og språkkompetanse i forebygging og behandling ble vektlagt. Det ble også fremhevet at det er nødvendig å arbeide på flere nivåer, samfunnsområder og tidsperspektiver.

Sametinget arrangerte i oktober 2017, i samarbeid med Norsk Institutt for menneskerettigheter og Likestillings- og diskrimineringsombudet, møte med ulike organisasjoner for å få innspill til arbeidet med vold i samiske samfunn. Sametinget og Likestillings- og diskrimineringsombudet undertegnet en samarbeidsavtale, for å sikre videre oppfølging mellom partene i likestillings- og diskriminerings spørsmål.

11.4 FNs kvinnekomite (CEDAW)

Sametinget ga skriftlig og muntlig innspill til FNs kvinnekomite, CEDAW, om Norges manglende oppfølging av forskning på samiske kvinners voldsutsatthet i samiske samfunn. Under eksamineringen av Norge, ble det gitt muntlig svar fra Regjeringen om at saken skal følges opp gjennom finansiering av forskning og videre samarbeid med Sametinget om relevante tiltak. Komiteen kom med en anbefaling om at Norge bør lage en handlingsplan mot vold mot samiske kvinner.

12 Politisk nivå

Samletabell - politisk nivå

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Driftsutgifter politisk nivå	25 529 904	25 851 000	321 096
Virkemidler til Plenumsledelsens disposisjon	10 797 074	10 725 000	-72 074
Sum	36 326 978	36 576 000	249 022

12.1 Politisk organisering

Samletabell - driftsutgifter politisk nivå

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Plenum	11 057 869	12 034 000	976 131
Sametingets plenumsledelse	1 652 971	1 634 000	-18 971
Sametingets fagkomiteer	475 694	762 000	286 306
Sametingets kontrollutvalg	854 480	927 000	72 520
Samisk parlamentarisk råd	1 370 318	1 300 000	-70 318
Sametingsrådet	9 014 876	8 111 000	-903 876
Sametingets ungdomspolitisk utvalg	439 695	371 000	-68 695
Sametingets eldreråd	483 925	443 000	-40 925
Sametingets klagenemnd	180 075	269 000	88 925
Sum	25 529 904	25 851 001	321 097

12.1.1 Sametingets plenum

Overskuddet på posten på kr 976 131 skyldes mindre aktivitet enn forutsatt i budsjettet for 2017.

12.1.2 Sametingets plenumsledelse

Underskuddet på posten på kr 18 971 skyldes mer aktivitet enn forutsatt i budsjettet 2017.

Plenumsledelsen utarbeider saksliste, innkaller til og leder Sametingets plenums møter. De avgjør blant annet permisjonssøknader, fremme innstillinger overfor plenum i spørsmål som omhandler Sametingets arbeidsorden og fatte nødvendig vedtak med hensyn til saksforberedelser for plenums møtene.

Plenumsledelsen har ansvaret for Sametingets valgmanntall og valg til sameting. Plenumsledelsen skal på vegne av Sametingets plenum, ivareta representasjonsoppgaver, eventuelt utpeke andre til slike oppgaver, og utpeke Sametingets deltakere til møter, konferanser med mer,

Plenumsledelsen består av fem medlemmer som velges av og blant representantene i plenum. Plenumsledelsen har i 2017 avholdt 7 møter og behandlet 32 saker.

12.1.3 Sametingets fagkomiteer og plenumssamlinger

Overskuddet på posten på kr 286 306 skyldes at en av fagkomiteene måtte avlyse en komitéreise på grunn av få påmeldte.

I 2017 avviklet Sametinget fire komité- og plenumssamlinger. Samlingene i mars og i mai ble holdt i samme uke, mens det november/desember var en uke mellom komitemøtene og plenumsmøtet. Sametingets avholdt sitt konstituerende plenumsmøte 11. oktober 2017.

Det ble fremmet i alt 59 saker for behandling i plenum.

Plan og finanskomiteen har hatt 4 møter og behandlet 9 saker. PFK har vært på 1 komitéreise til Oslo i perioden 26. - 27.04.2017.

Næring og kulturkomiteen har hatt 4 møter og behandlet 10 saker. NKK har vært på 1 komitéreise til Trondheim i perioden 7. - 9. juni 2017.

Oppvekst-, omsorg- og utdanningskomiteen har hatt 4 møter og behandlet 6 saker. OOUK har vært på 1 komitéreise til Tromsø, Nordkjosbotn, Målselv og Skibotn i perioden 06. Juni til 7. Juni 2017.

12.1.4 Sametingets kontrollutvalg

Overskuddet på posten på kr 72 520 skyldes mindre aktivitet enn forutsatt i budsjettet for 2017. Sametingets kontrollutvalg skal utøve parlamentarisk kontroll og styringskontroll. Kontrollutvalget skal undersøke og utrede saker og vurdere dette opp mot etablerte kriterier og ordninger og påpeke eventuelle feil og mangler.

Kontrollutvalgets medlemmer besto/består av følgende medlemmer:

01.01.17 - 11.10.17 - Arthur Tørfoss (leder), Marie Therese Aslaksen, Tor Gunnar Nystad, Ragnhild M. Aslaksen og Kirsti Guvsám.

12.10.17 - 31.12.17 - Jørn Are Gaski (leder), Ann Elise Finbog, Arthur Tørfoss, Gunn Anita Jacobsen og Mathis Nilsen Eira

Kontrollutvalget har i sin årsmelding (plenumssak 018/17) for 2016 under pkt. 4 Undersøkelser som vil bli gjennomført i kommende år sagt følgende:

Kontrollutvalget vil jobbe for å kunne gjennomføre en forvaltningsrevisjon. Revisjonen skal sette fokus på tildeling av språkmidler og hvordan disse eksempelvis er bruke i en fylkeskommunen og i en kommune.

Kontrollutvalget har grunnet manglende budsjettmidler ikke kunnet gjennomføre tiltenkte forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget har i 2017 avviklet 6 møter og behandlet i alt 39 saker. I tillegg har kontrollutvalget hatt intern opplæring i kontrollutvalgets rolle og oppgaver samt gjennomgang av særskilte regler for kontrollutvalgets ansvar og arbeidsområde og veileder til kontrollutvalgets retningslinjer. Sametingets kontrollutvalg har avholdt 6 ordinære møter i 2017 og behandlet 37 saker.

12.1.5 Samisk parlamentarisk råd (SPR)

Underskuddet på posten på kr 70 318 skyldes høyere aktivitet enn forutsatt i budsjettet 2017. Sametingene i Finland, Sverige og Norge har opprettet et felles samarbeidsorgan, Samisk parlamenta- risk råd. Rådet er et institusjonalisert samarbeid mellom sametingene i saker som berører samer i flere stater eller samene som ett folk. Sekretariatsfunksjonen følger det sameting som har presidentvervet. Samiske organisasjoner i Russland, som er medlemmer i Samerådet, er permanente deltakere i rådet.

Styret har i løpet av 2017 avholdt 6 styremøter, samt et felles møte med representanter for Samerådet. Styret har fattet vedtak i 5 saker, utenom godkjenning av styreprotokoll og formelle oppnevninger, og blitt orientert om to saker, International Sámi Film Institute og arbeidet med PGA konsultasjonsprosessen om urfolksdeltakelse i FN organer. Styret har i 2017 vedtatt en uttalelse om oppfølging av den fremforhandlede Nordisk samekonvensjon, en strategi om oppfølgingssamarbeid for skolene i Sirma og Utsjok, gitt en prinsipputtalelse om gjennomføringen av en mulighetsstudie for jernbaneforbindelse mellom Finland og Norge og blitt enig om en felles uttalelse til det 23. Partsmøtet under FNs rammekonvensjon om klimaendringer.

12.1.6 Sametingsrådet

Underskuddet skyldes i hovedsak reisevirksomhet, etterlønn i januar, tolking i forbindelse med rådsmøter og kommunikasjonsfaglig bistand. Sametingsrådet har behandlet totalt 578 saker i 2017. I perioden 01.01 - 12.10. 17 var Vibeke Larsen president. Da behandlet rådet 445 saker. Fra 12.10.17 - 31.12.17 overtok Aili Keskitalo presidentvervet. Keskitalo-rådet behandlet 133 saker. Sametingsrådet har hatt 6 fysiske møter, 4 med Larsen og 2 med Keskitalo. I tillegg hoder rådet ukentlige telefonmøter.

12.1.7 Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU)

Underskuddet på posten på kr 68 695 skyldes høyere aktivitet enn forutsatt. Sametingets ungdomspolitiske utvalg har arrangert/vært medarrangør av to store seminar/konferanser.

Samisk Parlamentarisk Råds ungdomskonferanse ble arrangert i forbindelse med 100 års-jubileumsmarkeringen Tråante. Konferansen bidro til å øke kontakten og styrke samarbeidet mellom samiske ungdommer over landegrensene. Deltakere var samisk ungdom fra Sverige, Norge, Finland og Russland. Tema for konferansen var «Engasjement». Deltakerne vedtok en resolusjon.

I samarbeid med Barne-, ungdoms og familiedirektoratet (Bufdir), Landsforeningen for ungdomsorganisasjoner (LNU) og Samisk nasjonal kompetansetjeneste – psykisk helsevern og rus (SANKS) arrangerte SUPU et seminar kalt Trygt Sápmi. Målgruppen var samisk organisert ungdom. Programmet omfattet ulike tema som kan bidra til å skape et Trygt Sápmi innen organisasjonslivet. Dette med utgangspunkt i spørsmål som: Grenser og grensesetting. Hvordan forebygges seksuelt uønsket adferd? Kjøreregler og forbilder. Hvordan vil vi lære om disse tema i skolen, m.m.

På møte mellom Sametingsrådet og Sametingets ungdomspolitiske utvalg var tema blant annet oppnevningen av medlemmer til SUPU, styrking av administrative ressurser, SUPU sin rolle, samt

større prosjekt som SUPU arbeider med. Sametingsrådet er opptatt av å styrke vilkårene for og den rolle SUPU skal ha, og vil i samarbeid med utvalget drøfte oppfølging av dette.

12.1.8 Sametingets eldreråd

Underskuddet på posten på kr 40 925 skyldes høyere aktivitet enn forutsatt i budsjettet for 2017. Sametingets eldreråd har avholdt tre møter i 2017. I forbindelse med møtet i Tråante i februar møtte eldrerådet eldre samer fra Västerbotten, Sverige der man drøftet muligheter for samarbeid, og felles utfordringer for samiske eldre over landegrensene. Sametingets eldreråd oppfordret eldre samer fra Sverige om å kontakte det Sametinget i Sverige med tanke på å opprette eldreråd også på svensk side av Sápmi. Eldrerådet oppfordret også Samisk parlamentarisk råd til å virke til at sametingene i Sverige og Finland oppretter eldreråd.

Sametingets eldreråd har engasjert seg i samiske Eldres situasjon og da spesielt i det som angår språk og kultur. Spesielt har eldrerådet vært opptatt av at helse og omsorgstilbud i kommunene må inneha samisk språk og kulturkompetanse. Eldrerådet har etablert kontakt og samarbeid med Statens seniorråd, og fylkeskommunale eldreråd for å påvirke saker som angår eldre samer.

Sametingets eldreråd har vært opptatt av hvordan fornorskingsprosessen har påvirket Samiske samfunn, samiske eldre og samer generelt. Stortinget arrangerte høring om opprettelse av sannhetskomisjon, og representanter for Sametingets eldreråd deltok på høringen med innlegg om fornorskningens innvirkning på samer.

I forbindelse med styremøter har eldrerådet møter med kommunene, på administrativt og politisk nivå, og med kommunale eldreråd for å diskuterte Eldres situasjon i den kommune og de utfordringer som kan komme, spesielt med hensyn til å bruke samisk språk i kommunenes helsevesen. Eldrerådet har også konkludert med at det er viktig at eldrerådet får til møte med kommunens ledelse på de stedene møtene er, for å synliggjøre samiske eldre i den kommunen, og øke kommunens bevissthet på at det bor samer i den aktuelle kommune.

Eldrerådet har også vært representert i Helsedirektoratets arbeidsgruppe om utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjeneste for den samiske befolkningen.

Sametingets eldreråd har utarbeidet en handlingsplan som skisserer en rekke saker som eldrerådet mener er viktig at Sametinget følger opp i arbeidet videre, og kan være et av grunnlagsdokumentene i utforming av en samisk eldrestrategi.

Sametingets eldreråd for perioden 2014 - 2017:

- Inga Karlsen, Tysfjord, leder
- Kåre Eriksen, Storfjord
- Jonhild Joma, Namsskogan
- Ingolf Kvandahl, Ballangen
- Berit Ellen Nikkinen Varsi, Karasjok

Vara:

- Morten Danielsen, Snåsa
- Kristine Julie Eira, Kautokeino
- Berit Anna Gaup, Alta
- Synnøve Brevik, Slemmestad
- Hans J. Eriksen, Tana

12.1.9 Sametingets klagenemnd

Overskuddet på posten på kr 88 925 skyldes lavere aktivitet enn forutsatt. Sametingets klagenemnd skal behandle påklagede enkeltvedtak for å oppfylle forvaltningslovens regler om klagebehandling.

Klagenemnda består av følgende medlemmer: Ingar N. Kuoljok, leder, Josef Vedhugnes, medlem og Sølvi K. Pettersen, medlem.

Klagenemnda har i 2017 hatt 5 møter og behandlet i alt 27 klagesaker. Behandlingen viser at i 19 saker ble avslaget opprettholdt. I 6 saker ble vedtakene opphevet og sendt i retur til Sametinget for ny behandling. I 2 saker ble klagen tatt til følge og vedtakene ble omgjort.

12.2 Virkemidler til plenumsledelsens disposisjon

Samletabell - Virkemidler til plenumsledelsens disposisjon

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Politiske grupper i Sametinget	3 505 999	3 506 000	1
Opposisjonens arbeidsvilkår	1 780 392	1 819 000	38 608
Tilskudd til lister ved sametingsvalget	2 466 502	2 500 000	33 498
Sametingsvalget	3 044 181	2 900 000	-144 180
Sum	10 797 074	10 725 000	-72 073

12.2.1 Tilskudd til politiske grupper i Sametinget

I 2017 var det 10 politiske grupperinger som fikk tildelt midler. Etter at regnskapene for 2016 var revidert og godkjent av plenumsledelsen ble andre og siste del av gruppe- og opposisjonsmidlene 2017 utbetalt i høst. En av grupperingene fikk avkortning av utbetalingen på kr 38 606 grunnet for sen innlevering av regnskapet (frist 01.04.17).

Gruppemidlene ble fordelt slik:

NSR kr 1 127 763

Arbeiderpartiet kr 871 555

Árja kr 359 140

Nordkalottfolket kr 273 738

Fremskrittspartiet kr 88 335

Áarjiel-Saemiej Gielh kr 188 335

Høyre kr 188 335

Samer i sør kr 102 932

Flyttsamelista kr 102 932

Ávjovári fastboendes liste kr 102 932

I 2017 var 7 grupper i opposisjon. Midler til opposisjonens vilkår ble tildelt slik:

NSR kr 951 304

Nordkalottfolket kr 239 520

Fremskrittspartiet kr 168 342

Áarjiel-Saemiej Gielh kr 168 342

Samer sørpå kr 97 164

Flyttsamelista kr 97 164

Ávjovári fastboende liste kr 97 164

12.2.2 Opposisjonens arbeidsvilkår

Overskuddet på posten på 38 608 skyldes tilbaketrekning og avkortninger i utbetalinger grunnet for sen innlevering av regnskapsrapporter.

12.2.3 Tilskudd til lister ved sametingsvalget 2017

Overskuddet på posten på kr 33 498 skyldes at en av listene som stilte til valg ikke søkte om støtte.

I Sametingets budsjett for 2017 er det over kapittel 14.2.1 bevilget 2,5 mill kroner til valgtilskudd.

Det er godkjent 63 lister for valget. Bevilgningen på 2,5 millioner fordeles likt mellom listeforslagene slik at hver liste får kr 39 682.

12.2.4 Sametingsvalget 2017

Underskuddet på posten på kr 144 180 skyldes større trykkingskostnader enn forutsatt.

Sametingsvalget ble gjennomført på samme dag som stortingsvalget 11.9.2017. Valgdeltakelsen var på 70,3 %, mot 67,8 % ved valget i 2013.

Sametingsvalget er delt inn i sju valgkretser og tabellen nedenfor viser valgdeltakelsen for de ulike kretsene.

Valgkrets	Antall lister	Mandater	Stemmeberettigede	Fremmøteprosent 2017	Fremmøteprosent 2013
Østre	8	5	2303	78,3	74,7
Ávjovárri	14	8	3738	75,7	74,8
Nordre	8	6	2540	70,8	67,9
Gáisi	10	5	2547	71,9	65,6
Vesthavet	8	5	1788	65	63,9
Sør-same	6	4	1148	65,5	62,3
Sør-Norge	9	6	2894	61,4	57,7
Sum	63	39	16958	70,3	67,8

Totalt var det 11925 velgere som avga sin stemme ved sametingsvalget. Av disse var det 168 som stemte blankt og 28 avgitte stemmer ble forkastet.

Nedenstående tabell viser valgresultatet for de ulike partiene og antall mandater for de ulike partiene:

Parti/liste	Mandater	Endring
Norske Samers Riksforbund	16	+5
Arbeiderpartiet	9	-1
Nordkalottfolket	3	0
Senterpartiet	2	+2
Fremskrittspartiet	1	-1
Norske Samers Riksforbund/Samefolkets parti	2	0
Kautokeino fastboendes forening	1	+1
Høyre	1	-1
Flyttsamelista	1	0
Samefolkets parti	1	+1
Árja	1	-3
Áarjel-Saemiej-Gielh	1	-1
Fastboendes liste på Sametinget	0	-1
Totalt	39	1

Sametinget hadde som mål å øke valgdeltakelsen ved årets valg samt å få flere unge til å skrive seg inn i valgmanntallet. Til valget var det engasjert en egen valgmedarbeider, som særlig skulle fokusere på informasjon om valget. Prosjektmedarbeideren skulle rette fokus mot de unge, nettopp for å få flere unge til å skrive seg inn i valgmanntallet og delta ved valget.

Tabellen viser den kretsvisse aldersfordelingen av de som har skrevet seg inn i valgmanntallet.

Valgkrets	18-19	20-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-66	67-	Sum
Østre	24	86	93	253	471	476	333	567	2303
Ávjovárri	61	202	191	516	648	799	512	809	3738
Nordre	30	88	136	402	501	567	346	470	2540
Gáisi	33	120	16	468	547	486	331	402	2547
Vesthavet	24	103	116	305	334	373	211	322	1788
Sør-Same	12	56	109	222	221	238	123	167	1148
Sør-Norge	34	127	207	602	679	620	310	315	2894
Sum	218	782	1012	2768	3401	3559	2166	3052	16958

Ved valget i 2013 var det 66 velgere (0,4 %) i aldersgruppen 18-19 som hadde skrevet seg inn i valgmanntallet. Ved valget i 2017 var det 218 (1,3 %) i samme aldersgruppe som hadde skrevet seg inn i valgmanntallet, som tilsvarer en økning på 0,9 %. Følgende tabell viser at det er fortsatt velgere over 30 år som er den største aldersgruppen i Sametingets valgmanntall.

Valgkrets	18-19	20-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-66	67-
Østre	1,0 %	3,7 %	4,0 %	11,0 %	20,5 %	20,7 %	14,5 %	24,6 %
Ávjovárri	1,6 %	5,4 %	5,1 %	13,8 %	17,3 %	21,4 %	13,7 %	21,6 %
Nordre	1,2 %	3,5 %	5,4 %	15,8 %	19,7 %	22,3 %	13,6 %	18,5 %
Gáisi	1,3 %	4,7 %	6,3 %	18,4 %	21,5 %	19,1 %	13,0 %	15,8 %
Vesthavet	1,3 %	5,8 %	6,5 %	17,1 %	18,7 %	20,9 %	11,8 %	18,0 %
Sør-same	1,0%	4,9 %	9,5 %	19,3 %	19,3 %	20,7 %	10,7 %	14,5 %
Sør-Norge	1,2 %	4,4 %	7,2 %	23,5 %	23,5 %	21,4 %	10,7 %	10,9 %
Gjennomsnitt	1,3 %	6,0 %	6,0 %	16,3 %	20,1 %	21,0 %	12,8 %	18,0 %

Ved sametingsvalget er det de som er innskrevet i Sametingets valgmanntall som kan avgi stemme ved valget. Det har vært en økning av antall innskrevne til valgmanntallet siden forrige valg. Tabellen viser valgmanntallet utvikling ved valget i 2013 og i mellomåret 2015 som er grunnlaget for hvor mange mandater de ulike kretsene får ved valget.

Valgkrets	2013	2015	2017	Netto endring 2013-2017
Østre	2236	2229	2303	67
Ávjovárri	3624	3561	3738	114
Nordre	2168	2247	2540	372
Gáisi	2189	2228	2547	358
Vesthavet	1568	1608	1788	220
Sør-same	969	1030	1148	179
Sør-Norge	2236	2453	2894	658
Sum	14990	15356	16958	1602

Ved utgangen av 2017 ser man at det er fortsatt velgere som søker om å bli skrevet inn i valgmanntallet. Etter valget i 2017 var det ca. 600 velgere som søkte om å bli skrevet inn i valgmanntallet.

13 Administrativt nivå

Samletabell - administrativt nivå

	Regnskap 2017	Revidert 2017	Resultat iht. rev. bud.
Driftsutgifter administrasjon	123 604 324	124 027 000	422 676
Sum	123 604 324	124 027 000	422 676

13.1 Sametingets administrasjon

13.1.1 Administrasjonens overordnede mål

Overordnet mål:

- Sametinget arbeider for å være åpen, brukervennlig og inkluderende - et Sameting for folket.

Basert på verdigrunnlaget til Sametingets administrasjon, og målet om å være en åpen, brukervennlig og inkluderende institusjon, har vi i 2017 satset på å styrke noen områder. Særlig fokus er lagt på å styrke kompetansen i samisk språk blant våre ansatte og digitalisering av våre tjenester. I tillegg har vi utviklet en egen statistikkpublikasjon over Sametingets bevilgninger som en del av arbeidet med å kommunisere ut hva Sametinget yter støtte til.

Hovedtariffavtalen har 2-årig varighet hvor det var hovedoppgjør i 2016 og i 2017 var det mellomoppgjør med videre føring av resultatet fra 2016 hvor man fikk to Hovedtariffavtaler, en med Akademikerne og en felles med LO-Stat, YS-Stat og Unio.

Partene sentralt ble enig om at deler av oppgjøres skulle forhandles lokalt. Det ble derfor gjennomført lokale lønnsforhandlinger i Sametinget høsten 2017. Midler som var avsatt til forhandlingene var fordelt mellom de to hovedavtalene. Akademikerne hadde en ramme på 0,85 % av lønnsmassen og LO Stat, Unio og YS Stat hadde en ramme på 0,80 % av lønnsmassen. Det ble gjennomført lokale lønnsforhandlinger i oktober 2017, hvor det ble oppnådd enighet i begge hovedtariffområdene.

Sametinget har hatt 13 utlyste stillinger i 2017 hvor det har vært både midlertidige og faste stillinger. Totalt har det vært 136 søkere til disse stillingene som gir et gjennomsnitt på 11 søkere pr. utlyste stilling.

13.1.2 Den effektive sametingspolitikeren og medarbeideren - digitalisering i Sametinget

Mål for tiltaket:

- Effektiv forvaltning i Sametinget

Som et ledd i effektiviseringen av arbeidet i Sametinget har vi i 2017 gjennomført en del tiltak som skal både lette arbeidet for brukere av Sametingets tjenester og Sametingets saksbehandlere. I 2017 har

de aller fleste av søknadsskjemaer for søkerbaserte tilskuddsordninger blitt digitale. Dette har bidratt til mindre brevpost og lettere registrering i arkivsystemet og har gitt bedre muligheter for gjenbruk av data. Videre har Sametinget tatt i bruk digital signatur på utvalgte tilskuddssøknader.

Som et ledd i målet mer effektiv og forenklet digital gjennomføring av møter, samt målet om å gjøre politikerne/møtedeltakerne papirløse har alle Sametingets politikere fått utdelt nye pc-er og fått tilgang til en digital møteportal. Politikerportalen ble i 2017 tatt i bruk i alle utvalg på Sametinget, Sametingets plenum tok den i bruk i november/desember. Politikerportalen gir stor besparelse og forenkling for Sametinget i tidsbruk og kostnader ved å slippe utsendelse av fysiske dokumenter, da alt fra 2017 kun gjøres tilgjengelig elektronisk i politikerportalen.

Sametinget har oppgradert sentralbord, telefoni- og samhandlingsplattformen. Systemene gir større fleksibilitet og mobilitet, og sentralbordet har kontroll på møter til enkelte ansatte, slik at de kan gi en bedre service til innringere. Videre gir samhandlingsløsningen en sømløs kommunikasjon internt og eksternt mot tilsvarende systemer.

Sametinget har tatt i bruk et nytt intranett i 2017. Denne skal i større grad kunne fremme dialog, informasjons- og kunnskapsdeling. Videre er det mål om at denne vil bidra til at Sametinget styrkes det interne samarbeidet på tvers av kontorsteder, seksjoner og avdelinger.

I det nye regelverket for offentlige anskaffelser er det et krav om bruk av elektronisk kommunikasjon i gjennomføringen av offentlige anskaffelser. Sametinget har i den forbindelse i 2017 valgt å ta i bruk en forenklet versjon av DFØs konkurransegjennomførings- og kontraktsadministrasjonsverktøy.

Del 4 - Styring og kontroll i virksomheten

Sametinget har god styring og kontroll på virksomheten. Alle målene som Sametinget har er langsiktige med både strategiene og tilhørende tiltak har bidratt til at Sametinget gjennom 2017 har nærmet seg de målene vi har satt.

Administrasjonen bygger sin virksomhetsstyring på prinsippet mål- og resultatstyring. Som grunnlag for dette er Sametingets samfunnsoppdrag, våre felles verdier, tiltredelseserklæringen til Sametinget, vedtatte meldinger og øvrige saker vedtatt av plenum, samt det årlige sametingsbudsjettet hvor målene på de ulike fagområdene med tilhørende strategier og tiltak er fastsatt. Direktøren er ansvarlig for å følge opp strategier og tiltak som er vedtatt i det årlige budsjettokumentet. Direktøren skal sikre at fastsatte mål og resultatkrav oppnås på en effektiv måte.

Budsjettet er Sametingets virksomhetsplan for kommende år og danner grunnlaget for arbeidet til administrasjonen.

I følge plenumssak 17/05 Ansvar og myndighet for økonomiforvaltningen i Sametinget har plenum delegert myndighet til Sametingets president til å forvalte de bevilgninger Sametinget bevilger i sitt budsjett og iht. Sametingets grunnregler. Videre er presidenten ansvarlig for at det utarbeides et økonomireglement, eventuelt kan dette delegeres til direktøren.

Presidenten har ansvaret for økonomiforvaltningen og at administrasjonen følger opp med forsvarlig intern styring og kontroll. I økonomireglementet fastsatt av rådet er direktøren delegert et samordnings- og overordnet ansvar for økonomiforvaltningen.

I administrasjonen delegeres budsjett disponeringsfullmakten videre fra direktøren til avdelingsdirektørene. Dette gir rammer for videre delegering av fullmakter nedover i organisasjonen. Det er utarbeidet en oversikt over gjeldende fullmakter og denne oppdateres ved endringer.

Sametingets administrasjon har kontinuerlig oppmerksomhet på å videreutvikle vår interne styring og kontroll.

Sametinget vurderer at det største risikoområdet i virksomheten er tilskuddsforvaltningsområdet. Riksrevisjonen har en tilsvarende vurdering, og har derfor også prioritert å revidere tilskuddsforvaltningsområdet årlig. I tillegg har Riksrevisjonen for 2016 og 2017 foretatt etterlevelsesrevisjoner. Revisjonen er gjennomført i tråd med internasjonal standard for etterlevelsesrevisjon, ISSAI 4200. Formålet med etterlevelsesrevisjon er å vurdere om et bestemt saksforhold er i overensstemmelse med budsjettvedtak og gjeldene regelverk. Riksrevisjonen har undersøkt om Sametinget forvalter tilskudd ut fra Sametingets vedtak og forutsetninger og regelverk for økonomistyring i staten. I 2016 reviderte Riksrevisjonen språk og næring. Riksrevisjonen har i 2017 reviderer alle regelverkene for Sametingets tilskuddsordninger både de søkerbaserte og direktetilskuddene. Rapporten for etterlevelsesrevisjon kan forventes å bli tilgjengelig våren 2018. Sametinget har i dialog med Riksrevisjonen og Kontrollutvalget ytret ønsker om at Riksrevisjonen prioriterer etterlevelsesrevisjon av tilskuddsforvaltningen, som er en viktig og vesentlig del av Sametingets virksomhet.

Kontrollutvalget, som har som oppgave å utøve parlamentarisk kontroll over Sametingets virksomhet, fremmer til plenumsrådet i juni en årlig melding over sin virksomhet i det foregående året.

Del 5 - Vurdering av fremtidsutsikter

Før valget i 2017 opplevde Sametinget en økning i registreringen i valgmannantallet og under valget økte valgdeltakelsen sammenlignet med valget i 2013. Det viser at det er forventninger til Sametinget som folkevalgt organ. Sametinget har imidlertid en utfordring med å innfri forventningene som den samiske befolkningen har til Sametinget. Mye av dette skyldes en svak budsjettutvikling på Sametingets budsjett og budsjettet til andre samiske formål. Budsjettutviklingen har vært lavere enn gjennomsnittet på statsbudsjettet og dette betyr at det samiske samfunn blir nedprioritert. Dette har vært en trend siden valget 2013. Dette bidrar til at rammevilkårene for det samiske samfunn stadig blir dårligere.

I statsbudsjettet 2018 fikk Sametinget en økning i sin bevilgning på 5.31%. Utfordringen med denne bevilgningen er at midlene var øremerkede. Øremerkingen overskred i kroner økningen Sametinget hadde fått. Øremerking av Sametingets budsjett ser Sametinget på med bekymring. Utviklingen siden 1999 er at føringene på Sametinget bevilgninger har blitt mindre. Dette for å gi Sametinget større mulighet å prioritere selv som folkevalgt organ. Budsjettet 2018 var derfor på mange måter et tilbakeslag for Sametingets selvbestemmelse. Regjeringen og Sametinget har i 2017 fortsatt prosessen med ny budsjettmodell for Sametinget. Sametinget håper at en ny budsjettmodell vil bidra til å gi Sametinget den budsjettmessige friheten som blant annet følger av internasjonale forpliktelser regjeringen har inngått.

Oppfølgingen til NOU 2016: 18 - Hjertespråket er kommet godt i gang og Sametinget vil jobbe for å følge opp oppgaveforslagene og lovendringsforslagene i 2018, men det påligger også regjeringen å følge opp. Sametinget har en forventning om at regjeringen begynner å arbeide med lovproposisjonen hvor lovendringene og de eventuelle nye lovene formes. Et nytt samisk språkområde skal formes og Sametinget skal sette i gang språkreformen som skal omfavne alle samfunnsområdene. Hvis språket skal bevares og utvikles over lengre tid, kreves det satsing fra hele samfunnet og en grundig modernisering på mange forskjellige nivåer. I 2017 fikk Sametinget midler i forbindelse med revidert budsjett, til oppfølging av tiltak i NOU-en knyttet til samiske barn spesielt. NOU-en peker på at man må begynne med å sikre språkutviklingen hos de samiske barna hvis språkene skal kunne overleve. Midlene gitt til Sametinget er brukt til å sette i gang et prosjekt som skal vise hva som er samisk barnehagepedagogikk og didaktikk filosofi. Prosjektet heter "Samiske barn i nye og moderne rom" og skal avklare hva som er samisk barnehagepedagogikk og didaktikk filosofi. Når dette er gjort skal filosofien implementeres i samiske barnehager og i samfunnet.

Læremidler på sitt eget språk og på det språket man blir undervist er en forutsetning for god læring. Det er en konstant mangel på samiske læremidler. Grunnen til dette er først og fremst ressurser både knyttet til utvikling av nye læremidler men også knyttet til kapasiteten for de som utvikler læremidler. Særlig i sørsamisk og lulesamisk område der det allerede er få språkbrukere er det vanskelig å få kompetente folk til å lage de læremidlene man trenger. En knapp ressurs har en høyere verdi enn en ressurs det er overflod på, og dette må også gjenspeiles i verdisetningen av de som er språkbærerne. Dette betyr at det må åpnes opp for høyere honorarer til de som utvikler læremidler på lule og sørsamisk samtidig må det settes i gang tiltak for å få flere kvalifiserte læremiddelutviklere.

I 2019 skal alle de nye læreplanene være ferdige, og disse fordrer sterk satsing på utvikling av nye læremidler. Kunnskapsdepartementet har iverksatt fornyelse av læreplaner for fag. Da dette arbeidet

har stor betydning også for samiske elever og samisk skole, og Sametinget har ansvar og myndighet i forhold til innhold i opplæringen jf. opplæringslova § 6-4, er det viktig at Sametinget deltar i arbeidet med fornyelse av Kunnskapsløftet og Kunnskapsløftet Samisk. Sametinget er takknemlig for bistanden fra samiske fagmiljøer og tilfreds med samarbeidet og konsultasjonene med departementet. Sametinget er trygg på at ny Overordnet del – verdier og prinsipper vil danne et godt grunnlag for læreplaner i samisk i grunnopplæringen, særskilte samiske fag i videregående opplæring, for det samiske innholdet i nasjonale læreplaner og de samiske parallelle likeverdige læreplaner. Den pågående fagfornyelsen er ressursmessig svært krevende og det er høye krav blant annet fra regjeringen om Sametingets deltakelse. Det er derfor viktig at Sametinget settes i stand til å følge dette opp.

Sametingets samfunns mål vedrørende samisk er at samisk er likeverdig med norsk. Dette beskyttes gjennom lover, men realiteten er ikke slik. Samiskspråklige har rett til å bruke samisk men det er ikke noen konsekvenser hvis rettighetene ikke følges opp. Dette er til hinder for at Sametinget og regjeringen kan bidra til å realisere loven som likestiller norsk og samisk.

En viktig del av utviklingen av et språk er normering. Samiske språkernes øverste faglige organ, Sámi Giellagáldu, har ansvar for dette området. Ordningen er i dag ikke permanent og for å få det til kreves det fast finansiering også fra svensk og finsk side. Prosjektperioden avsluttes mai 2018, og det haster med å finne løsninger til normeringsjobbene. Sametinget har prioritert språksamarbeidet fordi vi anser det som viktig å bevare de samiske språkernes felles grunnlag. Samiske stedsnavn er viktig kulturarv, og de må samles før de som de kjenner de forsvinner.

For samisk kulturminnevern vil oppfølging av regionreformen med overføring av et større forvaltningsansvar til Sametinget være et viktig arbeid. Resultatet av bygningsregistreringsprosjektet, med opp mot 900 freda samiske bygninger, representerer en stor utfordring for den samiske kulturminneforvaltningen i de kommende år, med behov for økte ressurser. Arbeidet med å få Várjjat siida innskrevet på UNESCO's verdensarvliste er en viktig sak som krever oppfølging framover.

En utfordring det samiske samfunnet har i Norge er den generelle mangel på kunnskap om det samiske folk, den samiske historie, den felles norsk samiske historien og de samiske språkene. Siden det ikke legges vekt på samisk innhold på lik linje med det norske, i de vanlige fagene i skolen som samfunnsfag, historie og språkfag så vil aldri det samiske folk kunne bli likestilt med det norske. Den fortløpende av den samiske tilstedeværelse i fortid, nåtid og framtid er blant annet en konsekvens av fornorskingspolitikken og en videreføring av denne. Sametinget håper at Sannhetskommissjonen som skal nedsettes av Stortinget kan få belyst disse utfordringene og på den måte bidra til en endring nasjonalt. Sametinget opplever disse utfordringene hver dag i kontakt med departement og direktorat. Det er regjeringens ansvar spesielt å heve kompetansen på alle statsansatte på dette området. Sametinget bruker mye unødvendig tid blant annet på å sette statsansatte inn i samiske problemstillinger og drive opplæring om den samiske historie og det samiske samfunn.

Sametinget opplever at det samiske samfunnet på mange områder blir presset av majoritetssamfunnene. Et bevis på dette er de mange rettsakene som har vært og som vil komme i tiden framover. Disse dommene og hvordan høyesterett tolker de internasjonale konvensjonene som legges til grunn for domsavsigelsene vil ha stor betydning for fremtiden til den samiske befolkningen. Det planlegges hele tiden større inngrep i samiske områder og det oppleves som det generelt er en

uvilje til å se hvilke konsekvenser disse inngrepene har for den samiske befolkningen. Sametinget vil jobbe så godt vi kan for å sikre samisk innflytelse i slike saker, både gjennom konsultasjoner og annen bistand direkte til de enkeltpersonene det gjelder. Samer som kjemper for å redde egen kultur i ulike enkeltsaker tar belastningen for oss alle sammen. Presset som er på den samiske kulturen har gitt seg utslag blant annet i kunsten til unge samiske kunstnere som viser et engasjement og en fortvilelse i sine kunstuttrykk. Norsk kulturråds konferanse fikk av den grunn i 2017 navnet "Samisk vrede". Det er bekymringsverdig at det norske samfunnet ikke ser eller forstår denne frustrasjonen. Som kunstneren Máret Ánne Sara forklarte i sitt innlegg på konferansen hvor vreden kommer fra og hvorfor hun velger å bruke kunsten politisk. "Vi snakker ikke om historiske overgrep. Vi snakker om pågående storpolitiske overgrep mot oss som mennesker, mot vår næring, vår kultur og våre rettigheter."

Det vil komme mange utfordrende rettighets saker i tiden fremover og disse vil Sametinget jobbe aktivt med. Det planlegges hele tiden større inngrep i samiske områder og vi vil jobbe for å sikre samisk innflytelse i slike saker. Samer som kjemper for å redde egen kultur i ulike enkeltsaker tar belastningen for oss alle sammen. Vi vil arbeide for ordninger som støtter opp om samiske rettighetshaveres muligheter til å forsvare sine rettigheter. Det som skaper usikkerhet for arbeidet fremover, er signalene som kommer fra myndighetene i måten de håndterer rettighetstvistene. De samiske kravene blir ikke ivarettatt, og dessverre havner sakene altfor ofte i rettssystemet. Det vi erfarer er at selv om den norske stat er bygd på to folks territorier, samer og nordmenn, så er ikke den norske rettsstaten bygd på to folks rettsforståelse. Hittil har det vært nedslående dommer i favør den norske staten. Disse dommene kommer vi til å følge opp og støtte opp om samene som må anke til internasjonale domstoler.

En av de viktigste sakene som Sametinget skal jobbe med i tiden som kommer, er sannhets- og forsoningskommisjonen. Den første oppgaven er å forme mandatet til kommisjonen. Vi er i gang med åpne møter som skal hjelpe oss med å forankre dette mandatet i det samiske samfunnet. Vi forventer også at resultatet fra sannhets- og forsoningsprosessene skal være at statene tar ansvar og i samråd med sametingene, styrker samenes stilling som folk i de nordiske landene. For at vi skal kunne komme oss videre i historien, må vi gjøre det kjent hva fornorskningen gjorde og fortsatt gjør med oss samer. Denne kommisjonens arbeid skal også belyse for den ikke-samiske befolkningen at vi har en felles historie. Når den er kjent for alle, vil kanskje veien videre bli lettere og fylt med mer forståelse for den uretten samer opplever i hverdagen.

Sametinget vil i denne perioden bli ledet ut fra en visjon om samisk selvbestemmelse og et sterkt samisk samhold. Sametinget har som mål at statsgrensene skal være til minst mulig hinder for vår samhandling med hverandre som folk. Samisk grensenedbygging skal prioriteres og løftes som et eget politisk ansvarsområde i sametingsrådet. Gjennom Samisk Parlamentarisk Råd og i samråd med Samerådet, vil vi ta initiativ til å sette ned et utvalg for å utrede samisk grensenedbygging, med kortsiktige og langsiktige tiltak. Vi er ett folk i fire land, som er sterkest når vi står samlet og løfter i lag, uavhengig av landegrensene. Samisk kultur skal videreutvikles på samenes egne premisser. For å sikre styrkede rammebetingelser og bedret kontakt mot bevilgende og lovgivende myndighet vil vi arbeide for at Sametinget skal ha permanent representasjon i hovedstaden i løpet av denne perioden.

Del 6 - Årsregnskap

Ledelseskommentarer

Formål

Sametinget er organisert som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsbudsjettet (nettobudsjetterte virksomheter). Unntak fra bruttobudsjetteringsprinsippet i bevilgningsreglementet er vedtatt av Stortinget og blir bekreftet hvert år ved vedtak av nettobevilgning under utgiftspost 50.

Storingsvedtaket innebærer at virksomheten:

- I tillegg til inntekter fra bevilgning på 50-post kan disponere eksterne inntekter fullt ut til virksomhetens formål.
- Får overført resultatet av årets drift til påfølgende budsjettår. Virksomheten disponerer eventuelt positivt årsresultat og har ansvaret for å dekke eventuelt negativt årsresultat.

Sametinget fordeler bevilgningene etter egne prioriteringer, men i tråd med Stortingets budsjettvedtak.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til:

- Reglement for økonomistyring i staten og bestemmelser om økonomistyring i staten.
- Rundskriv 115 Utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap.
- Rundskriv 114 Bruk av statlige regnskapsstandardene (SRS) i virksomhetsregnskapet.
- Reglement for Sametingets økonomiforvaltning fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
- Tildelingsbrev for 2017 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Sametingets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vesentlige forhold ved årsregnskapet

Sametingets virksomhetsregnskapet er satt opp etter SRS og de tilhørende veiledningsnotater som er utarbeidet av Finansdepartementet og Direktoratet for økonomistyring.

Sametinget ble også berørt av regjeringens innføring av forenklet modell for premiebetaling til Statens pensjonskasse (SPK). Fra og være en virksomhet som ikke betaler pensjonspremie til SPK til å bli en virksomheter som betaler pensjonspremie fra 01.01.2017.

Revisjonsordning

Riksrevisjonen er Sametingets revisor og bekrefter årsregnskapet for Sametinget. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert pr. d.d., men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet 2. kvartal 2018.

Revisjonsberetningen er offentlig så snart den avgis fra Riksrevisjonen og skal offentliggjøres når den mottas.

Karášjohka, 31. januar 2018

Aili Keskitalo
Sametingets president

Rune Fjellheim
Direktør

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskap for Sametinget er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i Bestemmelser om økonomistyring i staten. Årsregnskapet er avlagt i henhold til krav i Bestemmelsene om økonomistyring i staten punkt 3.4, nærmere omtalt i Finansdepartementets rundskriv R-115, punkt 4, og eventuelle tilleggskrav fastsatt av eget departement.

I samråd med KMD har Sametinget vedtatt å føre sitt årsregnskap i tråd med de statlige regnskapsstandardene (SRS). jfr. Bestemmelsene punkt 3.4.2 og punkt 3.1.5 i «Reglement for Sametingets økonomiforvaltning 26.09.2017».

Prinsippendringer og endring av sammenligningstall

Sammenligningstall for foregående regnskapsperiode vises i tilknytning til hver regnskapslinje og i noter. Iht.

Motsatt sammenstilling

Inntekt fra bevilgning inntektsføres i henhold til prinsippet om motsatt sammenstilling også ved årets slutt. Dette følger av endringer i SRS 10 Inntekt fra bevilgninger.

Transaksjonsbaserte inntekter

Inntekt resultatføres når den er opptjent. Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgning og inntekter fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i den perioden da aktivitetene som inntektene er forutsatt å finansiere er utført, det vil si i den perioden kostnaden påløper (motsatt sammenstilling). Prinsippet om motsatt sammenstilling er benyttet ved årets slutt.

Den andelen av inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som benyttes til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler som balanseføres, inntektsføres ikke på anskaffelsestidspunktet, men avsettes i balansen på regnskapslinjen statens finansering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

I takt med kostnadsføringen av avskrivninger av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler inntektsføres et tilsvarende beløp fra avsetningen statens finansering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler. Periodens inntektsføring fra avsetningen resultatføres som inntekt fra bevilgninger. Dette medfører at kostnadsførte avskrivninger inngår i virksomhetens driftskostnader uten å få resultatteffekt.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i takt med at aktivitetene utføres.

Pensjon og gruppelivsforsikring

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Det er følgelig ikke gjort beregning eller avsetning for eventuell over-/underdekning i pensjonsordningen som tilsvarer NRS 6.

Sametinget betaler pensjonspremie og arbeidsgiverandel til Statens pensjonskasse (SPK) for ansatte, politiske rådgivere og heltidspolitikere, utgiften dekkes av Sametingets bevilgning.

Sametinget ligger under virksomheter som ikke betaler gruppelivsforsikring til SPK. For 2017 har sametinget avsatt gruppelivskostnader i balansen og inntektsført avsetning til konto 3973 Inntekt fra gruppeliv (ikke-betalende). Med bakgrunn i det så skal det i henholdt til SRS vise gruppelivskostnader i virksomhetsregnskapet både som kostnad og kalkulatorisk inntekt.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varig menes utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelig menes enkeltstående anskaffelser (kjøp) med anskaffelseskost på kr 30.000 eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Anleggsmidler nedskrives til virkelig verdi ved en eventuell bruksendring, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Investeringer i aksjer og andeler

Investeringer i aksjer og andeler er balanseført til kostpris. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Tilskudd

Innvilgede tilskudd bokføres det året det blir innvilget som en utgift med en debetpostering på utgiftskonto og en kreditpostering på leverandørgjeld. Ved utbetaling av tilskuddet blir leverandørgjeldskontoen debitert og bankkontoen kreditert.

Statens kapital

Statens kapital består av virksomhetskapskapital, avregninger og statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler i henhold til SRS 1 Oppstillingsplaner for resultatregnskap og balanse. Avsnittet viser statens samlede finansiering av virksomheten.

Avregninger

For nettobudsjetterte virksomheter er nettobeløpet av alle balanseposter, med unntak av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler, finansiert av avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet, virksomhetskapskapital eller ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer.

Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Balanseført verdi av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler har motpost i regnskapslinjen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte modellen tilpasset statlige virksomheter.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Nettobudsjetterte virksomheter tilføres likvider løpende gjennom året i henhold til utbetalingsplan fra overordnet departement. Virksomheten disponerer en egen oppgjørskonto i konsernkontoordningen i Norges Bank. Denne renteberegnes ikke. Nettobudsjetterte virksomheter beholder likviditeten ved årets slutt.

Bevilgningsrapportering

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen er utarbeidet etter de samme prinsippene som for årsregnskapet. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Nettobudsjetterte virksomheter har en forenklet rapportering til statsregnskapet. Virksomhetens betalingsformidling skal skje gjennom statens konsernkontoordning og oppgjørskonto i Norges Bank.

Resultatregnskapet

	Note	31.12.2017	31.12.2016
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	178 342 741	170 388 374
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	8 914 850	7 008 872
Salgs- og leieinntekter	1	1 651 719	3 967 568
<i>Sum driftsinntekter</i>		<i>188 909 310</i>	<i>181 364 814</i>
Driftskostnader			
Lønnskostnader	2	105 204 610	110 969 574
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	6 205 955	6 004 168
Andre driftskostnader	5	71 879 023	68 075 340
<i>Sum driftskostnader</i>		<i>183 289 588</i>	<i>185 049 082</i>
Driftsresultat		5 619 722	-3 684 268
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	1 561	84
Finanskostnader	6	11 840	9 338
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		<i>-10 278</i>	<i>-9 255</i>
Resultat av periodens aktiviteter		5 609 444	-3 693 523
Avregninger og disponeringer			
Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet (nettobudsjetterte)	7	5 609 444	-3 693 523
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		<i>5 609 444</i>	<i>-3 693 523</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd til andre	8	304 833 701	282 653 615
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	8	-304 833 701	-282 653 615
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		<i>0</i>	<i>0</i>

Balanse

	Note	31.12.2017	31.12.2016
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	465 009	363 548
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		<i>465 009</i>	<i>363 548</i>
II Varige driftsmidler			
Tomter	4	1 790 000	1 790 000
Bygninger og annen fast eiendom	4	94 500 000	96 750 000
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	1 937 939	2 143 181
Fast bygginginventar, eget bygg	4	15 300 000	16 950 000
Datamaskinerserver, annet AV-utstyr, kopimaskiner	4	6 224 780	4 282 050
<i>Sum varige driftsmidler</i>		<i>119 752 719</i>	<i>121 915 231</i>
III Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	9	7 714 415	7 714 415
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		<i>7 714 415</i>	<i>7 714 415</i>
Sum anleggsmidler		127 932 143	129 993 194
B. Omløpsmidler			
II Fordringer			
Kundefordringer	10	674 069	2 212 211
Andre fordringer	11	2 939 584	1 022 474
<i>Sum fordringer</i>		<i>3 613 653</i>	<i>3 234 685</i>
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd	12	157 695 432	165 324 848
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		<i>157 695 432</i>	<i>165 324 848</i>
Sum omløpsmidler		161 309 085	168 559 533
Sum eiendeler		289 241 228	298 552 728

	Note	31.12.2017	31.12.2016
STATENS KAPITAL OG GJELD			
C. Statens kapital			
II Avregninger			
Avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet	7	11 146 755	5 137 653
<i>Sum avregninger</i>		<i>11 146 755</i>	<i>5 137 653</i>
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige			
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	3,4	120 217 728	122 278 779
<i>Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler</i>		<i>120 217 728</i>	<i>122 278 779</i>
Sum statens kapital		131 364 484	127 416 432
D. Gjeld			
II Annen langsiktig gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld	14	0	4 351 846
<i>Sum annen langsiktig gjeld</i>		<i>0</i>	<i>4 351 846</i>
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		2 735 683	892 399
Avsetning medlemsandel SPK (2%)		0	11 880
Skyldig skattetrekk		4 172 934	4 184 220
Skyldige offentlige avgifter		293 001	1 353 353
Avsatte feriepenger		8 153 041	8 424 327
Ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer	13	4 976 000	8 053 500
Annen kortsiktig gjeld - Avsetning vedlikehold Sametingsbygningen	14	4 351 846	0
Annen kortsiktig gjeld	15	6 586 593	8 371 942
Annen kortsiktig gjeld tilskudd	8	125 597 646	135 492 828
Mottatt bevilgning til tilskudd ikke fordelt	8	1 010 000	0
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		<i>157 876 745</i>	<i>166 784 450</i>
Sum gjeld		157 876 745	171 136 296
Sum statens kapital og gjeld		289 241 228	298 552 728

Noter til årsregnskapet

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2017	31.12.2016
Inntekt fra bevilgninger		
Inntekt fra bevilgning fra overordnet departement	171 302 481	151 093 997
Inntekt fra bevilgning fra andre departement	4 777 500	1 462 500
- brutto benyttet til investeringer i immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-4 144 903	-2 444 561
+ utsatt inntekt fra avsetning knyttet til investeringer (avskrivninger)	6 205 955	6 004 168
+ inntekt til dekning av pensjonskostnader og gruppeliv (ikke betalende)	201 708	14 272 270
Sum inntekt fra bevilgninger	178 342 741	170 388 374
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	50 000	0
Tilskudd fra organisasjoner og stiftelser	-10 000	0
Tilskudd fra kommunale og fylkeskommunale etater	1 890 000	280 000
Andre tilskudd	6 984 850	6 728 872
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	8 914 850	7 008 872
Salgs- og leieinntekter		
Salgsinntekter, avgiftspliktig	0	0
Befaringsinntekter	1 366 761	3 697 931
Prosjektinntekter (Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri)	201 053	7 343
Tilfeldige inntekter	83 905	262 294
Sum salgs- og leieinntekter	1 651 719	3 967 568
Sum driftsinntekter	188 909 310	181 364 814

Note 2 Lønnskostnader

	31.12.2017	31.12.2016
Lønn - ansatte	77 916 733	76 776 044
Lønn - heltidpolitikere	6 184 777	5 488 052
Feriepenger	8 461 931	8 845 598
Annen oppgavepliktig godtgjørelser	5 821 587	7 402 892
Arbeidsgiveravgift	1 122 203	1 382 678
Pensjonskostnader	9 057 605	12 762 385
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-5 263 986	-4 182 438
Andre ytelser	1 903 760	2 494 364
Sum lønnskostnader	105 204 610	110 969 574
Antall årsverk:	142,3	145,3

Note 3 Immatrielle eiendeler

	Programvare o.l. rettigheter	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	545 748	545 748
Tilgang i året	223 437	223 437
<i>Anskaffelseskost</i>	769 185	769 185
Akkumulerte avskrivninger 01.01	182 200	182 200
Ordinære avskrivninger i året	121 976	121 976
Balanseført verdi 31.12.2017	465 009	465 009

Avskrivningssetser (levetider)

5 år / lineært

Note 4 Varige driftsmidler

	Tomter	Bygninger og annen fast eiendom	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Fast bygging sinven tar, eget bygg	Datamaskiner, server, AV-utstyr, kopimaskiner	Sum
Anskaffelseskost 01.01	1 790 000	135 000 000	5 350 740	45 000 000	7 990 273	195 131 013
Tilgang i året	0	0	347 147		3 574 320	3 921 467
<i>Anskaffelseskost</i>	1 790 000	135 000 000	5 697 887	45 000 000	11 564 593	199 052 480
Akkumulerte avskrivninger 01.01	0	38 250 000	3 207 559	28 050 000	3 708 222	73 215 781
Ordinære avskrivninger i året	0	2 250 000	552 389	1 650 000	1 631 590	6 083 979
Balanseført verdi 31.12.2017	1 790 000	94 500 000	1 937 939	15 300 000	6 224 780	119 752 719
Avskrivningssatser (levetider)	Ingen avskrivning	1,667 %	10 %	3-5%	6-33%	
Levetid	Ubegrenset levetid	60 år	10 år	20-30 år dekomponert	3-10 år	

Note 5 Andre driftskostnader

	31.12.2017	31.12.2016
Husleie	11 274 267	10 709 428
Vedlikehold egne bygg og anlegg	750 292	494 136
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	146 622	103 154
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	3 231 633	3 824 261
Leie av maskiner, inventar og lignende	2 898 428	3 085 237
Mindre utstyrsanskaffelser	1 472 506	860 175
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	325 202	1 394 884
Kjøp av fremmede tjenester	17 978 041	15 450 663
Reiser og diett	21 202 564	23 443 520
Tap og lignende	88 266	125 360
Øvrige driftskostnader	12 511 202	8 584 522
Sum andre driftskostnader	71 879 023	68 075 340

Note 6 Finansinntekter og -kostnader

	31.12.2017	31.12.2016
Finansinntekter		
Renteinntekter	1 561	84
Sum finansinntekter	1 561	84
Finanskostnader		
Rentekostnad	11 840	9 338
Sum finanskostnader	11 840	9 338

Note 7 Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet

	31.12.2017	31.12.2016	Endring
Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet	3 432 340	-2 576 762	-6 009 103
Finansielle anleggsmidler	7 714 415	7 714 415	0
Sum avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet	11 146 755	5 137 653	-6 009 103

Årets korrigeringer direkte mot avregninger (kongruensavvik)

Endring i avregning bevilgningsfinansiert virksomhet i balansen	-6 009 103
Korrigerings av avsetning for feriepengene (ansatte som går over i annen statlig stilling)	99 659
Spesifikasjon av andre korrigeringer direkte mot avregninger	300 000
Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet i resultatregnskapet	-5 609 444

Note 8 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2017	31.12.2016
Ikke utbetalte tildelte tilskudd	9 895 182	-2 723 388
Tilskudd til kommuner	72 767 924	68 018 035
Tilskudd til fylkeskommuner	13 056 762	12 624 216
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	164 459 540	163 242 703
Tilskudd til husholdninger	1 419 150	1 861 100
Stipend	5 881 500	5 830 288
Tilskudd til ideelle organisasjoner	33 300 653	29 867 272
Tilskudd til statsforvaltningen	4 052 990	3 933 389
Sum utbetalinger av tilskudd til andre	304 833 701	282 653 615

Ikke utbetalte tildelte tilskudd gjelder flere grupper tilskuddsmottakere (fylkeskommuner, kommuner, husholdninger osv.), men av ulike årsaker kan ikke dette grupperes på den enkelte gruppe.

Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning	31.12.2017	31.12.2016	Endring
Leverandørgjeld næring	19 024 638	20 497 572	1 472 934
Leverandørgjeld kultur	16 407 998	23 172 390	6 764 392
Leverandørgjeld opplæring	58 726 396	56 155 075	-2 571 321
Leverandørgjeld språk	6 408 050	6 980 550	572 500
Leverandørgjeld samefolkets fond	619 500	1 800 200	1 180 700
Leverandørgjeld direkte tilskudd	6 300 200	7 451 902	1 151 702
Leverandørgjeld andre virkemidler	16 513 864	19 435 139	2 921 275
Gjeld andre tilskuddsmottakere	1 597 000	0	-1 597 000
Sum gjeld tilskuddsforvaltning	125 597 646	135 492 828	9 895 182

Endring i tilskuddsgjeld

Sum tilskudd og tilbaketrekninger	294 938 519
Endring i tilskuddsgjeld	9 895 182

Utbetalte tilskudd i 2017 **304 833 701**

Mottatt bevilgning til tilskudd som ikke er fordelt

Avsetning Riksantikvaren fra 2016 til 2017	840 000
Bevilgning Riksantikvaren 2017	2 200 000
Bevilgning kulturdepartement - tippemidler 2017	750 000
Tildelt tilskudd på disse to postene i 2017	-2 780 000
Sum bevilgning til tilskudd som ikke er fordelt	1 010 000

Note 9 Investering i aksjer og andeler

							Balanseført EK i selskapet 31.12.2016	Balanseført verdi kap. regnskap	Balanseført verdi virks- regnskap
Beaivvaš Sámi									
Našunalteaher AS	Kautokeino	01.02.2010	40	40,0 %	40,0 %	53 900	4 267 000	40 000	1 680 000
Senter for Nordlige Folk AS	Kåfjord	20.04.2009	6 540	30,0 %	30,0 %	244 000	16 200 000	1 308 000	4 819 200
Åarjelhsaemien Teatere AS	Mo i Rana	09.09.2012	55	55,0 %	55,0 %	-154 000	2 172 000	55 000	654 897
Samisk Hus Oslo AS*	Oslo	10.12.2013	392	65,8 %	65,8 %	-28 000	155 000	39 200	145 418
Internasjonalt Samisk Filminstitutt AS	Kautokeino	07.04.2014	90	43,8 %	43,8 %	63 000	172 000	90 000	76 650
Vardobáiki	Evenes	20.03.2015	600	48,3 %	48,3 %	869 000	2 284 000	150 000	338 251
Balanseført verdi 31.12.2017									7 714 415

Note 10 Kundefordringer

	31.12.2017	31.12.2016
Kundefordringer til pålydende	715 578	2 337 571
Avsatt til forventet tap (-)	-41 509	-125 360
Sum kundefordringer	674 069	2 212 211

Note 11 Andre fordringer

	31.12.2017	31.12.2016
Reiseforskudd	14 600	78 416
Personallån	0	34 582
Forskuddsbetalt leie	2 241 258	275 953
Andre forskuddsbetalte kostnader	683 726	283 524
Andre fordringer	0	350 000
Sum andre kortsiktige fordringer	2 939 584	1 022 474

Note 12 Bankinnskudd, kontakter og lignende

	31.12.2017	31.12.2016
Innskudd statens konsernkonto	157 695 432	165 324 848
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	157 695 432	165 324 848

Note 13 Ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer

	31.12.2017	31.12.2016	Endring
Ikke inntektsførte tilskudd og overføringer (gjeld)			
Riksantikvaren - BARK 2014-2016	754 000	900 000	146 000
Riksantikvaren - Registrering av samiske bygninger 2013-2016	0	1 986 000	1 986 000
Riksantikvaren - Vassdrag	0	50 000	50 000
Riksantikvaren - Kulturhistorisk landskap Troms - Kula 2015-2016	0	150 000	150 000
Riksantikvaren - Krigsminner i Nord-Salten	0	150 000	150 000
Riksantikvaren - vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og -miljø	0	840 000	840 000
Komunal- og mod.dept. - Kommunereformen	0	237 500	237 500
Komunal- og mod.dept. - Valgforskning	0	700 000	700 000
Avsetning helsekonferansen	0	300 000	300 000
Avsetning Tråante 2017	0	2 740 000	2 740 000
Komunal- og mod.dept. - Kommunereformen	1 000 000	0	-1 000 000
Kunnskapsdepartementet - Hjertespråk	2 000 000	0	-2 000 000
Avsetning Joikesenter	50 000	0	-50 000
Avsetning Mortensnes kulturminner	180 000	0	-180 000
Riksantikvaren - Registrering av samiske bygninger 2017	1 400 000	0	-1 400 000
Rikstantikvaren - BARK Trollhomsund 2017	32 000	0	-32 000
Rikstantikvaren - KULA 2017	100 000	0	-100 000
Trondheim kommune - Tråante 2017	-80 000	0	80 000
Nord-Trøndelag fylkeskommune - Tråante 2017	-80 000	0	80 000
Sør-Trøndelag fylkeskommune - Tråante 2017	-280 000	0	280 000
Nordland Fylkeskommune - Tråante 2017	-100 000	0	100 000
Sum ikke inntektsførte tilskudd og overføringer (gjeld)	4 976 000	8 053 500	3 077 500

Note 14 Avsetning vedlikehold bygg

	31.12.2017	31.12.2016	Endring
Avsetning vedlikehold Sametingsbygningen	4 351 846	4 351 846	0
Sum avsetning vedlikehold	4 351 846	4 351 846	0

Avsetning vedlikehold Sametingsbygningen var i 2016 klassifisert feil som langsiktig gjeld. I 2017 er denne avsetning klassifisert som kortsiktig gjeld.

Note 15 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2017	31.12.2016
Skyldige påløpt lønn	3 447 784	3 069 454
Remitteringskonto lønn (ansatte konto til konto)	0	-251
Avsetning arbeidsgivertilskudd til SPK	0	107 216
Avsetning gruppelivsforsikring	0	8 890
Annen kortsiktig gjeld	396 849	650 000
Påløpte kostnader	2 741 960	4 536 634
Sum annen kortsiktig gjeld	6 586 593	8 371 942

Kontantstrømoppstilling etter den direkte metoden

	31.12.2017
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter	
Innbetalinger	
innbetalinger av bevilgning	476 718 000
innbetalinger av tilskudd og overføringer	540 000
innbetalinger fra salg av varer og tjenester	2 867 275
Andre innbetalinger	98 817
Sum innbetalinger	480 224 092
Utbetalinger	
utbetalinger for kjøp av varer og tjenester	-59 707 686
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader	-79 223 065
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter	-38 975 600
andre utbetalinger	-945 288
Sum utbetalinger	-178 851 638
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	301 372 454
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter	
utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-4 168 169
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-4 168 169
Kontantstrømmer knyttet til overføringer	
utbetalinger av tilskudd og overføringer til andre	-304 833 701
Netto kontantstrøm knyttet til overføringer	-304 833 701
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-7 629 415
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	165 324 848
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	157 695 432

Bevilgningsrapportering

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Sametinget har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som Sametinget har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser Sametinget står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen samlet tildeling viser hva Sametinget har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver kombinasjon av kapittel/post.

Oppstilling av bevilgningsrapportering omfatter en øvre del som viser hva som rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser virksomhetens saldo og likvidbevegelser på oppgjørskonto i Norges Bank.

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet i oppstillingens nedre del, viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser som virksomheten er oppført med i statens kapitalregnskap.

Oppstilling av bevilgningsrapportering

Utgiftskap.	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling
560	Sametinget	50	Sametinget	301 617 000
560	Sametinget	50	Sametinget - Tillegg nr . 1 til tospråkighetstilskudd og pensjon	2 550 000
560	Sametinget	50	Sametinget - Tillegg nr . 3 til NOU 2016:18 Hjertespråk	1 000 000
560	Samefolkets fond	54	Samefolkets fond	5 420 000
223	Sametinget	50	Tilskudd til Sametinget	42 551 000
231	Barnehager	50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	16 565 000
231	Barnehager	50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud - NOU 2016:18 Hjertespråk	5 000 000
320	Almenne kulturformål	53	Sametinget	81 900 000
762	Primærhelsestjenester	50	Samisk Helse	5 547 000
854	Tiltak i barne- og ungdomsvernet	50	Forskning og utvikling	1 000 000
1429	Riksantikvaren	50	Tilskudd til samisk kulturminnearbeid	3 541 000
1429	Riksantikvaren	71	Bevaring av fredete bygninger i privat eie	2 200 000
1429	Riksantikvaren	21	Identifisering og registrering av samiske bygninger	4 200 000
1429	Riksantikvaren	21	Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse	100 000
1429	Riksantikvaren	70	Bevaringsprogram arkeologiske kulturminner og kulturmiljø - Trollholmsund	32 000
1429	Riksantikvaren	70	Bevaringsprogram arkeologiske kulturminner og kulturmiljø - Spildra	495 000
-	Kulturdepartementet	-	Spillemidler til samisk idrett 2014	750 000
163	Nødhjelp, hum. bistand og menneske.rett. mv.	72	Menneskerettigheter	715 000
118	Nordområdetiltak mv.	70	Nordområdetiltak og prosj.samarb. m/Russland	385 000
Sum utgiftsført				475 568 000

Beholdninger rapportert i likvidrapport	Note	Regnskap 2017
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	12	165 324 848
Endringer i perioden		-7 629 416
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	12	157 695 432

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst	Note	2017	2016	Endring
1961	Beholdninger på konto(er) i Norges Bank	12	157 695 432	165 324 848	-7 629 416
1351	Beaivvaš Sámi Našunalateaher AS	9	40 000	40 000	0
1352	Senter for Nordlige Folk AS				
	Davvi álbmogiid guovddáš OS	9	1 308 000	1 308 000	0
1353	Áarjelhsaemien Teatere AS	9	55 000	55 000	0
1354	Samisk Hus Oslo AS	9	39 200	39 200	0
1355	Internasjonalt Samisk Filminstitutt AS	9	90 000	90 000	0
1356	Vardobáiki	9	150 000	150 000	0

SAMEDIGGI / SAMETINGET

Org. nr.: 974760347

Riksrevisjonens beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Sámediggi / Sametingets årsregnskap for 2017. Årsregnskapet består av ledelseskomentarer, oppstilling av bevilgningsrapportering og virksomhetsregnskap, inklusive kontantstrømoppstilling og noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2017.

Virksomhetsregnskapet viser at resultatet av periodens aktiviteter er 5 609 444 kroner og at summen av tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten er 0 kroner.

Etter Riksrevisjonens mening gir Sámediggi / Sametingets årsregnskap et rettviseende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger i 2017 og av aksjer per 31. desember 2017, i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring. Vi mener videre at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av virksomhetens resultat for 2017 og av eiendeler, gjeld og statens kapital per 31. desember 2017, i samsvar med statlige regnskapsstandarder (SRS).

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 fra International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt de øvrige etiske forpliktelsene våre i samsvar med disse kravene og INTOSAI's etikkregler. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet (del VI) og øvrig informasjon (del I–V). Riksrevisjonens uttalelse omfatter revisjon av årsregnskapet og virksomhetens etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring, ikke øvrig informasjon i årsrapporten (del I–V). Vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen i årsrapporten. Formålet er å vurdere om det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapet og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen. Vi vurderer også om den øvrige informasjonen ser ut til å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen. Det er ingenting å rapportere i så måte.

Ledelsen og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et rettviseende bilde i samsvar med regelverk for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS). Ledelsen er også ansvarlig for å

etablere den interne kontrollen som den mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999), alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og ISSAI 1000–2999.

Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er
- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om regnskapsestimater og tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde i samsvar med regelverk for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene

Vi kommuniserer med ledelsen og informerer det overordnede departementet, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil også ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen og informerer det overordnede departementet om, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk for økonomistyring, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss med moderat sikkerhet om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk for økonomistyring. Uttalelsen bygger på ISSAI 4000-serien for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Riksrevisjonen har også gjennomført en etterlevelsesrevisjon med betryggende sikkerhet: «Tilskuddsmidler forvaltet i Sametinget». Rapporten er sendt Sametinget og det vil bli gitt en orientering i Dokument 1.

Basert på revisjonen av årsregnskapet og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til ISSAI 4000-serien, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk for økonomistyring.

Oslo; 30.04.2018

Etter fullmakt

Erna Jørgensen Lea
ekspedisjonssjef

Kari Kay
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur